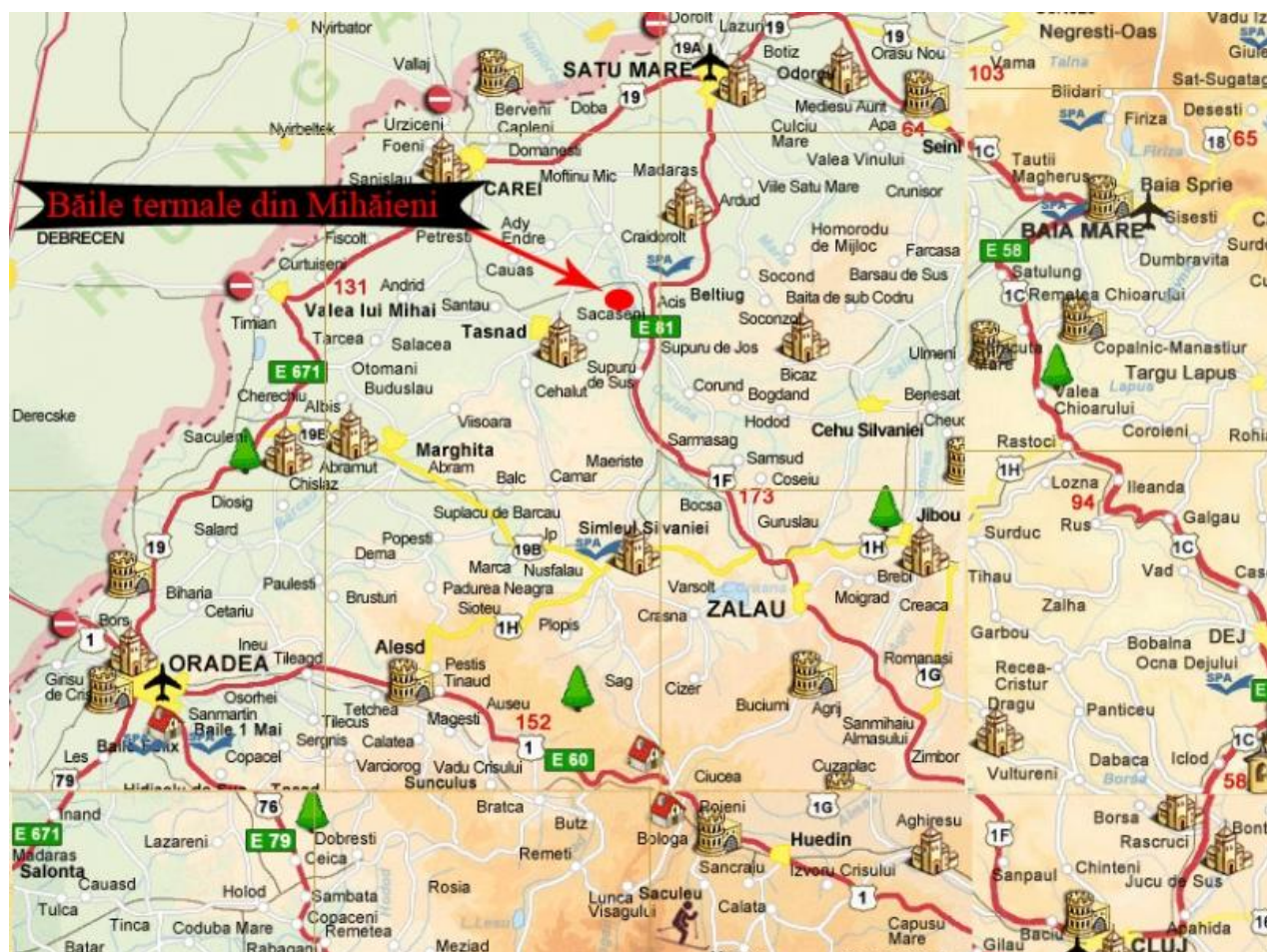

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TURISTICĂ DURABILĂ

COMUNA ACÂȘ, JUDEȚUL SATU MARE

„Acâș – patrimoniu viu și relaxare termală, pe îndelete, în inima câmpiei sătmărene.”

Cuprins standard UE

1. Introducere

1.1. Scopul și obiectivele strategiei

1.2. Perioada de implementare

1.3. Metodologia de elaborare

1.4. Actorii implicați (stakeholders)

2. Prezentarea generală a comunei Șimian

2.1. Profil geografic și administrativ

2.2. Demografie și dinamica populației

2.3. Infrastructură tehnico-edilitară

2.4. Economie locală și piețe de muncă

3. Resurse turistice și culturale

3.1. Resurse naturale (relief, ape, biodiversitate)

3.2. Patrimoniu cultural și istoric

3.3. Monumente și obiective turistice

3.4. Tradiții, gastronomia locală, meșteșuguri

3.5. Evenimente / festivaluri / manifestări

4. Analiza siturilor protejate și biodiversității

4.1. Aree naturale protejate și rețeaua Natura 2000

4.2. Specii și habitate de importanță conservativă

4.3. Turism responsabil și conservarea mediului

5. Analiza pieței turistice

5.1. Tipuri de turism cu potențial în

- 5.2. Profilul turistului țintă**
- 5.3. Tendințe naționale și europene relevante**
- 5.4. Competiția regională**
- 6. Infrastructura și serviciile turistice existente**
 - 6.1. Cazare și servicii conexe**
 - 6.2. Agrement, wellness, sport, gastronomie**
 - 6.3. Acces rutier / feroviar / naval / aerian**
 - 6.4. Digitalizare în turism**
- 7. Analiza SWOT, analiza VENN, analiza PEST**
- 8. Analiza SPET (Social – Politic – Economic – Tehnologic)**
 - 8.1. Factorii sociali**
 - 8.2. Factorii politici și administrativi**
 - 8.3. Factorii economici**
 - 8.4. Factorii tehnologici / digitali**
- 9. Viziune, misiune și obiective strategice**
 - 9.1. Viziunea de dezvoltare turistică a comunei**
 - 9.2. Misiunea administrației locale**
 - 9.3. Obiective strategice generale**
 - 9.4. Ținte și indicatori măsurabili**
- 10. Priorități de dezvoltare turistică**
 - 10.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice**
 - 10.2. Valorificarea patrimoniului natural și cultural**
 - 10.3. Turism slow, recreativ și ecoturism**
 - 10.4. Turism digital și marketing teritorial**
 - 10.5. Conectivitate și mobilitate turistică**

10.6. Parteneriate și colaborări regionale**11. Plan de acțiune****Măsurile / proiecte****Calendar de implementare****Responsabili****Rezultate scontate****Indicatori de performanță (KPIs)****12. Portofoliul de proiecte pentru finanțare****Fișe de proiect****Bugete estimate****Surse de finanțare eligibile****13. Bugetul multianual estimativ al strategiei****Investiții****Cheltuieli operaționale****Cofinanțări / surse atrase****14. Monitorizare și evaluare****14.1. Mecanismul de raportare****14.2. Indicatori de progres****14.3. Revizuirea strategiei****15. Riscuri și măsuri de mitigare****15.1. Riscuri operaționale****15.2. Riscuri financiare****15.3. Riscuri de mediu****15.4. Riscuri administrative****16. Concluzii**

17. Consultări publice

18. Anexe

Hărți turistice

Lista monumentelor istorice

Lista siturilor naturale / Natura 2000

Fotografii

Bibliografie / surse oficiale

COMUNA ACÂȘ, JUDEȚUL SATU MARE

1. Introducere

Prezenta strategie stabilește cadrul de dezvoltare turistică pentru Comuna Acâș, județul Satu Mare, pe baza potențialului local (resurse culturale și naturale), a infrastructurii existente și a nevoilor comunității. Documentul are rolul de a orienta coerent investițiile publice și private, de a crește vizibilitatea destinației și de a sprijini o valorificare durabilă a patrimoniului și a identității locale.

Strategia este concepută ca instrument de planificare pentru autoritatea publică locală și partenerii săi, cu obiective măsurabile, acțiuni etapizate, responsabilități, surse posibile de finanțare și indicatori de monitorizare.

1.1. Scopul și obiectivele strategiei

Scopul general este dezvoltarea unei destinații turistice locale competitive, cu beneficii economice și sociale pentru comunitate, în condiții de protecție a mediului și de respect pentru patrimoniul cultural.

Obiective specifice:

- creșterea atractivității și a vizibilității comunei ca destinație de weekend și de micro-sejur (1–3 nopți);
- diversificarea produselor turistice locale (cultural, rural, gastronomic, activități în natură, evenimente);
- îmbunătățirea infrastructurii de acces, orientare și informare turistică (semnalizare, puncte de informare, trasee locale);
- sprijinirea inițiativelor antreprenoriale în turism și servicii conexe (cazare, alimentație, agrement, meșteșuguri);
- creșterea calității serviciilor și a standardelor de primire turistică, inclusiv prin formare și parteneriate;
- conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural (monumente, lăcașuri de cult, tradiții, evenimente);
- asigurarea unei guvernante locale eficiente în turism (coordonare, parteneriat public–privat, promovare unitară);

monitorizarea rezultatelor prin indicatori clari (fluxuri turistice, ocupare, evenimente, satisfacția vizitatorilor).

1.2. Perioada de implementare

Strategia se aplică pe o perioadă multianuală 2025–2030, cu posibilitatea unei revizuirii intermediare (de regulă după 24–36 de luni) pentru actualizarea priorităților, a bugetelor și a surselor de finanțare, în funcție de evoluția cererii turistice, a proiectelor locale și a cadrului legislativ/financiar.

Implementarea este etapizată în: (i) acțiuni imediate (0–12 luni), (ii) acțiuni pe termen mediu (1–3 ani) și (iii) acțiuni pe termen lung (3–5 ani), fiecare cu rezultate așteptate și responsabili.

1.3. Metodologia de elaborare

Strategia a fost elaborată printr-o abordare integrată, combinând analiza documentară cu consultarea actorilor locali și evaluarea situației din teren.

colectarea și analiza datelor disponibile (documente de planificare locală, statistici, evidențe ale structurilor turistice, proiecte);

inventarierea resurselor turistice (patrimoniu cultural, peisaj rural, resurse naturale, evenimente) și evaluarea potențialului de valorificare;

diagnosticarea infrastructurii de acces și a infrastructurii turistice (semnalizare, servicii, utilități, spații publice, agrement);

analize de tip SWOT și identificarea problemelor-cheie (bariere, oportunități, riscuri);

definirea viziunii, a obiectivelor și a direcțiilor strategice, cu prioritizarea intervențiilor;

elaborarea programului de măsuri și proiecte (fișe de proiect, estimări de resurse, surse posibile de finanțare);

stabilirea mecanismului de implementare și monitorizare (responsabili, calendar, indicatori de performanță).

1.4. Actorii implicați (stakeholders)

Implementarea strategiei presupune colaborarea dintre autoritatea publică locală, mediul privat și comunitate. Principalii actori implicați sunt:

Primăria Comunei Acâș și Consiliul Local – coordonare, investiții publice, reglementări locale, parteneriate;

instituții și servicii publice locale (unități de învățământ, cultură, sănătate, servicii comunitare) – suport pentru evenimente și informare;

Consiliul Județean Satu Mare și instituțiile județene relevante – sprijin în promovare, infrastructură, proiecte integrate;

operatori economici locali și regionali (cazare, alimentație publică, servicii, producători locali) – dezvoltarea ofertei și a produselor turistice;

parohii și instituții de cult, deținători/administratori de patrimoniu – conservare, vizitare, evenimente culturale;

asociații/ONG-uri, grupuri civice și culturale – proiecte comunitare, voluntariat, valorificarea tradițiilor;

GAL/ADI/parteneriate intercomunale (unde este cazul) – proiecte teritoriale și finanțări nerambursabile;

investitori și proprietari de resurse (terenuri, clădiri, gospodării) – dezvoltare de servicii și infrastructură privată;

vizitatori/turiști și comunitatea locală – feedback, co-creare de experiențe, păstrarea autenticității.

Prezentarea generală a comunei

2. Prezentarea generală a comunei

Capitolul prezintă un profil sintetic al Comunei Acâș, județul Satu Mare, din perspectiva condițiilor care influențează dezvoltarea turismului (localizare, accesibilitate, populație, infrastructură și economie locală). Informațiile de bază sunt utilizate pentru fundamentarea direcțiilor de acțiune și a proiectelor propuse, inclusiv pentru atingerea obiectivului strategic de consolidare a comunei ca destinație turistică de interes local, în acord cu cadrul național aplicabil.

2.1. Profil geografic și administrativ

Comuna Acâș este o unitate administrativ-teritorială din județul Satu Mare, situată în zona de câmpie și dealuri joase (Câmpia Crasnei / Câmpia înaltă a Tășnadului). Localitatea Acâș (reședința comunei) este amplasată la sud de municipiul Satu Mare, la circa 38 km, pe axa rutieră E81, pe malul stâng al râului Crasna.

Relieful comunei este variat, cu prezența dealurilor, a câmpiei și a unei lunci înguste; altitudinea medie este de aproximativ 136 m. Suprafața administrativă este de 58,26 km². Comuna este formată din patru sate: Acâș (reședința), Ganaș, Mihăieni și Unimăt.

Din punct de vedere administrativ, comuna este condusă de primar și de consiliul local. Conform informațiilor publice disponibile pentru mandatul 2024–2028, primarul comunei este Tamás Dari (UDMR, în funcție din 1 noiembrie 2024), iar consiliul local are 13 consilieri.

Accesibilitatea regională este susținută de conexiunile rutiere și feroviare. Pe componenta județeană este relevantă modernizarea DJ 195B pe traseul Doba (DN 19) – Boghiș – Craidorolț – Țeghea – Mihăieni – Acâș (DN 19A), investiție care îmbunătățește condițiile de circulație și siguranța rutieră. Din perspectivă feroviară, comuna este deservită de stația CFR „Acâș”, situată pe linia Carei–Zalău–Jibou.

Indicatori de bază (sinteză):

Indicator	Valoare / descriere
Suprafață	58,26 km ²
Altitudine medie	≈ 136 m
Populație rezidentă (RPL 2021)	2.728 locuitori
Densitate (RPL 2021)	48,52 locuitori/km ²
Sate componente	Acâș, Ganaș, Mihăieni, Unimăt
Distanță față de municipiul Satu Mare	≈ 38 km (rutier)
Cod SIRUTA	136713

2.2. Demografie și dinamica populației

Conform Recensământului Populației și Locuințelor (RPL 2021), populația rezidentă a comunei Acâș este de 2.728 de locuitori. În ultimul deceniu, comuna a urmat, în linii generale, trendul multor localități rurale: scădere ușoară a populației și modificări în structura pe vârste, influențate de migrație și de mobilitatea către centre urbane.

Pentru dezvoltarea turismului, profilul demografic contează atât prin disponibilitatea resursei umane în servicii (cazare, alimentație, ghidaj, întreținere), cât și prin capacitatea comunității de a susține inițiative antreprenoriale și de a păstra/pune în valoare patrimoniul cultural local. De aceea, strategia corelează proiectele turistice cu măsuri de formare, parteneriate și stimularea economiei locale.

2.3. Infrastructură tehnico-edilitară

Infrastructura tehnico-edilitară este un determinant major al competitivității turistice. În cazul Comunei Acâș, elementele cheie sunt accesul (rutier și feroviar), utilitățile de bază, serviciile publice și conectivitatea digitală.

Transport și accesibilitate:

rețeaua rutieră: conexiuni la drumuri naționale/județene; modernizarea DJ 195B (km 0+000 – km 34+039), inclusiv pe tronsonul Mihăieni – Acâș, cu lucrări de șanțuri pereate, podețe, parapete și îmbunătățirea siguranței rutiere;

transport feroviar: stația CFR „Acâș” deservește comuna și asigură conectivitate pe linia Carei–Zalău–Jibou;

mobilitate locală: necesitatea îmbunătățirii punctelor de oprire, a informării călătorilor și a conexiunilor pietonale/ciclabile către obiectivele de interes (mai ales pentru turismul de proximitate).

Utilități și servicii edilitare:

energie electrică: alimentare asigurată prin rețelele de distribuție; oportunități pentru eficiență energetică și iluminat public modern (LED) pe trasee și în zonele de interes turistic;

apă potabilă și canalizare: prioritară pentru calitatea vieții și pentru dezvoltarea structurilor turistice; strategia recomandă modernizare/extindere etapizată, corelată cu proiectele de investiții publice;

încălzire și energie termică: soluții mixte (rețele/combustibili existenți și alternative eficiente, inclusiv biomasă), relevante pentru confortul turiștilor și reducerea costurilor;

managementul deșeurilor: colectare organizată și creșterea ponderii colectării separate; componentă importantă pentru imaginea destinației și pentru evenimente.

Servicii publice și conectivitate:

educație și sănătate: infrastructura publică locală (școli/grădinițe, asistență medicală primară) susține stabilitatea comunității și calitatea vieții;

conectivitate digitală: acoperirea de telefonie mobilă și internet fixează premise pentru promovare online, rezervări și servicii digitale pentru vizitatori;

siguranță și protecție civilă: semnalizare, iluminat, intervenții rapide; utile mai ales în perioadele de evenimente și flux turistic crescut.

Din perspective de investiții publice, sunt relevante proiectele de modernizare a străzilor și a drumurilor comunale în satele componente (Acâș, Unimăt, Mihăieni), care contribuie la îmbunătățirea accesului, la creșterea siguranței și la sprijinirea dezvoltării serviciilor turistice.

2.4. Economie locală și piețe de muncă

Economia locală a comunei Acâș are un profil predominant rural, cu pondere ridicată a activităților agricole și a creșterii animalelor, completate de servicii locale și microîntreprinderi (comerț, servicii, activități conexe).

În mod natural, o parte din forța de muncă are mobilitate pendulară către centrele urbane din județ și către zone cu oportunități industriale sau de servicii. Acest context poate genera atât provocări (disponibilitate redusă a personalului sezonier), cât și oportunități (revenirea acasă pentru inițiative antreprenoriale, dezvoltarea serviciilor turistice ca activitate complementară).

Turismul este considerat un domeniu cu potențial de diversificare economică la nivel local, prin: (i) stimularea antreprenoriatului (cazare, alimentație, servicii ghidate, activități recreative), (ii) valorificarea patrimoniului cultural și a peisajului rural și (iii) creșterea veniturilor locale prin evenimente și consumul de produse locale. În mod particular, dezvoltarea turistică trebuie corelată cu investițiile în infrastructură, formarea resursei umane și parteneriatele public–privat.

3. Resurse turistice și culturale

3.1. Resurse naturale (relief, ape, biodiversitate)

Comuna Acâș se află în sudul județului Satu Mare, într-un areal de câmpie cu relief redus, specific contactului dintre Câmpia Crasnei și Câmpia înaltă a Tășnadului. Poziționarea pe axa rutieră E81 (DN19A) și în apropierea coridorului feroviar Carei–Jibou oferă accesibilitate bună pentru vizitatori și pentru realizarea unor produse turistice de tip excursie de o zi (one-day trip).

Din punct de vedere hidrografic, elementul natural definitoriu este râul Crasna, ale cărui lunci și micro-depresiuni asociate susțin peisaje de tip agro-ecosistem (pajiști,

terenuri agricole, perdele de vegetație) și potențiale puncte de observare a naturii (în special în zonele cu vegetație ripariană).

Resursa naturală a comunei este caracterizată de un peisaj rural deschis, cu alternanțe între terenuri arabile, pajiști, livezi/grădini gospodărești și mici trupuri de vegetație lemnoasă. În mod uzual, biodiversitatea unui asemenea cadru include: (i) floră de pajiște și luncă, (ii) faună mică (amfibieni, reptile, mici mamifere), (iii) avifaună asociată terenurilor agricole și coridoarelor de apă (specii comune de câmpie, păsări de apă în pasaj), precum și polenizatori (albine, fluturi).

În context turistic, aceste resurse se pretează la activități cu impact redus: plimbări și drumeții ușoare în lunca Crasnei, ture cu bicicleta pe drumuri comunale, fotografie de peisaj rural, observarea păsărilor (birdwatching) în perioadele de migrație, precum și activități educaționale (lecții de natură, interpretare a peisajului agrar).

Direcții de valorificare recomandate (exemple de produse turistice):

„Traseu de luncă” – circuit scurt (1–2 ore) de plimbare pe lângă râul Crasna, cu puncte de interpretare (panouri) despre ecosistemul de luncă.

„Tura cu bicicleta în Câmpia Crasnei” – trasee de cicloturism (10–30 km) care conectează satele componente și obiectivele culturale.

„Peisajul rural sătmărean” – rută foto (foto-tour) și ateliere sezoniere (primăvară/toamnă) dedicate agriculturii tradiționale și biodiversității de câmpie.

3.2. Patrimoniul cultural și istoric

Patrimoniul cultural al comunei are o componentă majoră de arhitectură religioasă și o componentă arheologică relevantă, documentată în Listele Monumentelor Istorice și în Repertoriul Arheologic Național.

Elementul de referință, cu vizibilitate județeană și națională, este Biserica reformată din Acâș, un monument medieval timpuriu cu valoare deosebită pentru istoria arhitecturii (romanicul transilvănean) și pentru identitatea multiculturală locală. Monumentul este asociat tradiției mănăstirii neamului Ákos și se remarcă prin volumetria bazilicală, vechimea ridicată (sec. XII–XIII) și prin elemente de legendă locală, utilizabile în storytelling turistic.

Componenta arheologică (așezări/situri) confirmă continuitatea locuirii pe malul Crasnei, în special în punctul „Moară”, unde sunt menționate așezări din epoca bronzului (inclusiv cultura Otomani) și perioade ulterioare (sec. I a. Chr.–IV p. Chr.), aspect care poate susține un produs turistic de tip „istoria locuirii pe valea Crasnei”.

Pe fondul diversității etno-culturale specifice zonei (români, maghiari etc.), patrimoniul local include tradiții de cult, obiceiuri rurale și practici gospodărești (gastronomie, prelucrarea alimentelor, meșteșuguri de uz casnic) care pot fi valorizate prin evenimente, ateliere și turism experiențial.

3.3. Monumente și obiective turistice

Inventarul de mai jos reprezintă o bază de lucru (enumerare inițială) pentru fișa de produs turistic și pentru materialele de promovare. În etapa de implementare se recomandă completarea cu fotografii, coordonate GPS, program de vizitare și persoană de contact.

A) Monumente istorice și obiective culturale majore:

Biserica reformată din Acâș

Monument istoric (sec. XII–XIII), reprezentativ pentru arhitectura romanică. Poate fi integrat în circuite tematice: „Romanicul în nord-vestul României”, „Biserici vechi din județul Satu Mare”. Pentru grupuri organizate se pot solicita vizite ghidate, iar obiectivul are potențial de interpretare culturală (povești, legendă, elemente arhitecturale).

Situl arheologic de la Acâș – punct „Moară” (zona râului Crasna)

Situl este menționat în Lista Monumentelor Istorice, cu așezări pe mai multe perioade (epoca bronzului – cultura Otomani; sec. I a. Chr.–IV p. Chr.; sec. VIII etc.). Potențial de valorificare prin trasee interpretative („Arheologia luncii Crasnei”) și prin colaborare cu instituții de specialitate (muzee, cercetători).

B) Obiective religioase și de identitate locală (sate componente):

Biserici/parohii locale (Acâș, Ganaș, Mihăieni, Unimăt)

Lăcașurile de cult și cimitirele istorice pot completa o rută culturală de tip „patrimoniul local”, cu accent pe arhitectură, tradiții și memoria comunității.

Biserica ortodoxă din Unimăt (exemplu de arhitectură locală)

Edificiu religios cu elemente arhitecturale specifice epocii moderne; poate fi inclus în trasee de vizitare ale satelor, alături de gospodării tradiționale și puncte panoramice locale.

C) Obiective de peisaj și activități turistice în aer liber:

Coridorul râului Crasna – plimbări ușoare, fotografie de natură, observarea păsărilor (sezonier).

Peisajul agrar tradițional – tururi cu bicicleta și trasee scurte între sate.

Puncte de interes local (ex.: zone de luncă, terenuri cu vegetație ripariană, mici zone umede sezoniere) – recomandate pentru turism educațional și pentru programe școlare.

3.4. Tradiții, gastronomia locală, meșteșuguri

Tradițiile și gastronomia comunei sunt strâns legate de specificul rural sătmărean (agricultură, creșterea animalelor, prelucrarea produselor în gospodărie). Pentru dezvoltarea turistică, aceste elemente se valorifică cel mai eficient prin experiențe: degustări, ateliere, vizite în gospodării, mici târguri locale și pachete de tip „weekend la țară”.

În sfera gastronomică, se pot promova: preparate din carne (inclusiv produse afumate), ciorbe și tocănițe locale, sarmale, plăcinte/aluături de casă, produse lactate, precum și băuturi tradiționale (în special pălinca/rachiu, acolo unde există producători locali autorizați). Se recomandă inventarierea producătorilor și a punctelor gastronomice locale (PGL), cu accent pe calitate, trasabilitate și povestea produsului.

Meșteșugurile cu relevanță turistică sunt, de regulă, cele practicate în gospodărie sau în micro-ateliere: lucrul cu lemnul (obiecte utilitare), prelucrarea textilă (țesături, elemente de port), împletituri (nuiele, papură), precum și activități sezoniere (cules, conservare, preparate de iarnă). Chiar dacă unele practici sunt sporadice, ele pot fi revitalizate prin programe de educație culturală și prin colaborare cu școli/ONG-uri.

Portul popular și obiceiurile de peste an (colinde, obiceiuri de iarnă, ritualuri de primăvară, sărbători religioase) constituie un fundal identitar valoros. Ele pot fi documentate și prezentate în produse de promovare: broșuri, clipuri, expoziții temporare la căminul cultural și în cadrul „Zilelor comunei”.

Propuneri de valorificare (turism experiențial):

Atelier de gătit local (1/2 zi) – rețete de sezon + degustare.

„Ziua în gospodărie” – activități rurale (grădinărit, hrănirea animalelor, preparate tradiționale).

Mini-târg de produse locale – organizat periodic, cu producători din comună și din microregiune.

Ateliere de meșteșuguri – împletituri, prelucrarea lemnului, țesut/elemente textile (în funcție de resursa umană disponibilă).

3.5. Evenimente / festivaluri / manifestări

Evenimentele locale au rol esențial în animarea destinației și în creșterea vizibilității. În comuna Acâș, nucleul de atractivitate pentru vizitatori îl poate reprezenta programarea de vizite ghidate și activități culturale la Biserica reformată (tururi, zile ale porților deschise, evenimente tematice).

În mod obișnuit, la nivel de comună, se desfășoară manifestări de tip: „Zilele comunei”, spectacole folclorice, serbări școlare, activități la căminul cultural, precum și sărbători religioase (hramuri) în satele componente. Pentru o strategie operațională, se recomandă stabilirea unui calendar anual (cu date fixe/variabile), bugetare, parteneri și criterii de calitate (selecția artiștilor, componenta educațională, promovare online).

În completare, comuna poate beneficia de efectul de proximitate față de evenimentele majore din județ (Satu Mare, Carei, Tășnad etc.), prin pachete de tip „cazare în microregiune + participare la eveniment”, dar și prin parteneriate de promovare în rețele județene.

Recomandări de construire a calendarului de evenimente (model orientativ):

Primăvară: acțiuni de ecologizare + plimbări ghidate (natură/cicloturism), evenimente școlare și culturale.

Vara: Zilele comunei (2 zile) cu componentă folclorică + târg de produse locale + activități pentru copii.

Toamna: eveniment de recoltă (degustări, ateliere de conservare, produse locale).

Iarna: colinde și obiceiuri, expoziție de port popular/obiecte tradiționale, târg local de iarnă.

POZIȚIA GEOGRAFICĂ A COMUNEI ACÂȘ, JUDEȚUL SATU MARE

1. Încadrare administrativ-teritorială

Comuna Acâș este o unitate administrativ-teritorială (UAT) din județul Satu Mare, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, România. Reședința de comună este satul Acâș; alte sate componente: Ganaș, Mihăieni și Unimăt.

2. Localizare și coordonate

Comuna este situată în partea sudică a județului Satu Mare, în culoarul de legătură Satu Mare–Zalău, în zona de câmpie și coline joase asociate văii râului Crasna. Din punct de vedere geomorfologic, așezarea se află în nord-estul Câmpiei Tășnadului, în zona de contact cu Dealurile Crasnei, pe râul Crasna.

Date de localizare (orientative):

Indicator	Valoare
Coordonate comună (centru administrativ, aprox.)	47°31'56"N, 22°45'27"E (47.532233 N; 22.757492 E)
Coordonate sat Acâș (reședință)	47°32'20"N, 22°47'03"E (47.53889 N; 22.78417 E)
Altitudine medie (comună / sat Acâș)	≈ 136 m d.m. (comună) / ≈ 135 m d.m. (satul Acâș)
Distanță față de municipiul Satu Mare	≈ 38–40 km spre sud (rutier)
Sate componente	Acâș, Ganaș, Mihăieni, Unimăt

3. Relief și unități geografice

Relieful are caracter de tranziție, cu predominanță de câmpie (șesuri aluviale) și coline joase, precum și o luncă îngustă asociată râului Crasna. Zona de câmpie este legată de Câmpia Crasnei și de sectorul înalt al Câmpiei Tășnadului, iar spre sud și est apar forme de relief colinar, specifice Dealurilor Crasnei.

4. Hidrografie

Axe hidrografice principale pe teritoriul comunei sunt râul Crasna și cursurile colectoare locale din bazinul acestuia (menționat în literatura de specialitate și ca Eriu/Ier în zona comunei). Râul Crasna izvorăște din Munții Meseșului și se îndreaptă spre vest, către râul Tisa (pe teritoriul Ungariei).

5. Accesibilitate și căi de comunicație

Comuna este traversată de drumul național DN 19A, parte a rutei europene E81 (Satu Mare–Zalău), care asigură accesul rutier principal. De asemenea, localitatea Acâș este deservită de cale ferată, prin stație pe ruta Carei–Jibou (legătură regională).

Capitolul 4. Analiza siturilor protejate și biodiversității

Context: Comuna Acâș (jud. Satu Mare) este amplasată în zona de câmpie a bazinului râului Crasna. Deși pe teritoriul administrativ al comunei nu sunt raportate suprapuneri directe cu situri Natura 2000 în listele consolidate la nivel național, comuna se află în proximitatea unor arii naturale protejate relevante pentru ofertarea turistică regională (turism de natură, birdwatching, cicloturism) și pentru planificarea responsabilă a investițiilor turistice.

4.1. Arii naturale protejate și rețeaua Natura 2000

Rețeaua Natura 2000 reprezintă sistemul european de arii protejate instituit în baza Directivei Habitare (92/43/CEE) și Directivei Păsări (2009/147/CE), având ca obiectiv menținerea sau refacerea stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar.

În județul Satu Mare, cadrul de conservare include arii de protecție specială avifaunistică (SPA) și situri de importanță comunitară (SCI), cu rol de protejare a

zonelor umede, pajiștilor stepice, mosaicurilor agricole tradiționale și a coridoarelor acvatică.

Siturile Natura 2000 relevante în proximitatea comunei (exemple la nivel județean/regional):

ROSPA0016 (SPA) – Câmpia Nirului - Valea Ierului

Zonă importantă pentru avifaună de câmpie și zone umede; potențial pentru birdwatching și educație ecologică.

ROSCI0020 (SCI) – Câmpia Careiului

Habitate panonice de câmpie (pajiști, suprafețe nisipoase/dune, zone umede fragmentare); turism de natură și interpretare.

ROSCI0021 (SCI) – Câmpia Ierului

Mozaic de habitate de câmpie; conectivitate cu Valea Ierului; activități soft (ciclism, observare faună).

ROSCI0214 (SCI) / ROSPA0068 (SPA) – Râul Tur / Lunca inferioară a Turului

Complex de luncă și brațe moarte; trasee tematice, observare păsări, ecoturism (cu reguli stricte).

Notă: Lista de mai sus are rol orientativ pentru poziționarea strategică a comunei în context regional. În etapa de proiectare/avizare a investițiilor turistice, se recomandă verificarea suprapunerilor spațiale prin instrumente GIS (ANCPI/INSPIRE, Natura2000 viewer) și consultarea autorităților de mediu.

4.2. Specii și habitate de importanță conservativă

Din perspectiva biodiversității, comuna Acâș se află într-un peisaj de câmpie caracterizat prin terenuri agricole, pajiști, perdele de vegetație, canale de desecare și cursuri de apă (râul Crasna și afluenți/derivații locale). Acest tip de structură peisageră poate susține o biodiversitate semnificativă, mai ales acolo unde se păstrează zone cu vegetație naturală/semi-naturală și microhabitate umede.

Habitate și elemente ecologice tipice zonei de câmpie (cu relevanță pentru conservare):

pajiști mezofile și stepice (în special pe terenuri mai sărace sau mai puțin intensificate) fâșii ripariene și vegetație de luncă pe cursurile de apă (salcii/plopi, arbuști, stufărișuri locale)

zone umede mici: bălți temporare, canale cu vegetație acvatică, ochiuri de apă în luncă

mozaic agricol tradițional (livezi, grădini, margini de parcele) – important pentru polenizatori și păsări de câmpie

Specii/grupe de interes conservativ, frecvent asociate siturilor Natura 2000 de câmpie din județ:

avifaună de zone umede: rațe, gâște, stârci, egrete, limicole (în perioade de migrație) păsări de câmpie și mozaic agricol: prigorii, sfrâncioci, ciocârlii; răpitoare (în funcție de disponibilitatea hranei)

amfibieni și reptile asociate microzonelor umede și fâșiilor de vegetație

mamifere mici (rozătoare, insectivore) și chiroptere – dependente de refugii (clădiri vechi, arbori) și coridoare verzi

polenizatori (albine sălbatice, fluturi) – sensibili la intensificarea agricolă și la utilizarea pesticidelor

Exemplu: pentru situl ROSPA0016 sunt raportate, între altele, specii precum stârcul roșu (*Ardea purpurea*), egreta mică (*Egretta garzetta*), barza albă (*Ciconia ciconia*), acvila țipătoare mică (*Aquila pomarina*), sfrânciocul cu frunte neagră (*Lanius minor*) și rața roșie (*Aythya nyroca*).

Implicații pentru dezvoltarea turismului în comuna Acâș:

turismul de natură trebuie corelat cu protecția habitatelor sensibile (în special în zone umede și în perioadele de cuibărit/migrație)

infrastructura ușoară (piste, poteci, puncte de observare) este preferabilă intervențiilor masive în intravilan/extravilan

menținerea coridoarelor verzi (aliniamente, perdele forestiere, vegetație ripariană) are beneficii atât ecologice, cât și peisagistice

4.3. Turism responsabil și conservarea mediului

Dezvoltarea turistică a comunei Acâș trebuie să urmărească principiile turismului responsabil: minimizarea presiunii asupra resurselor naturale, creșterea calității experienței vizitatorului și generarea de beneficii economice locale fără degradarea capitalului natural.

Principii operaționale recomandate:

Planificare preventivă: evaluarea impactului asupra mediului înainte de investiții (screening, avize, evaluări adecvate dacă este cazul).

„Soft infrastructură”: amenajări cu amprentă redusă (podețe, belvederi, panouri, marcaje), materiale durabile și integrare în peisaj.

Managementul vizitatorilor: reguli clare, trasee delimitate, informare, limitarea accesului motorizat în zone sensibile.

Gestionarea deșeurilor: infrastructură minimă de colectare în puncte cheie + campanii „Leave No Trace” și parteneriate cu operatori.

Protecția apelor: interzicerea deversărilor, controlul apelor uzate, zone tampon vegetale pe maluri; întreținerea canalelor fără distrugerea habitatelor.

Educație și interpretare: programe școlare, tururi ghidate, materiale interpretative despre lunca Crasnei și biodiversitatea de câmpie.

Monitorizare: indicatori simpli (deșeuri, eroziune, deranj faună, număr vizitatori) și raportare anuală către CL/primărie.

Măsurile recomandate pentru implementare locală (2025–2030):

elaborarea unei hărți locale a zonelor sensibile (luncă, bălți, perdele forestiere) și includerea ei în PUG/PUZ-uri relevante;

amenajarea a 1–2 puncte de observare a naturii (birdwatching) pe trasee existente, fără intervenții în zone umede active;

standard local pentru pensiuni/servicii: colectare selectivă, economisirea apei/energiei, promovare produse locale;

protocol cu APM/ANANP pentru informare și consultare în proiectele cu potențial impact;

campanii anuale de ecologizare pe cursurile de apă și în zona de agrement;

Capitolul 5. Analiza pieței turistice

Context: Acest capitol analizează piața turistică relevantă pentru comuna Acâș, din perspectiva cererii (profiluri de vizitatori, motivări de călătorie, tendințe) și a ofertei competitive din regiune. Rezultatele sunt utilizate pentru poziționarea strategică a comunei și pentru calibrarea măsurilor propuse (produse, servicii, promovare și investiții).

5.1. Tipuri de turism cu potențial în comuna Acâș

Comuna Acâș are un profil preponderent rural, cu resurse naturale de câmpie și luncă, elemente de patrimoniu construit și o identitate culturală locală specifică. În acest cadru, potențialul turistic se bazează pe produse de tip „soft” (sejururi scurte, experiențe, micro-atracții) și pe integrarea într-o ofertă regională mai amplă.

Turism rural și de experiență (slow tourism): sejururi de weekend, gospodării/ferme, activități în aer liber, viață la sat, ateliere demonstrative, povești locale; potrivit pentru familii și public urban din proximitate (Satu Mare, Carei) și pentru vizitatori transfrontalieri.

Turism cultural-istoric și de patrimoniu: vizitarea lăcașurilor de cult și a elementelor de arhitectură rurală; interpretarea istoriei locale și a conviețuirii multietnice din nord-vestul României; circuite tematice cu ghidaj.

Turism de natură, observare faună și educație ecologică: plimbări interpretative în peisaje agricole tradiționale, canale/cursuri de apă și zone umede din areal; birdwatching și fotografie de natură, în legătură cu ariile protejate din județ.

Cicloturism și drumeție ușoară: trasee pe drumuri comunale și agricole, cu conectare către puncte de interes din microregiune; produs potrivit pentru sezonul cald și pentru turiști activi (nivel începător-mediu).

Turism de wellness și relaxare (balnear/termal – unde este funcțional): utilizarea resurselor hidrotermale locale/zonale (ex. Băile Acâș, în funcție de starea și funcționarea infrastructurii); pachete cu relaxare, gastronomie și activități ușoare.

Turism gastronomic și agro-turistic: degustări și produse locale, rețete tradiționale, evenimente culinare; dezvoltare de puncte gastronomice locale și colaborări cu producători (miere, lactate, panificație, legume).

Turism de eveniment și comunitar: participarea la hramuri, sărbători locale, târguri și manifestări; produs cu impact de imagine și cu efect de sezon-extins (primăvară-toamnă).

Turism de proximitate / tranzit: opririle scurte ale călătorilor aflați în tranzit spre alte destinații din Satu Mare, Maramureș sau Ungaria; necesită semnalizare, puncte de informare și servicii rapide (gastronomie, suveniruri, toalete, parări).

5.2. Profilul turistului țintă

Având în vedere caracterul rural și poziționarea în proximitatea unor destinații regionale, comuna Acâș poate ținti segmente de public care preferă experiențe autentice, sejururi scurte și activități cu efort redus spre mediu. Profilurile de mai jos pot fi utilizate pentru definirea produselor și pentru comunicarea de marketing.

Vizitatorul de weekend (0–2 nopți) din proximitate: familie sau cuplu din Satu

Mare/Carei și localități apropiate; caută relaxare, gastronomie, plimbări, activități pentru copii.

Turistul activ „soft” (cicloturism/drumeție ușoară): grupuri mici, prieteni; preferă trasee sigure, peisaje, puncte de belvedere, pauze gastronomice; sensibil la calitatea semnalizării.

Seniori și public interesat de wellness: căutare de relaxare, servicii curate, acces facil, pachete cu masă; posibilă conectare la oferta balneară din microregiune.

Public cultural și educațional: pasionați de patrimoniu, școli/grupuri educaționale; cer interpretare (ghidaj), povești locale, ateliere, muzealizare de tip „mic”).

Turist transfrontalier (HU) și diaspora: vizite scurte, interes pentru identitatea culturală locală și pentru experiențe gastronomice; necesită comunicare bilingvă și prezență online.

Participanți la evenimente: vin pentru o manifestare; au nevoie de servicii de bază (parcare, alimentație publică, informare) și de motive pentru a reveni.

5.3. Tendințe naționale și europene relevante

Piața turistică europeană se află într-o etapă de consolidare post-pandemie, cu o revenire a fluxurilor internaționale și cu o cerere tot mai orientată spre valoare, experiențe și sustenabilitate. Pentru comunele rurale, tendințele sunt în general favorabile dacă oferta este coerentă, ușor de rezervat și bine conectată la destinații regionale.

Creștere moderată a turismului european: raportările ETC indică pentru 2025 o creștere a sosirilor internaționale în Europa de circa 3% față de anul anterior, cu o creștere a înnopțărilor de aproximativ 2–3%, în condițiile unor costuri ridicate și ale unei sensibilități crescute la preț.

Record de înnopțări în UE și preferință pentru călătorii scurte: în 2024, numărul de nopți petrecute în unitățile de cazare din UE a depășit 3 miliarde, pe fondul

creșterii cererii și al mobilității intra-europene; rămâne important segmentul de călătorii personale, inclusiv scurte, domestice.

Turismul internațional aproape de/ peste nivelul 2019: datele UN Tourism arată revenirea aproape completă în 2024 și creșteri suplimentare în 2025; acest context sprijină destinațiile accesibile rutier și cele cu oferte autentice.

Orientare către sustenabilitate și turism responsabil: căutare de destinații mai puțin aglomerate, distribuirea fluxurilor în afara sezonului de vârf, interes pentru natură, trasee, produse locale și impact redus asupra mediului.

Digitalizare și rezervări online: decizia de călătorie este tot mai influențată de platforme online, recenzii, conținut video și prezența pe hărți digitale; pentru comune mici, vizibilitatea digitală poate compensa lipsa bugetelor mari de promovare.

Workation/bleisure și micro-evadări: creșterea interesului pentru sejururi scurte repetate, în proximitatea orașelor, cu activități ușoare și spații liniștite.

5.4. Competiția regională (destinații similare)

În regiunea de nord-vest, competiția este dominată de destinații cu resurse balneare/termale, atracții culturale consolidate și centre urbane care concentrează servicii. Comuna Acâș are avantajul poziționării pentru turism de proximitate și al posibilității de a construi o ofertă de experiențe rurale complementare.

Tășnad (stațiune balneară/termală): destinație regională cu infrastructură de agrement pe apă și servicii conexe; atrage familii și seniori, în special în sezonul cald.

Carei (Castelul Károlyi și evenimente culturale): pol cultural și de vizitare pentru turiști interesați de patrimoniu și parcuri; oferă experiențe urbane și program cultural.

Ardud și micro-regiunea Satu Mare: atracții istorice (cetate), patrimoniu rural și evenimente; oportunități de pachete comune și rute tematice.

Țara Oașului (Negrești-Oaș și împrejurimi): destinație etnografică puternică, cu muzeu în aer liber și tradiții; atrage public cultural și de weekend.

Destinații transfrontaliere (Ungaria – stațiuni și agrement): spa-uri și zone de agrement cu servicii integrate; relevanță pentru publicul din zona de graniță și pentru excursii de o zi.

5.5. Tendințe ale pieței turistice

Pentru planificarea locală, sunt importante câteva trăsături recurente ale cererii: durata scurtă a sejurului, concentrarea pe sezonul cald și rolul major al turismului intern. În România, media sejurului rămâne redusă (aprox. 2 zile), ceea ce favorizează produsele de tip weekend și excursiile scurte, cu consum local (masă, activități, suveniruri).

Sejururi scurte și creșterea excursiilor de o zi: preferință pentru destinații accesibile cu automobilul, cu activități de 2–6 ore și opțiuni de masă/odihnă.

Cerere pentru experiențe autentice: interacțiuni cu comunitatea, gastronomie, meșteșuguri, povești locale; creșterea interesului pentru turism rural și agroturism.

Atenție la raportul calitate–preț: sensibilitate la costuri, mai ales pentru familii; pachete clare și transparență în tarife.

Importanța evenimentelor ca „motor” de vizitare: evenimentele locale pot genera vârfuri de cerere și vizibilitate; necesită calendar anual, parteneriate și comunicare digitală.

Cerere pentru mobilitate activă și natură: cicloturism, plimbări, observare faună; necesită infrastructură minimă: semnalizare, puncte de odihnă, trasee sigure.

Creșterea rolului platformelor online: promovare prin recenzii, hărți digitale, social media și conținut video scurt; utilă colaborarea cu influenceri locali/regionali.

5.6. Concluzii ale analizei pieței

Analiza indică o fereastră favorabilă pentru dezvoltarea turismului de proximitate și a produselor rurale în comuna Acâș, în condițiile în care cererea pentru sejururi scurte, experiențe autentice și activități în natură rămâne ridicată. Poziționarea recomandată este de „destinație de weekend – rural, liniște, experiențe locale”, complementară destinațiilor regionale balneare și culturale.

Poziționare: Acâș ca destinație rurală de weekend și ca punct de oprire pe rute regionale, cu accent pe gastronomie, natură și patrimoniu.

Produse prioritare: pachete de 1–2 nopți (masă + experiență), trasee cicloturistice ușoare, evenimente locale și interpretare de patrimoniu.

Public țintă: familii și cupluri din proximitate, turiști activi „soft”, seniori (wellness), public cultural și vizitatori transfrontalieri.

Condiții de succes: semnalizare și informare, standard minim de servicii, conectare la platforme digitale, parteneriate cu destinații regionale.

Recomandare de monitorizare: colectarea periodică a datelor: număr vizitatori la obiective, grad de ocupare, sezonabilitate, feedback/recenzii și impact economic local.

Capitolul 6. Infrastructura și serviciile turistice existente

Capitolul prezintă inventarul și starea actuală a infrastructurii și a serviciilor cu relevanță turistică din comuna Acâș (satele Acâș, Mihăieni, Unimăt și Ganaș), cu accent pe funcțiunile existente de cazare, agrement și wellness, accesibilitate și digitalizare. Analiza evidențiază atât elementele funcționale deja operaționale (care pot susține fluxuri turistice), cât și principalele lipsuri care limitează competitivitatea destinației și calitatea experienței vizitatorului.

6.1. Cazare și servicii conexe

Oferta de cazare din comună este strâns legată de componenta balneară/termală, cazarea fiind concentrată în jurul bazelor de agrement cu apă termală. În prezent, se remarcă doi poli principali de servicii de cazare, cu funcțiuni complementare:

Băile Termale Acâș / Pensiunea (platforma UNIO) – structură de cazare asociată zonei de băi termale, cu camere și apartamente, servicii de masă (mic dejun), politici de rezervare/anulare și plăți (cash/card).

Ștrand Termal Mihăieni – unitate de agrement cu apă termală și rece, care declară mai multe tipuri de cazare (hotel, cabane și pensiune), inclusiv zone de camping pentru rulote și corturi.

Serviciile conexe asociate cazării (în special în structurile cu profil termal) includ, în mod uzual: restaurant/servire masă, terase, parcare, spații verzi de relaxare, zone de grill/picnic, facilități pentru copii și posibilități de organizare evenimente. În cazul Ștrandului Mihăieni sunt menționate și funcțiuni de tip sală de evenimente, magazin cu accesorii pentru plajă și servicii de masaj și saună.

Observații privind structura și calitatea ofertei:

Concentrarea cazării în jurul bazei termale reprezintă un avantaj competitiv (produs turistic clar), dar produce o sezonabilitate ridicată dacă nu este completată cu produse outdoor/culturale.

Oferta este preponderent de tip „leisure/relaxare”, cu potențial de extindere către segmentul de weekend-break, turism de sănătate (wellness), turism de familie și evenimente.

Necesități frecvente identificate în practică: diversificarea tipurilor de unități (pensiuni rurale, agropensiuni, case de oaspeți), creșterea gradului de standardizare/servicii, clarificarea și actualizarea informațiilor publice despre capacități și perioade de funcționare, precum și îmbunătățirea managementului calității.

Inventar sintetic (orientativ) al serviciilor de cazare și conexe:

Băile Termale Acâș / Pensiunea UNIO (Acâș):

Tipuri de cazare: camere (single/dublă), apartamente (conform prezentărilor publice).

Servicii conexe: mic dejun, restaurant; rezervări; facilități de relaxare în proximitatea bazei termale.

Ștrand Termal Mihăieni (sat Mihăieni, com. Acâș):

Tipuri de cazare: hotel, cabane, pensiune; camping (rulote/corturi).

Servicii conexe: piscine (apă termală & rece), tobogan, parc copii, restaurant & zonă grill, sală evenimente, masaj & saună, parcuri private.

6.2. Agreement, wellness, sport, gastronomie

Componenta de agreement și wellness este elementul definitoriu al ofertei turistice locale, bazată pe utilizarea apei termale. Infrastructura existentă permite dezvoltarea unui produs de tip „relaxare & sănătate” pentru familii, seniori și segmentul de weekend.

Wellness și recreere (ape termale):

Bazine cu apă termală și bazine cu apă rece, utilizabile în sezonul cald, iar în anumite locații și în extrasezon (în funcție de facilități).

Servicii complementare menționate public: masaj și saună; zone de plajă și spații verzi pentru relaxare.

Facilități pentru familie: tobogan, parc/zonă pentru copii, zone de picnic/grill.

Sport și activități în aer liber:

Activități de tip recreativ-sportiv în cadrul bazelor de agreement (ex.: teren pentru „tenis cu piciorul” menționat în prezentările publice ale Ștrandului Mihăieni).

Potențial pentru ciclism și drumeții ușoare în microregiune (conectare la trasee din Câmpia Tășnadului), care necesită însă semnalizare, informare și includere în pachete locale.

Gastronomie și servicii de alimentație publică:

Restaurante/servire masă în proximitatea bazelor termale (restaurant a la carte, mic dejun, terase), cu rol major în creșterea duratei șederii.

Oportunitate de valorificare a gastronomiei locale (produse tradiționale, evenimente cu specific culinar) prin parteneriate cu producători locali și prin introducerea „meniului local” în unitățile de alimentație.

În ansamblu, infrastructura de agrement existentă asigură un nucleu solid pentru turismul de relaxare, însă pentru creșterea competitivității este necesară completarea cu activități culturale și outdoor, precum și profesionalizarea serviciilor (pachete, ghidaj, programare, evenimente).

6.3. Acces rutier / feroviar / naval / aerian

Accesibilitatea reprezintă un avantaj pentru comuna Acâș, având conectivitate rutieră și feroviară către municipiul Satu Mare și către orașele din sudul județului (inclusiv Tășnad), cu potențial de atragere a fluxurilor de tip „excursie de o zi” și „weekend-break”.

Acces rutier:

Comuna se află la aproximativ 38–40 km de municipiul Satu Mare, accesul realizându-se prin rețeaua de drumuri naționale/județene din sudul județului.

Pe teritoriul județului sunt în implementare/planificare investiții de modernizare a unor tronsoane județene care includ segmentul către Acâș (ex.: proiecte pentru DJ195B, inclusiv tronsonul Mihăieni–Acâș, cu racord la DN19A).

Transportul public rutier (autobuz) există pe relația Satu Mare – Acâș, cu frecvențe săptămânale, util pentru vizitatori fără autoturism (necesită corelare cu orarele și promovare).

Acces feroviar:

Comuna este deservită de stația Acâș (și/sau haltă în proximitate), pe relația feroviară care conectează Satu Mare cu Carei – Tășnad – Acâș – Zalău Nord – Jibou, prin trenuri regionale.

Accesul cu trenul poate susține turismul de proximitate și mobilitatea angajaților sezonieri, dar presupune îmbunătățirea informațiilor turistice (orare, legături, transfer la obiective).

Acces aerian:

Cel mai apropiat aeroport este Aeroportul Internațional Satu Mare (SUJ), situat în municipiul Satu Mare. Acesta poate facilita accesul vizitatorilor din alte regiuni, în combinație cu transfer rutier (taxi/închiriere auto).

Acces naval:

Comuna Acâș nu dispune de infrastructură de transport naval; componenta de „naval” nu este aplicabilă la nivel local.

6.4. Digitalizare în turism

Digitalizarea are rol esențial în creșterea vizibilității și în facilitarea rezervărilor, în special pentru destinațiile de proximitate. În comuna Acâș există deja elemente punctuale de prezență online atât la nivel administrativ, cât și la nivelul operatorilor privați (termal/agrement).

Situația actuală (elemente existente):

Prezență online instituțională (site oficial al primăriei și pagină Facebook) și utilizarea unor platforme de servicii digitale pentru relația cu cetățenii (portal online).

Operatorii principali de agrement/cazare au pagini web și/sau pagini active în social media, unde sunt comunicate tarife, program, facilități și contacte.

Existența listărilor în platforme de turism (recenzii și prezență pe portaluri de călătorii), care generează vizibilitate și feedback public.

Lacune frecvente și nevoi de îmbunătățire:

Lipsa unei identități unitare de destinație (brand local, mesaj coerent, materiale standard) și a unei pagini turistice dedicate (hărți, itinerare, evenimente, pachete).

Informații neuniforme/fragmentate despre capacități, servicii, program și acces; necesită standardizare și actualizare periodică.

Integrare limitată a rezervărilor online (calendar disponibilități, plăți online, confirmări automate) și utilizarea redusă a instrumentelor de marketing digital (SEO local, Google Business Profile, campanii sezoniere).

Semnalizare turistică digitală insuficientă (panouri cu QR, trasee geo-referențiate, puncte foto, coduri QR către ghiduri audio/text).

Direcții de acțiune propuse (măsuri de implementare rapidă):

Crearea unei pagini/microsite de destinație „Visit Acâș” (RO/HU, ulterior EN) cu: hărți, obiective, program, cazare, pachete, calendar de evenimente, reguli de vizitare, contacte și formular de feedback.

Standardizarea informațiilor publice pentru operatori (fișe unice de prezentare, fotografii, servicii, tarife orientative, coordonate GPS), plus actualizare trimestrială.

Optimizarea prezenței în Google Maps și pe platforme de turism (profiluri complete, răspuns la recenzii, actualizare program, link de rezervare).

Introducerea unor elemente digitale în teren: panouri de orientare cu QR, trasee recomandate (cicloturism/plimbări), puncte de informare și materiale pentru evenimente.

Capitolul 7

ANALIZA SWOT**Analiza VENN****Analiza PEST****Analiza SPET (Social – Politic – Economic – Tehnologic)****Raport strategic integrat**

7. Analiza SWOT

Analiza SWOT identifică punctele tari și slabe interne, precum și oportunitățile și amenințările externe, legate de dezvoltarea turismului rural, cultural și gastronomic în comuna Acâș.

7.0 Metodologie și ipoteze

Analiză calitativă, bazată pe resursele locale (culturale, naturale, infrastructurale) și pe dinamici regionale.

Elementele numerice (distanțe/proximități) sunt orientative (estimări) și se recomandă validare în etapa de implementare.

Rezultatele sunt formulate operațional: fiecare constatare este transpusă în direcții de acțiune și indicatori de monitorizare.

7.0.1 Matricea SWOT

Puncte tari (Strengths) Patrimoniu cultural: port popular, tradiții și meșteșuguri încă vii. Gastronomie locală autentică (produse de casă; posibilitate de dezvoltare Puncte Gastronomice Locale). Peisaj rural liniștit; proximitate față de lunci și cursuri de apă (Crasna, Ier) – potențial pentru plimbări și observare natură. Comunitate primitoare; potențial pentru turism de experiență (atelieri, vizite la gospodării). Accesibilitate rutieră bună pe axa DN19A (E81) și legături funcționale cu centre urbane din județ.	Oportunități (Opportunities) Finanțări europene/naționale pentru turism rural: pensiuni, dotări mici, semnalizare, digitalizare, PGL. Creștere a cererii pentru turism autentic, experiențial și gastronomic. Parteneriate în rețea cu destinații apropiate (pachete mixte: rural + balnear + cultural). Promovare digitală cu costuri reduse (Google Maps, social media, platforme de rezervări). Evenimente tematice recurente (festival gastronomic, târg de meșteșuguri, sărbători tradiționale).
Puncte slabe (Weaknesses) Infrastructură turistică încă redusă: cazare limitată, semnalizare, puncte info și facilități de vizitare. Promovare online neunitară (lipsa unei identități/brand local integrat).	Amenințări (Threats) Depopulare/migrație a tinerilor – presiune pe resursele umane locale. Concurență din partea destinațiilor rurale deja consolidate (ex. Maramureș, Țara Oașului).

Puține evenimente recurente cu atractivitate regională. Nivel variabil de pregătire în ospitalitate și ghidaj local; nevoie de formare. Sezonalitate: cerere concentrată în weekend-uri, sărbători și vacanțe.	Posibile constrângeri de mediu (în proximitatea unor arii protejate) ce pot limita anumite investiții. Efecte ale schimbărilor climatice asupra peisajului agricol și activităților în aer liber. Instabilitate economică – scăderea disponibilității de investiții și a consumului turistic.
---	--

Concluzie SWOT: pentru Acâș, cheia este conversia resurselor culturale și gastronomice în produse turistice simple, repetitive și ușor de rezervat (experiențe de 2–6 ore și pachete de weekend), completate de investiții mici în vizitare și digitalizare.

Direcții strategice rezultate

Diferențiere: poziționare ca destinație rurală autentică (port, gastronomie, meșteșuguri).

Accesibilitate: micro-trasee ușoare + puncte de popas + semnalizare coerentă.

Piață: target de proximitate (excursii de o zi și weekend) – familii, seniori, diaspora, turiști urbani.

Guvernanță: grup local de turism (Primărie + antreprenori + cultură/școală) și calendar anual.

7.1 Analiza VENN

Analiza VENN evidențiază că valoarea turistică maximă apare la intersecția dintre: (1) cultură & tradiții, (2) natură & peisaj și (3) infrastructură & acces. Suprapunerea poate fi transformată în produse turistice coerente de tip „Weekend în Acâș”.

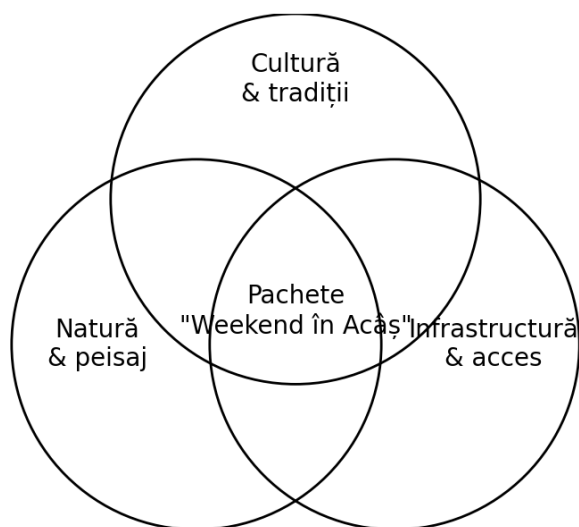

Figura 1. Diagrama VENN – domenii și suprapuneri (reprezentare schematică).

Zone de suprapunere și produse recomandate

Cultură + Natură: ateliere de meșteșug + plimbări în aer liber.

Natură + Infrastructură: micro-trasee cicloturistice și zone de picnic ușor accesibile.

Cultură + Infrastructură: evenimente gastronomice atractive pentru turiștii de proximitate.

Toate trei: pachete complete (masă tradițională + atelier + traseu ușor + foto-spot).

7.2 Analiza PEST

Analiza PEST (Politic/Reglementar, Economic, Social/Cultural, Tehnologic) evaluează factorii externi care pot influența dezvoltarea turismului în comuna Acâș.

Dimensiune	Factori externi relevanți	Implicații pentru turism în Acâș
Politic / Reglementar	Programe publice pentru turism rural, patrimoniu, digitalizare și infrastructură mică.	Oportunitate de finanțare și legitimare a proiectelor mici (semnalizare, PGL, micro-trasee).

	Necesitatea avizelor de mediu/patrimoniu pentru intervenții lângă ape sau în proximități sensibile. Cooperare intercomunală (pachete comune, trasee, evenimente).	Necesitate de planificare și documentații tehnice/avize încă din faza incipientă. Avantaj competitiv prin pachete în rețea și brand comun regional.
Economic	Costuri de intrare relativ reduse (PGL, cazare în gospodării, micro-camping). Cerere puternică pentru experiențe de proximitate (1 zi/weekend). Provocări: sezonabilitate, capital limitat, forță de muncă fluctuantă.	Model recomandat: produse scurte, cu marjă bună (atelier+masă+tur). Diversificare: evenimente pe tot parcursul anului, nu doar vara. Necesitate de marketing comun și standarde minime de calitate.
Social / Cultural	Identitate locală: port, tradiții, meșteșuguri, gastronomie. Diaspora și vizitatori „la rădăcini” în perioadele de sărbători. Nevoie de formare în ospitalitate și ghidaj local.	Poziționare: destinație autentică și prietenoasă, cu experiențe participative. Crearea unui calendar cultural anual și a unor ateliere repetitive. Investiție în competențe: ghidaj, ospitalitate, comunicare digitală.
Tehnologic	Canale de promovare low-cost (Google Maps, social media, platforme de rezervări).	Quick wins: pagină „Visit Acâș”, listări corecte pe Maps, conținut foto/video.

	Hărți digitale și coduri QR pe panouri/obiective. Plăți electronice/rezervări online cresc încrederea turiștilor.	Crearea de trasee digitale (gpx/qr) și semnalizare inteligentă. Adoptarea POS/rezervări online pentru unități locale.
--	--	--

Recomandări prioritare (0–12 luni)

Constituirea unui Grup Local de Turism (GLT) și aprobarea unui calendar anual.

Pilotarea a 2–3 experiențe fixe (repetitive): atelier meșteșug, masă tradițională (PGL), tur ghidat „Satul pe jos”.

Digitalizare minimă: pagină „Visit Acâș”, listări Google Maps, conținut foto/video standardizat.

Semnalizare ușoară: 2–3 panouri orientative, 1–2 puncte de popas.

Pregătirea fișelor de proiect și a dosarelor pentru micro-finanțări (GAL/AFIR, programe județene, sponsorizări).

Indicatori cheie (KPI) – propunere

Indicator	Țintă 12 luni	Metodă de colectare
Unități/servicii listate online (cazare/masă/experiențe)	+5	Google Maps / platforme rezervări
Evenimente/experiențe organizate	min. 10/an	calendar GLT + rapoarte cultură
Participanți la evenimente	min. 1.000/an	numărări, bilete/înscriseri
Recenzii online (>4,5/5)	min. 100	Google/FB
Creștere venituri locale sezoniere (estimativ)	+15–20%	chitanțe/bonuri agregate, sondaje

7.3 Analiza SPET (Social – Politic – Economic – Tehnologic)

Analiza SPET reordonează PEST pentru a pune accent pe dinamica socială (comunitate, identitate, capital uman) – decisivă în turismul rural. Matricea include oportunități, riscuri și măsuri recomandate pe fiecare dimensiune.

Dimensiune	Oportunități	Riscuri / constrângeri	Măsuri recomandate (operațional)
Social			

	Identitate culturală locală, tradiții și port popular – atractive pentru turism experiențial. Diaspora și vizitatori „la rădăcini” – cerere periodică. Comunitate primitoare; resurse umane pentru ghidaj/ateliere.	Depopulare, îmbătrânire; lipsă competențe în ospitalitate. Fragmentare actorilor (fără coordonare) – ofertă neunitară.	Program de formare (ospitalitate, ghidaj, comunicare) + rețea de gazde/ateliere. Calendar anual de evenimente; reguli minime de calitate și siguranță pentru experiențe.
Politic	Acces la programe de finanțare și sprijin pentru turism rural și micro-infrastructură. Cooperare intercomunală pentru pachete și trasee tematice.	Întârzieri la avize/autorizații; schimbări de priorități bugetare. Condiționări de mediu/patrimoniu.	Planificare etapizată: fișe de proiect + avize preliminare; parteneriate cu CJ/ADI/GAL. Integrarea proiectelor în strategii locale (SDL/PUG) și în programele anuale de investiții.
Economic	Costuri mici pentru lansarea de produse (PGL, tururi, ateliere).	Sezonalitate; capital limitat; concurență regională. Dificultate de scalare fără standardizare.	Pachete tarificate clar (ex: atelier+masă+tur); rezervare online; promovare comună.

	Piață de proximitate pentru excursii de o zi și weekend.		Stimulente locale (micro-grant/schemă de sprijin) pentru gazde și PGL.
Tehnologic	Promovare și vânzare online accesibilă; hărți digitale și QR. Plăți electronice cresc conversia.	Conținut insuficient sau neactualizat; competențe digitale reduse la unii operatori. Acoperire mobilă variabilă în zone periferice (necesită verificare).	Identitate digitală: „Visit Acâș” + șablon de postări; fotografii profesionale inițiale. Trasee digitale (GPX) + panouri QR; adoptare POS/rezervări pentru servicii cheie.

7.4 Raportul strategic integrat (SWOT + VENN + PEST + SPET)

Raportul integrat corelează concluziile celor patru analize și propune o traiectorie de dezvoltare pragmatică, orientată către produse turistice mici, repetitive, ușor de promovat și de livrat de actorii locali.

7.4.1 Diagnostic integrat

Avantaj competitiv: autenticitatea culturală și gastronomică – elemente diferențiatore clare.

Cheia produsului: integrarea culturii cu experiențe în natură, susținute de acces și infrastructură minimă.

Mediu extern favorabil: finanțări și canale digitale accesibile, dar presiune pe resurse umane și competențe.

Gap major: lipsa unei oferte turistice „ambalate” (pachete, program, rezervare) și a unui calendar predictibil.

7.4.2 Viziune și poziționare

Viziune 2025–2030: Acâș devine o micro-destinație de turism rural autentic, recunoscută pentru gastronomie, port și tradiții, cu experiențe de weekend și excursii de o zi, integrate în rețele regionale.

7.4.3 Obiective strategice

Obiectiv	Rezultate așteptate	Indicatori (exemple)
OS1. Crearea produselor turistice locale	Min. 3 produse standardizate (atelier, masă tradițională, tur ghidat) + 1 pachet de weekend.	nr. produse; nr. rezervări; rating mediu
OS2. Infrastructură minimă de vizitare	Semnalizare, puncte de popas, micro-trasee, materiale interpretative (QR).	nr. panouri; km micro-trasee; feedback vizitatori
OS3. Digitalizare și marketing integrat	Brand local, conținut și canale de promovare funcționale; listări corecte și actualizate.	nr. listări; trafic online; nr. recenzii
OS4. Guvernanță și capital uman	Grup Local de Turism; formare pentru gazde și ghizi; parteneriate regionale.	nr. membri GLT; nr. persoane formate; nr. parteneriate

7.4.4 Portofoliu de proiecte și acțiuni

A. Quick wins (0–12 luni)

Lansare identitate digitală: pagină „Visit Acâș” + kit de promovare (texte, foto).

2 micro-trasee ușoare cu hărți digitale (QR) și 2 puncte de popas.

Pilot „Brunch / masă tradițională” prin PGL (min. 1/lună în sezon).

Atelier demonstrativ lunar (meșteșug/gătit) + tur ghidat „Satul pe jos”.

Calendar anual – 8–12 evenimente mici, repetitive (inclusiv iarna).

B. Termen mediu (1–3 ani)

Dezvoltare 1–2 structuri de cazare mici și/sau micro-camping (conform reglementărilor).

Punct de informare turistică (fizic sau corner) + materiale de promovare.

Circuit gastronomic local (PGL + producători) – rute și degustări.

Parteneriate cu destinații apropiate pentru pachete combinate.

C. Termen lung (3–5 ani)

Eveniment anual „fanion” cu atractivitate regională (festival gastronomic/cultural).

Spațiu/colecție etnografică locală – expoziție permanentă și ateliere.

Integrare în rute tematice județene/regionale (cicloturism, tradiții, gastronomie).

7.4.5 Matrice de implementare (sinteză)

Acțiune	Responsabili	Orizont	Surse posibile de finanțare (exemple)	KPI
Grup Local de Turism + calendar anual	Primărie, Cămin cultural, antreprenori, școală/ONG	0–3 luni	buget local, sponsorizări, GAL	1 GLT funcțional; calendar public
„Visit Acâș” – identitate digitală + listări Maps	Primărie + voluntari/consultant + operatori locali	0–6 luni	buget local, sponsorizări, proiecte digitale	min. 20 puncte listate; +100 recenzii/an
Micro-trasee + panouri QR + puncte popas	Primărie, Ocol silvic/administratorii terenurilor, voluntari	3–12 luni	buget local, CJ, programe de mediu, GAL	2 trasee; 3 panouri; 2 popasuri
PGL / brunch-uri tematice și ateliere lunare	Operatori locali + Primărie (facilitare)	3–12 luni	AFIR/GAL (după eligibilitate), venituri proprie	min. 10 evenimente/an; min. 1.000 participanți/an
Eveniment anual fanion	Primărie + parteneri regionali	3–5 ani	CJ, sponsorizări, programe culturale	min. 2.000 participanți; acoperire media

7.4.6 Concluzie

Comuna Acâș are premise solide pentru dezvoltarea turismului rural și de experiență, cu accent pe gastronomie și tradiții. Recomandarea centrală este implementarea rapidă a unor produse turistice simple și repetitive, susținute de digitalizare minimă și infrastructură de vizitare de bază. În paralel, este necesară consolidarea guvernantei locale (GLT) și creșterea competențelor în ospitalitate, pentru a transforma resursele existente în rezultate economice și sociale măsurabile.

ANALIZA SPET

Factorii Sociali – Politici/Administrativi – Economici – Tehnologici/Digitali

Cuprins

Analiza SPET pentru dezvoltarea turismului în Comuna Acâș, jud. Satu Mare

Factorii sociali

Factorii politici și administrativi

Factorii economici

Factorii tehnologici / digitali

8. Analiza SPET pentru dezvoltarea turismului în Comuna Acâș, jud. Satu Mare

Analiza SPET are rolul de a evidenția factorii externi și interni cu impact direct asupra dezvoltării turistice locale, structurați pe patru dimensiuni: Social, Politic/Administrativ, Economic și Tehnologic/Digital. Concluziile sunt utilizate pentru definirea măsurilor prioritare, a proiectelor și a indicatorilor de monitorizare. Orizont de analiză recomandat: 2025–2027 (cu acțiuni pregătitoare pentru 2028–2030).

8.1. Factorii sociali

Factorii sociali influențează atât oferta turistică (resursă umană, tradiții, ospitalitate, cultură locală), cât și cererea (profilul vizitatorilor, comportamente de consum, sezonalitate). Pentru Comuna Acâș, dimensiunea socială este strâns legată de coeziunea comunității, de patrimoniul cultural local și de capacitatea de a genera servicii turistice autentice, scalabile și sustenabile.

8.1.1. Diagnosticul factorilor sociali

Demografie: tendințe de îmbătrânire și migrație (în special a populației tinere), cu impact asupra forței de muncă în servicii.

Educație și competențe: nevoie de calificare/recalificare în ospitalitate, ghidaj local, servicii de agrement, marketing.

Identitate locală: tradiții, obiceiuri, evenimente și elemente de patrimoniu care pot susține produse turistice tematice.

Cultura ospitalității: disponibilitate pentru turism de familie, experiențe locale, gastronomie, meșteșuguri.

Incluziune și accesibilitate: necesitatea adaptării serviciilor pentru familii, seniori, persoane cu dizabilități.

8.1.2. Implicații pentru turism

Calitatea experienței turistice depinde de implicarea comunității și de standardizarea minimă a serviciilor (curățenie, informare, siguranță).

Evenimentele locale pot reduce sezonalitatea prin atragerea vizitatorilor în perioadele mai puțin solicitate.

Lipsa personalului calificat poate limita extinderea ofertelor (cazare, gastronomie, ghidaj, agrement).

8.1.3. Oportunități, riscuri și măsuri recomandate

Oportunități (Social)	Riscuri/Constrângeri	Măsuri recomandate (2025–2027)
Tradiții și identitate locală – bază pentru turism cultural și rural.	Pierdere treptată a tradițiilor și scăderea participării comunității.	Calendar anual de evenimente + „școală de tradiții” (atelier, demonstrații, tururi ghidate).
Rețele sociale și comunități diaspora – potențial de promovare organică.	Imagine neunitară / comunicare fragmentată a destinației.	Brand local (logo, slogan, povești) + ghid de comunicare unitară; implicarea ambasadourilor locali.
Turism de familie și de weekend – proximitate față de piețe regionale.	Servicii insuficient adaptate (spații de joacă, toalete publice, trasee ușoare).	Micro-proiecte pentru facilități de vizitare: puncte de informare, toalete, umbră, mobilier urban, panouri interpretative.
Parteneriate cu școli/ONG-uri pentru educație ecologică și culturală.	Interes scăzut pentru voluntariat / implicare civică.	Program de voluntariat turistic local (ghizi juniori, curățenie trasee, evenimente) + recunoaștere publică.

8.1.4. Indicatori de monitorizare (exemple)

Număr evenimente turistice/culturale organizate anual și număr participanți.

Număr furnizori locali implicați (gazde, producători, meșteșugari).

Număr persoane instruite (cursuri ospitalitate, ghidaj, igienă, prim-ajutor).

Scor mediu satisfacție turiști (chestionare online/offline).

8.2. Factorii politici și administrativi

Factorii politici și administrativi se referă la capacitatea instituțională, cadrul legal, politicile publice și calitatea guvernănelor locale (planificare, autorizare, parteneriate, atragerea fondurilor). În turism, administrația locală joacă rol de coordonator, facilitator și garant al standardelor minime de infrastructură și servicii publice.

8.2.1. Diagnosticul factorilor politici/administrativi

Capacitate administrativă: resurse umane limitate pentru proiecte și management de destinație; nevoie de proceduri clare și responsabilități.

Planificare teritorială: necesitatea corelării dezvoltării turistice cu PUG/PUZ, reglementări de construire și protecția patrimoniului.

Reglementare și autorizare: fluxuri de avizare/autorizare pentru investiții turistice (cazare, alimentație publică, agrement).

Cooperare interinstituțională: colaborare cu CJ, ADI, OMD-uri (dacă există), ONG-uri, mediul privat și operatori regionali.

Finanțare publică: dependență de programe naționale/europene; nevoie de portofoliu de proiecte pregătite (mature).

8.2.2. Implicații pentru turism

Viteza de implementare a proiectelor turistice depinde de capacitatea de scriere, management și achiziții publice.

Regulile clare (urbanism, semnalistică, evenimente, ocuparea domeniului public) cresc predictibilitatea pentru investitori.

Parteneriatele public-private pot accelera dezvoltarea produselor turistice și a serviciilor de vizitare.

8.2.3. Oportunități, riscuri și măsuri recomandate

Oportunități (Politic/Administrativ)	Riscuri/Constrângeri	Măsuri recomandate (2025–2027)
Acces la finanțări (regional, național, UE) pentru infrastructură și patrimoniu.	Întârzieri în pregătirea documentațiilor / cofinanțare insuficientă.	Portofoliu de proiecte „gata de finanțare” (SF/DALI, avize) + bugetare etapizată a cofinanțării.

Reglementări clare pot stimula investițiile private în cazare și servicii.	Birocrație percepută / lipsă de transparență în proceduri.	Ghid local de autorizare pentru investiții turistice (pași, termene, contacte) + punct unic de informare.
Cooperare cu UAT-uri vecine pentru rute tematice și evenimente comune.	Fragmentare instituțională / lipsă coordonare intercomunală.	Acorduri de cooperare și pachete comune (evenimente, trasee cicloturism, turism cultural).
Crearea/aderarea la forme de management de destinație (cluster/OMD/ADI).	Lipsă resurse pentru operare și marketing continuu.	Structură minimală de management: responsabil turism + grup de lucru local (public-privat) + plan anual de acțiuni.

8.2.4. Indicatori de monitorizare (exemple)

Număr proiecte depuse/contractate pentru turism și valoare totală (lei).

Timp mediu de răspuns la solicitări (informare/autorizare) pentru operatorii turistici.

Număr parteneriate/ protocoale de cooperare semnate (UAT, CJ, ONG, privat).

Număr intervenții de întreținere a infrastructurii de vizitare (anual).

8.3. Factorii economici

Dimensiunea economică analizează structura economiei locale, veniturile populației, dinamica investițiilor, costurile operaționale și potențialul de generare a valorii adăugate prin turism. Dezvoltarea turistică eficientă produce efecte în lanț: locuri de muncă, consum local, fiscalitate, antreprenoriat și diversificarea economiei.

8.3.1. Diagnosticul factorilor economici

Structura economiei: pondere ridicată a activităților agricole/rurale; oportunități pentru agroturism și produse locale.

Putere de cumpărare și piață țintă: accent pe turism de proximitate (weekend) și segmentul familie/activ.

Infrastructură economică: necesitatea sprijinirii microîntreprinderilor (pensiuni, puncte gastronomice, ateliere).

Costuri și sezonabilitate: venituri fluctuante pentru operatori; nevoie de produse „all-season”.

Acces la finanțare: oportunități prin programe de sprijin antreprenorial; necesitatea consultanței și mentoratului.

8.3.2. Implicații pentru turism

Fără o masă critică de servicii (cazare + masă + agrement), cheltuiala turistică rămâne redusă și se scurge în afara comunei.

Creșterea calității și diversificarea produselor pot crește durata medie a sejurului și veniturile locale.

Integrarea producătorilor locali în lanțul turistic (gastronomie, suveniruri) consolidează economia comunității.

8.3.3. Oportunități, riscuri și măsuri recomandate

Oportunități (Economic)	Riscuri/Constrângeri	Măsuri recomandate (2025–2027)
Agroturism și lanț scurt alimentar: produse locale, degustări, experiențe la fermă.	Standardizare redusă / lipsa certificărilor, conformității sanitare.	Dezvoltarea punctelor gastronomice locale + pachete turistice cu producători; ghid de conformare și sprijin consultativ.
Investiții private în cazare și agrement de mică capacitate.	Acces dificil la finanțare / percepție de risc ridicat.	Facilități locale: promovare terenuri/locații, sprijin pentru proiectare, informare despre linii de finanțare.

Turism de evenimente (târguri, festivaluri, competiții) – impuls economic local.	Bugete publice limitate / lipsă sponsori locali.	Model de finanțare mixt: sponsorizări, parteneriate, taxe de participare, voluntariat; calendar anual fix.
Pachete turistice regionale (circuit) – creșterea fluxului de vizitatori.	Concurență regională și „captarea” fluxului de către destinații mai consacrate.	Poziționare clară (USP) + colaborare cu touroperatori/ghizi regionali; produse nișate (cultură, rural, gastronomie).

8.3.4. Indicatori de monitorizare (exemple)

Număr întreprinderi/inițiative turistice noi (pensiuni, PGL, agrement).

Număr locuri de muncă create/menținute în turism și servicii conexe.

Venituri estimate generate în perioadele de evenimente (taxe, vânzări locale).

Durata medie a sejurului (estimativ) și cheltuiala medie per vizitator (estimativ).

8.4. Factorii tehnologici / digitali

Tehnologia și digitalizarea influențează decisiv vizibilitatea destinației, modul de rezervare și cumpărare, informarea în timp real, siguranța și eficiența operațională a operatorilor. Pentru o destinație emergentă, digitalul este principalul accelerator de piață: cu investiții relativ mici se pot obține rezultate vizibile (promovare, rezervări, feedback, analiză).

8.4.1. Diagnosticul factorilor tehnologici/digitali

Prezență online: necesară o identitate digitală coerentă (site, social media, Google Business Profile pentru obiective și servicii).

Rezervări și plăți: adopție inegală a platformelor de rezervare și a plăților digitale la operatorii mici.

Semnalistică și informare: nevoie de panouri cu QR, hărți digitale, conținut interpretativ (audio/texte).

Date și monitorizare: lipsa colectării sistematice a datelor turistice (fluxuri, feedback, preferințe).

Securitate și calitate: necesitatea standardelor minime (Wi-Fi în puncte cheie, protecția datelor, managementul reputației).

8.4.2. Implicații pentru turism

Fără informație digitală (ce pot vedea, unde stau, unde mănânc), destinația devine „invizibilă” pentru vizitatorul modern.

Recenziile online influențează direct cererea; un management activ al reputației poate crește încrederea și conversia.

Instrumentele digitale reduc costurile de marketing și cresc capacitatea de vânzare (pachete, evenimente, experiențe).

8.4.3. Oportunități, riscuri și măsuri recomandate

Oportunități (Tehnologic/Digital)	Riscuri/Constrângeri	Măsuri recomandate (2025–2027)
Promovare digitală targetată (social ads, SEO, content) – cost eficient.	Lipsă conținut foto-video profesionist; comunicare neregulată.	Bibliotecă media locală (foto/video) + calendar editorial; ghid de brand; campanii sezoniere.
Hărți digitale și trasee tematice (Google Maps, GPX, QR pe panouri).	Informații neactualizate; lipsă întreținere a infrastructurii.	Audit anual de conținut + actualizare hărți; responsabil desemnat; parteneriat cu voluntari/școli.
Sisteme simple de colectare feedback (QR chestionar) și analiză date.	Rată mică de răspuns / lipsă cultură a datelor.	Chestionar scurt (max 1 minut) + stimulente; raport trimestrial de indicatori.
Adopție platforme rezervare și plăți digitale pentru operatori locali.	Rezistență la schimbare; costuri inițiale; competențe digitale reduse.	Ateliere de digitalizare pentru operatori (rezervări, plăți, GDPR, reputație) + ghid practic pas cu pas.

8.4.4. Indicatori de monitorizare (exemple)

Număr obiective/servicii cu profil complet pe Google (program, poze, contact, link rezervare).

Număr materiale foto-video realizate/an și reach-ul campaniilor.

Număr scanări QR / accesări hărți digitale / descărcări GPX (estimativ).

Scor mediu rating online (Google/Booking etc.) și număr recenzii noi/lună.

Viziune, misiune și obiective strategice

Capitolul prezintă direcția de dezvoltare turistică a comunei pe termen mediu, prin definirea viziunii, a misiunii administrației locale, a obiectivelor strategice și a unui set de ținte și indicatori măsurabili (KPI) pentru monitorizarea implementării.

9.1. Viziunea de dezvoltare turistică a comunei Acâș

Comuna Acâș devine, până în 2030, o destinație rurală autentică și primitoare din Nord-Vestul României, recunoscută pentru valorificarea responsabilă a patrimoniului cultural (în special a monumentelor de arhitectură), pentru experiențe locale (gastronomie, meșteșuguri, evenimente) și pentru produse turistice de proximitate (drumeție, cicloturism, turism cultural și educațional), integrate într-un circuit regional.

Principii de ghidare:

Sustenabilitate și protejarea resurselor (patrimoniu, peisaj, resurse naturale).

Calitate și siguranță pentru vizitatori (servicii standardizate, informație corectă).

Incluziune și beneficii pentru comunitate (locuri de muncă locale, antreprenoriat).

Parteneriate și cooperare (UAT-uri învecinate, ONG-uri, operatori privați, instituții culturale).

Digitalizare și vizibilitate (prezență online coerentă, informare în teren).

9.2. Misiunea administrației locale

Administrația locală are misiunea de a crea condițiile necesare dezvoltării turismului prin: planificare și reglementare (PUG/PUZ, protecția patrimoniului), investiții

publice în infrastructură și servicii de vizitare, facilitarea investițiilor private, promovare și management de destinație la nivel local, precum și prin mobilizarea comunității și a partenerilor instituționali.

Roluri-cheie ale administrației locale în turism:

Coordonator al dezvoltării: prioritizare, bugetare, monitorizare și raportare.

Facilitator: sprijin pentru autorizări, parteneriate, formare și informare.

Investitor public: acces, semnalistică, spații publice, utilități, infrastructură soft (informare).

Promotor și garant al calității: identitate de destinație, standarde minime, comunicare.

9.3. Obiective strategice generale

Obiectivele strategice sunt formulate astfel încât să susțină o dezvoltare turistică echilibrată, cu rezultate măsurabile și cu beneficii directe pentru comunitatea locală.

OS1. Valorificarea patrimoniului cultural și crearea de produse turistice

Conservarea și punerea în valoare a obiectivelor de patrimoniu (restaurare, interpretare, program de vizitare).

Dezvoltarea de pachete turistice tematice: turism cultural/educațional, turism rural, circuite de proximitate.

Crearea unui calendar anual de evenimente locale cu potențial de atragere a vizitatorilor.

OS2. Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor pentru vizitatori

Creșterea calității accesului și a mobilității locale pentru vizitare (drumuri, parcuri, trasee).

Amenajarea și dotarea infrastructurii de vizitare: puncte de informare, semnalistică, toalete publice, zone de odihnă.

Stimularea apariției/modernizării serviciilor: cazare, alimentație, ghidaj, agrement ușor.

OS3. Creșterea vizibilității și a capacității de marketing a destinației

Definirea identității de brand local și a mesajelor-cheie (ce oferă Acâș, pentru cine, de ce acum).

Dezvoltarea canalelor de promovare: website, social media, materiale, hărți, colaborări media.

Integrarea în circuite/regiuni turistice și în rețele de promovare (județ, regiune, tematic).

OS4. Dezvoltare economică locală prin turism și implicare comunitară

Sprijinirea antreprenoriatului local (micro-întreprinderi, gospodării, servicii turistice).

Dezvoltarea produselor locale (gastronomie, artizanat) și conectarea lor la experiența turistică.

Formare și calificare: ospitalitate, ghidaj, competențe digitale, limbi străine.

OS5. Management sustenabil, digitalizare și guvernare

Implementarea unui sistem local de monitorizare (date despre vizitatori, evenimente, impact).

Digitalizarea informării: hărți online, coduri QR în teren, rezervări/cereri online unde este cazul.

Accesarea finanțărilor (PNRR, PR NV, AFM, Interreg) și management de proiect profesionist.

9.4. Ținte și indicatori măsurabili

Indicatorii de mai jos sunt propuși pentru monitorizarea anuală (și, unde este relevant, semestrială) a implementării obiectivelor. Valorile de bază (T0) se stabilesc în primul an de implementare prin colectare de date (registre de vizitare, rapoarte operatori, evidențe UAT).

Obiectiv	Indicator (KPI)	Unitate	Bază T0	Țintă 2027	Sursă / frecvență
OS1	Număr vizitatori la principalele obiective de patrimoniu (înregistrări/estimări)	pers./an	T0	+30% față de T0	registre vizitare / anual
OS1	Număr evenimente locale cu componentă turistică	nr./an	T0	min. 4	calendar UAT / anual

Obiectiv	Indicator (KPI)	Unitate	Bază T0	Țintă 2027	Sursă / frecvență
OS1	Număr produse/pachete turistice tematice create (fișe, trasee, oferte)	nr.	0-1	min. 3	UAT + parteneri / anual
OS2	Km de trasee locale marcate/amenajate (drumeție/cicloturism) sau rute tematice	km	T0	min. 20 km	UAT / anual
OS2	Număr puncte de informare/semnalistică turistică instalate (panouri, indicatoare, coduri QR)	nr.	T0	min. 25	UAT / anual
OS2	Capacitate de cazare funcțională și autorizată (paturi) în comună	locuri	T0	+20% față de T0	MEAT (structuri clasificate) + evidențe locale / anual
OS3	Trafic digital: vizite pe site-ul de destinație + interacțiuni social media	nr./an	T0	+50% față de T0	analytics / trimestrial
OS3	Număr materiale promoționale	nr.	T0	min. 6	UAT / anual

Obiectiv	Indicator (KPI)	Unitate	Bază T0	Țintă 2027	Sursă / frecvență
	actualizate (broșuri, hărți, fișe) și distribuție				
OS4	Număr operatori locali implicați în turism (cazare, alimentație, ghizi, producători)	nr.	T0	+10	registru local / anual
OS4	Număr persoane instruite (ospitalitate, digital, limbi străine, ghidaj)	pers.	0	min. 40	liste cursuri / anual
OS5	Valoarea finanțărilor atrase pentru proiecte turistice și conexe	lei	T0	min. 1.500.000	rapoarte proiecte / anual
OS5	Raport anual de monitorizare turistică publicat (indicatori + acțiuni)	da/nu	nu	da	UAT / anual

Notă metodologică:

Țintele sunt orientative și se pot recalibra anual, în funcție de buget, proiecte finanțate și dinamica pieței.

Pentru indicatorii de vizitare se recomandă un sistem simplu de colectare: registru, bilete/donații, numărări periodice, formulare online.

Pentru capacitatea de cazare se recomandă verificare anuală cu listele oficiale și cu evidențe locale.

Corelare și coerență strategică

Direcțiile propuse sunt în linie cu orientările Strategiei Naționale a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035, cu accent pe diversificarea produselor, digitalizare, calitate, sustenabilitate și valorizarea patrimoniului.

Repere documentare (selectiv)

Institutul Național de Statistică - Recensământul Populației și Locuințelor 2021 (rezultate la nivel local).

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului - Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2023-2035.

Lista Monumentelor Istorice - județul Satu Mare (monumente clasate din UAT).

PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE TURISTICĂ Comuna Acâș, Județul Satu Mare

10. Priorități de dezvoltare turistică

Prioritățile de mai jos sunt formulate pentru a transforma resursele locale în produse turistice clare, ușor de promovat și de vândut, cu accent pe: infrastructură de vizitare, interpretare, identitate locală, digitalizare și parteneriate. Fiecare subcapitol include: diagnostic (situația actuală), direcții de intervenție și proiecte prioritare recomandate.

10.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice

Diagnostic (situația actuală și nevoi):

Infrastructura de vizitare este, în general, fragmentată: lipsesc puncte de informare/interpretare, semnalistică unitară și trasee tematice marcate.

Necesități frecvente în UAT-urile rurale: spații de parcare la obiective, grupuri sanitare, zone de odihnă, coșuri pentru colectare selectivă, iluminat punctual, accesibilizare pentru persoane cu mobilitate redusă.

Capacitatea de cazare și serviciile conexe trebuie corelate cu experiențe (agrement, gastronomie locală, evenimente), altfel durata medie de ședere rămâne mică.

Direcții de intervenție (priorități tehnice):

Infrastructură de primire și orientare: punct de informare turistică (fizic sau integrat în primărie/centru cultural), panouri de orientare, hărți și reguli de vizitare.

Infrastructură de vizitare: alei/accese pietonale, platforme belvedere, foișoare, bănci, iluminat ambiental și mobilier urban cu identitate locală.

Trasee turistice locale: trasee pietonale/cicloturistice scurte (1–2 ore) și medii (3–5 ore) cu marcaje și coduri QR.

Siguranță și întreținere: contract-cadru pentru întreținere sezonieră, intervenții rapide, curățenie și managementul deșeurilor la obiective.

Proiecte prioritare recomandate (exemple):

P1 – Sistem unitar de semnalistică turistică (intrări în comună, obiective, trasee, reguli, cod QR).

P2 – Amenajare micro-zone de popas (2–3 puncte) cu foișor, masă, coșuri selective, panou interpretativ.

P3 – Trasee tematice locale (cultură/peisaj/gastronomie): 2–4 trasee cu fișe, marcaje și hartă digitală.

P4 – Accesibilizare și facilități minime la obiective (parcare, grup sanitar eco, iluminat punctual).

Rezultate așteptate: creșterea confortului vizitatorului, reducerea impactului asupra mediului, îmbunătățirea imaginii destinației și creșterea duratei medii de ședere.

10.2. Valorificarea patrimoniului natural și cultural

Diagnostic (resurse și vulnerabilități):

Patrimoniul natural (peisaj agrar, văi, zone umede/culoare verzi, biodiversitate locală) este atractiv pentru turism de natură, dar necesită interpretare și reguli de vizitare.

Patrimoniul cultural (biserici, arhitectură rurală, tradiții, meșteșuguri, evenimente) are valoare de identitate, însă este insuficient „ambalat” ca produs turistic.

Riscuri tipice: degradarea elementelor de patrimoniu, lipsa finanțării pentru conservare, scăderea interesului generațiilor tinere.

Direcții de intervenție:

Inventariere și fișare: registru local al resurselor (naturale + culturale), cu fotografie, coordonate, proprietar/administrator, stare de conservare.

Interpretare și poveste: panouri, ghiduri scurte, tururi ghidate, audio-ghid (RO/EN/HU), coduri QR.

Conservare și punere în valoare: lucrări de întreținere/restaurare acolo unde este cazul, plus amenajare discretă (iluminat, acces, protecție).

Calendar cultural: evenimente recurente (minim 3/an) conectate la produse locale, gastronomie și meșteșuguri.

Proiecte prioritare recomandate:

P5 – „Harta patrimoniului Acâș”: catalog tipărit + versiune online (microsite) cu rute tematice.

P6 – Program anual de tururi ghidate (pilot) + formare ghizi locali / voluntari.

P7 – Eveniment identitar (brand local): festival/ziua comunei/ziua produsului local, cu componentă de promovare regională.

P8 – Micro-intervenții de conservare și interpretare la obiective (panouri, iluminat, zone de protecție).

Rezultate așteptate: consolidarea identității locale, creșterea atractivității pentru vizite de weekend, diversificarea motivelor de călătorie (cultură + natură).

10.3. Turism slow, recreativ și ecoturism

Diagnostic (potențial și poziționare):

Comuna poate fi poziționată ca destinație de slow travel: experiențe simple, autentice, cu deplasare lentă (mers pe jos, bicicletă), ritm rural și gastronomie locală.

Ecoturismul funcționează bine când există trasee scurte, ghidaj/interpretare și servicii locale (puncte gastronomice, ateliere, produse).

Recreerea de proximitate (picnic, ciclism, birdwatching, fotografie de natură) este relevantă pentru publicul urban din regiune.

Direcții de intervenție:

Produse turistice slow: pachete 1–2 zile (ex. „Drumuri de țară și gusturi locale”), cu program, rezervare și preț orientativ.

Dezvoltarea serviciilor locale: puncte gastronomice locale, degustări, ateliere (pâine, dulcețuri, artizanat), vizite la ferme.

Trasee prietenoase: circuit bicicletă (10–25 km) și circuit pietonal (3–8 km) cu repere și pauze.

Proiecte prioritare recomandate:

P9 – Pachete turistice pilot (2–3 pachete) în parteneriat cu cazare/servicii locale și parteneri județeni.

P10 – Dezvoltare/atestare puncte gastronomice locale și promovare prin evenimente tematice.

P11 – „Acâș pe bicicletă”: trasee ciclism cu hărți, marcaje și track GPS.

Rezultate așteptate: creșterea consumului de produse locale, sezon turistic extins (primăvară–toamnă), creșterea satisfacției vizitatorilor și recomandări organice.

10.4. Turism digital și marketing teritorial

Diagnostic (vizibilitate și canale):

Vizibilitatea online a destinațiilor rurale este adesea dependentă de platforme externe; fără conținut propriu, destinația este greu de găsit și de înțeles.

Lipsa unui brand teritorial coerent și a unei biblioteci de conținut (foto/video) reduce eficiența promovării.

Datele (statistici vizitatori, feedback, rezervări) sunt rareori colectate și utilizate pentru decizii.

Direcții de intervenție:

Identitate și brand: mesaj central (promise), slogan, set minim de elemente vizuale și ton de comunicare.

Platformă digitală: pagină web dedicată (microsite) „Visit Acâș” cu obiective, rute, calendar, servicii, contact și formulare.

Prezență în platforme: Google Business pentru obiective/servicii, hărți, TripAdvisor/Booking, plus gestionarea recenziilor.

Conținut și campanii: pachete de conținut lunar (foto + clipuri scurte), campanii sezoniere (primăvară, vară, toamnă), colaborări cu creatori/press trips.

Proiecte prioritare recomandate:

P12 – Brand teritorial + ghid de identitate (kit de utilizare pentru parteneri).

P13 – Microsite „Visit Acâș” + hartă interactivă + calendar evenimente.

P14 – Bibliotecă foto-video (minim 150 fotografii + 20 clipuri scurte) și plan editorial 12 luni.

P15 – Sistem simplu de colectare date: numărătoare la obiective (unde posibil), chestionar digital, centralizare trimestrială.

Rezultate așteptate: creșterea traficului online, conversii (cereri/rezervări), reputație digitală mai bună și coerență în comunicare la nivel local.

10.5. Conectivitate și mobilitate turistică

Diagnostic (acces și circulație):

Accesul rutier și orientarea către obiective sunt determinante pentru turismul de proximitate; semnalistica și parcarile sunt deseori detaliile care decid satisfacția.

Mobilitatea locală (pietonal/cicloturistic) are nevoie de conexiuni sigure:

acostamente, viteze reduse în zonele de interes, treceri pietonale marcate.

Conectivitatea digitală (semnal mobil / internet) contează pentru informare, plăți și promovare (conținut generat de utilizatori).

Direcții de intervenție:

Accesibilitate rutieră către punctele de interes: intervenții punctuale (siguranță, indicatoare, parcare).

Mobilitate verde: trasee cicloturistice conectate la rețeaua județeană/regională; stații de biciclete (pilot).

E-mobilitate (unde este relevant): pregătirea pentru stații de încărcare și puncte de oprire, în parteneriat cu operatori.

Proiecte prioritare recomandate:

P16 – Plan de orientare și acces: audit trasee auto/pietonal + intervenții punctuale (semne, marcaje, parări).

P17 – Conectare trasee bicicletă la rute regionale + puncte de odihnă (1–2 stații pilot).

P18 – Puncte de acces digital: Wi-Fi în zonele-cheie (centru/obiective) + materiale QR.

Rezultate așteptate: acces mai bun, siguranță, creșterea fluxurilor de vizitare și integrarea comunei în circuite mai ample.

10.6. Parteneriate și colaborări regionale

Diagnostic (guvernanță și capacitate):

Turismul local se dezvoltă mai rapid când există o coaliție (primărie + mediul privat + ONG + instituții culturale + structuri de destinație).

Parteneriatele ajută la accesarea finanțărilor, la organizarea de evenimente și la crearea de produse comune (rute, pachete, campanii).

Colaborarea regională crește credibilitatea destinației și reduce costurile de promovare (prin pachete comune).

Direcții de intervenție:

Mecanism local de coordonare: grup de lucru turism (întâlniri trimestriale) + responsabil desemnat.

Parteneriate cu operatori: cazare, gastronomie, producători locali, ghizi, meșteșugari – acorduri de colaborare și pachete comune.

Cooperare regională: rute tematice intercomunale, calendar comun de evenimente, promovare prin structuri județene și parteneri transfrontalieri unde este cazul.

Proiecte prioritare recomandate:

P19 – Grup local de lucru pentru turism + plan anual de acțiuni (document aprobat la nivel intern).

P20 – Acorduri de parteneriat pentru pachete turistice (minim 5 parteneri locali) + ofertă unificată.

P21 – Proiecte comune pe rute tematice (cultură, gastronomie, ciclism) împreună cu UAT-uri vecine și parteneri județeni.

Rezultate așteptate: implementare mai rapidă, finanțări mai ușor de atras, produse turistice mai competitive și o imagine regională mai puternică.

10.7. Portofoliu de proiecte prioritare (sinteză operațională)

Tabelul de mai jos poate fi preluat ca anexă în planul de acțiune și adaptat cu localizări exacte, bugete din devize și surse de finanțare confirmate.

Tabel sinteză – proiecte prioritare (exemplificativ):

Cod	Prioritate	Proiect	Tip	Orizont	Buget estimativ (RON)	Indicatori (exemple)
P1	Ridicată	Sistem unitar de semnalistică turistică + coduri QR	Infrastructură soft	2025–2026	150.000–350.000	Nr. panouri; nr. obiective semnalizate
P2	Ridicată	Micro-zone de popas (2–3 puncte) cu mobilier și panouri	Infrastructură vizitare	2025–2027	120.000–450.000	Nr. puncte; feedback; întreținere
P3	Ridicată	Trasee tematice locale marcate + hartă digitală/track GPS	Produs turistic	2025–2027	120.000–300.000	Km trasee; nr. trasee; descărcări track
P5	Mediu	„Harta patrimoniului Acâș” (catalog + online)	Interpretare	2025–2026	60.000–150.000	Nr. fișe; accesări; feedback
P12	Ridicată	Brand teritorial + kit de identitate	Marketing	2025	40.000–120.000	Kit livrat; parteneri activi
P13	Ridicată	Microsite „Visit Acâș” + hartă + calendar	Digital	2025–2026	25.000–90.000	Vizite site; cereri; timp pe pagină
P9	Mediu	Pachete turistice pilot (slow travel)	Produs/servicii	2026–2027	10.000–40.000	Nr. pachete; turiști; venit local
P16	Ridicată	Audit acces/orientare + intervenții punctuale	Mobilitate	2025–2027	100.000–400.000	Nr. intervenții; satisfacție
P19	Ridicată	Grup local de lucru turism + plan anual	Guvernanță	2025	0–10.000	Nr. întâlniri; acțiuni realizate

Concluzie

Setul de priorități propus urmărește să creeze rapid o bază minimă de vizitare (semnalistică, trasee, puncte de popas, interpretare) și să o susțină prin marketing digital, mobilitate prietenoasă și parteneriate. Implementarea recomandată este etapizată: 1) proiecte cu impact rapid (2025–2026), 2) consolidare prin produse și servicii (2026–2028), 3) extindere și integrare regională (2028–2030).

Pași următori (primele 90 de zile)

Recomandări practice pentru pornirea implementării fără costuri mari:

Numirea unui responsabil/coordonator pentru turism și operaționalizarea Grupului local de lucru (P19).

Inventarierea rapidă a obiectivelor și a punctelor de interes (fișe, fotografii, coordonate) – bază pentru „Harta patrimoniului” (P5).

Alegerea a 2 proiecte „quick wins” pentru 2025 (ex.: semnalistică de intrare + 1 traseu scurt marcat) și pregătirea documentațiilor tehnice.

Stabilirea unui calendar minim de evenimente (3/an) și a unui plan editorial online (12 luni) pentru promovare.

Lansarea unei pagini web simple / microsite cu informații de bază (obiective, rute, contact) și configurarea Google Business pentru obiectivele principale.

Documente suport recomandate

Plan anual de acțiuni (cu responsabil, termen, buget estimativ) – anexă la strategia turistică.

Fișe de proiect (minim 1 pagină/proiect) pentru P1–P21: scop, justificare, activități, indicatori, riscuri, surse de finanțare.

Regulament local de vizitare/întreținere pentru trasee și puncte de popas (curățenie, siguranță, protecția mediului).

11. Plan de acțiune (măsuri / proiecte, calendar, responsabili, rezultate, indicatori)

Capitolul prezintă măsurile și proiectele prioritare pentru perioada 2026–2028, cu un calendar orientativ de implementare, responsabili, rezultate scontate și indicatori de performanță (KPI) pentru monitorizare.

11.1 Principii de implementare și guvernare

Abordare etapizată: proiecte „quick wins” (0–12 luni), proiecte medii (12–24 luni), proiecte structurale (24–36 luni).

Cooperare public-privat: Primăria coordonează; operatorii economici și ONG-urile co-implementează servicii și produse turistice.

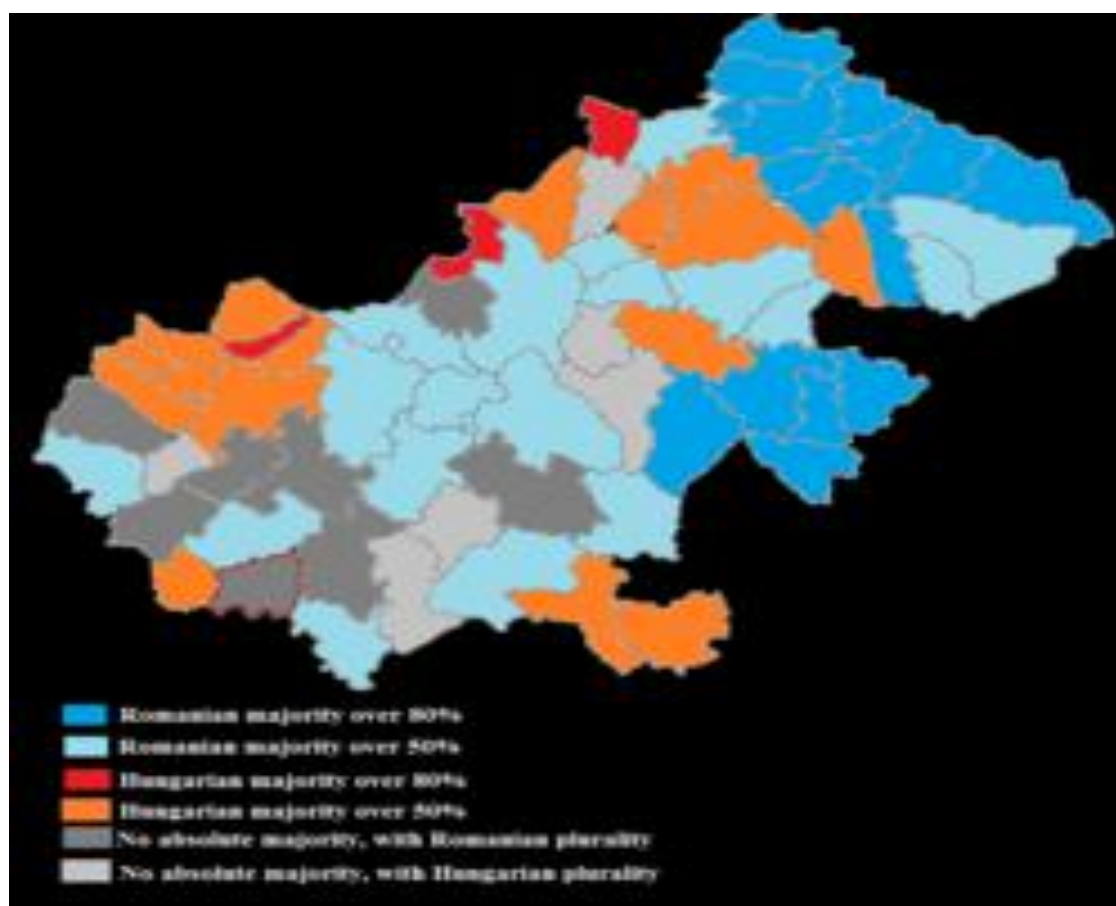
Integrare regională: aliniere cu prioritățile județene și regionale și cu instrumentele de finanțare disponibile.

Management de proiect: desemnarea unui responsabil local și utilizarea unor proceduri standard (planificare, achiziții, raportare).

Monitorizare trimestrială a KPI și raportare anuală către Consiliul Local.

11.2 Calendar integrat de implementare (orientativ)

Tabelul următor sintetizează măsurile și proiectele, cu încadrarea pe trimestre (2026–2028).

Cod	Măsură / direcție	Responsabili	T1 2026	T2 2026	T3 2026	T4 2026	T1 2027	T2 2027	T3 2027	T4 2027	T1 2028	T2 2028	T3 2028	T4 2028
M1	Dezvoltarea infrastructurii turistice (CIT/punct info, semnalistică, dotări, toaale, parcări)	Primăria Acâș; CL; CJ SM; parteneri	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		
M2	Patrimoniu natural și cultural (circuit cultural, interpretare, evenimente)	Primăria; culte; ONG; CJ		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
M3	Turism slow & ecoturism (trasee tematice,	Primăria; asociații; operatori	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	

	cicloturism, recreere)													
M4	Turism digital & marketing (brand, website, conținut, campanii)	Primăria; parteneri; consultanți	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
M5	Conectivitate & mobilitate (acces la obiective, mobilitate verde)	Primăria; CJ; operatori		•	•	•	•	•	•	•	•			
M6	Parteneriate regionale (proiecte comune, aplicații, rețele)	Primăria; ADR; GAL; parteneri	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

11.3 Măsurile și proiectele: rezultate și KPI

Măsurile sunt detaliate cu rezultate scontate și indicatori (KPI) urmăriți anual.

M1. Infrastructură turistică

Rezultate scontate:

punct/centru de informare turistică; dotări minime de vizitare

semnalistică și panouri interpretative

micro-amenajări: parcuri, toalete, mobilier urban

KPI (exemple):

puncte info funcționale (nr.)

indicatoare/panouri instalate (nr.)

obiective dotate (nr.)

satisfacție vizitatori (1–5)

M2. Patrimoniu și cultură

Rezultate scontate:

circuit cultural local; interpretare

evenimente culturale și gastronomice

conservare/întreținere și accesibilizare unde e posibil

KPI (exemple):

obiective în circuit (nr.)

evenimente/an și participanți

materiale interpretare (nr.)

mențiuni/recenzii online (nr.)

M3. Slow & ecoturism

Rezultate scontate:

rute slow/cicloturism publicate (GPX/hărți)

zone de recreere și activități outdoor ușoare

activități educaționale cu școli/ONG

KPI (exemple):

km rute descrise (km)

rute publicate (nr.)

activități educaționale/an (nr.)

vizitatori estimați (nr.)

M4. Digital & marketing

Rezultate scontate:

brand de destinație; website RO/EN

conținut foto-video și calendar evenimente

campanii și parteneriate de promovare

KPI (exemple):

vizite website/lună

reach/engagement social

parteneriate/an (nr.)

cereri/rezervări generate (nr.)

M5. Mobilitate & acces

Rezultate scontate:

îmbunătățire acces la obiective (siguranță pietonală)

mobilitate verde (e-bike/EV)

accesibilizare pentru persoane cu mobilitate redusă

KPI (exemple):

km acces îmbunătățit

stații e-bike/EV (nr.)

rastele/parcări (nr.)

obiective accesibilizate (nr.)

M6. Parteneriate

Rezultate scontate:

proiecte comune cu UAT-uri/actori regionali

aplicații pe programe regionale/transfrontaliere

grup de lucru local pentru turism

KPI (exemple):

parteneriate semnate (nr.)

proiecte depuse/aprobate (nr.)

finanțări atrase (lei)

întâlniri/an (nr.)

11.4 Monitorizare

Se recomandă un tablou de bord actualizat trimestrial (stadiu proiecte, execuție bugetară, KPI, riscuri) și un raport anual de implementare.

12. Portofoliul de proiecte pentru finanțare (fișe de proiect, bugete estimate, surse eligibile)

Portofoliul include proiecte prioritare, cu bugete estimative și surse orientative de finanțare. Bugetele se rafinează prin SF/DALI/PT și devize.

12.1 Surse de finanțare eligibile

Programul Regional Nord-Vest 2021–2027 (ADR Nord-Vest).

Planul Strategic PAC 2023–2027 (FEADR) și intervenții LEADER prin GAL (în funcție de SDL).

Interreg VI-A România–Ungaria 2021–2027 (proiecte de cooperare).

Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” (infrastructură locală).

Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) – componente verzi/mobilitate (în funcție de apeluri).

Buget local / buget județean / sponsorizări / parteneriate public–privat.

12.2 Lista proiectelor prioritare

Co d	Proiect	Prioritate	Responsabi li	Buget estimativ	Surse orientative
P1	Centru/Punct de informare turistică + promovare produse locale	M1/M4	Primăria; parteneri	1.200.000 – 2.000.000 lei	PR NV, Buget local
P2	Semnalistică turistică unitară + panouri interpretative	M1/M2	Primăria; CJ	350.000 – 700.000 lei	PR NV, GAL, Buget local
P3	Circuit cultural local + materiale de interpretare (broșuri/audioghid)	M2/M4	Primăria; culte; ONG	150.000 – 350.000 lei	PR NV, Interreg, Buget local
P4	Punere în valoare patrimoniu construit (conservare/întreținere, accesibilizare)	M2/M5	Primăria; CJ; proprietari	800.000 – 3.500.000 lei	PR NV, Buget local, Sponsorizări

P5	Trasee slow & cicloturism (marcare ușoară, hărți GPX)	M3/M4	Primăria; asociații	120.000 – 280.000 lei	GAL, Buget local, Interreg
P6	Zonă recreativă locală (spațiu verde, mini-activități)	M3/M1	Primăria	1.500.000 – 4.500.000 lei	PR NV, AFM, Buget local
P7	Punct gastronomic local & lanț scurt (instruire + dotări)	M3/M2/M4	Operatori; GAL	200.000 – 600.000 lei	PS PAC, GAL
P8	Platformă digitală de destinație + marketing (website, conținut, campanii)	M4	Primăria	180.000 – 450.000 lei	PR NV, Buget local
P9	Mobilitate verde: e-bike/EV, rastele biciclete	M5	Primăria; operatori	300.000 – 1.200.000 lei	AFM, PR NV
P10	Acces la obiective (drumuri/trotuare/iluminat) – pachete	M5/M1	Primăria; CJ	2.000.000 – 10.000.000 lei	Anghel Saligny, Buget local
P11	Eveniment anual de destinație + program cultural sezonier	M2/M4	Primăria; ONG	80.000 – 250.000 lei/an	Buget local, Sponsorizări
P12	Cooperare regională/transfrontalieră (rute tematice, promovare comună)	M6/M4	Primăria; parteneri	500.000 – 4.000.000 lei	Interreg, PR NV

12.3 Fișe de proiect (detaliere)

P1. Centru/Punct de informare turistică + promovare produse locale

Încadrare în strategie	M1/M4
Descriere	Amenajarea unui punct funcțional (spațiu, dotări, materiale) pentru informare, orientare și promovarea produselor/experiențelor locale.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; parteneri
Buget estimativ	1.200.000 – 2.000.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	PR NV, Buget local
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P2. Semnalistică turistică unitară + panouri interpretative

Încadrare în strategie	M1/M2
Descriere	Implementarea unui sistem unitar de semnalistică: indicatoare către obiective, panouri la intrări și panouri de interpretare în punctele de interes.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; CJ

Buget estimativ	350.000 – 700.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	PR NV, GAL, Buget local
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P3. Circuit cultural local + materiale de interpretare (broșuri/audioghid)

Încadrare în strategie	M2/M4
Descriere	Definirea unui traseu cultural local cu fișe de obiectiv, broșuri și opțional audio-ghid; integrare în pachete de vizitare.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; culte; ONG
Buget estimativ	150.000 – 350.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	PR NV, Interreg, Buget local
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P4. Punere în valoare patrimoniu construit (conservare/întreținere, accesibilizare)

Încadrare în strategie	M2/M5
Descriere	Intervenții etapizate (în funcție de avize): conservare/întreținere, iluminat arhitectural, accesibilizare, micro-amenajări în proximitate.

Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; CJ; proprietari
Buget estimativ	800.000 – 3.500.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	PR NV, Buget local, Sponsorizări
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P5. Trasee slow & cicloturism (marcare ușoară, hărți GPX)

Încadrare în strategie	M3/M4
Descriere	Crearea și publicarea a 3–5 rute slow (drumeție ușoară/cicloturism) cu hărți GPX, puncte de interes și reguli de vizitare.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; asociații
Buget estimativ	120.000 – 280.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	GAL, Buget local, Interreg
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P6. Zonă recreativă locală (spațiu verde, mini-activități)

Încadrare în strategie	M3/M1
Descriere	Amenajare recreativă în intravilan: alei, iluminat, mobilier, locuri de joacă/fitness, puncte de odihnă și zonă pentru micro-evenimente.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria
Buget estimativ	1.500.000 – 4.500.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	PR NV, AFM, Buget local
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P7. Punct gastronomic local & lanț scurt (instruire + dotări)

Încadrare în strategie	M3/M2/M4
Descriere	Sprijin pentru dezvoltarea gastronomiei locale: formare, consultanță pentru autorizare, dotări minime și includere în pachete turistice.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Operatori; GAL
Buget estimativ	200.000 – 600.000 lei

Surse eligibile (orientativ)	PS PAC, GAL
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P8. Platformă digitală de destinație + marketing (website, conținut, campanii)

Încadrare în strategie	M4
Descriere	Website modern (RO/EN), hartă interactivă, calendar, social media și conținut foto-video; campanii digitale și parteneriate.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria
Buget estimativ	180.000 – 450.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	PR NV, Buget local
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P9. Mobilitate verde: e-bike/EV, rastele biciclete

Încadrare în strategie	M5
Descriere	Stații e-bike și rastele biciclete; unde e oportun, puncte de încărcare EV în zona centrală și lângă puncte de interes.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).

Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; operatori
Buget estimativ	300.000 – 1.200.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	AFM, PR NV
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P10. Acces la obiective (drumuri/trotuare/iluminat) – pachete

Încadrare în strategie	M5/M1
Descriere	Pachete de intervenții cu impact turistic: modernizare acces, siguranță pietonală, iluminat, semnalizare rutieră/pietonală.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; CJ
Buget estimativ	2.000.000 – 10.000.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	Anghel Saligny, Buget local
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P11. Eveniment anual de destinație + program cultural sezonier

Încadrare în strategie	M2/M4
Descriere	Eveniment-ancoră anual + program sezonier (primăvară–toamnă) cu implicarea comunității și a producătorilor locali.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; ONG
Buget estimativ	80.000 – 250.000 lei/an
Surse eligibile (orientativ)	Buget local, Sponsorizări
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

P12. Cooperare regională/transfrontalieră (rute tematice, promovare comună)

Încadrare în strategie	M6/M4
Descriere	Proiect comun regional/transfrontalier pentru rute tematice, produse turistice integrate și campanii comune de promovare.
Beneficiari / grup țintă	Vizitatori; comunitate; operatori economici; instituții culturale (după caz).
Rezultate scontate	Îmbunătățirea experienței turistice, creșterea atractivității și a consumului local, creșterea vizibilității.
Responsabili / parteneri	Primăria; parteneri
Buget estimativ	500.000 – 4.000.000 lei
Surse eligibile (orientativ)	Interreg, PR NV
Indicatori (exemple)	proiect implementat la timp; execuție bugetară; utilizatori/vizitatori; satisfacție; vizibilitate online; servicii create.

- PROIECTE ÎN CURS COMUNA ACASI JUDEȚUL SATU MARE

Nr . cr t.	Proiect (denumire și localizare)	Progra m / finanțat or	Stadiu & documente	Valoare estimată	Relevanță pentru turism și rezultate scontate
1	Modernizare străzi în localitățile Acâș, Unimăt, Mihăieni (PNI „Anghel Saligny”)	PNI „Anghel Saligny” – MDLPA	În curs. Aprobă prin HCL nr. 35/20.07.2023 (SF + indicatori T-E).	12,75 mil. lei (estimativ)	Îmbunătățește accesul local, siguranța și confortul de deplasare pentru vizitatori. Rezultate: străzi modernizate, reducerea timpilor de deplasare, creșterea calității spațiului public.
2	Modernizare DJ 195B Mihăieni – Acâș (drum județean) – Lot 2 (include tronsonul către Acâș)	Investițiile a Consiliului Județean Satu Mare	Execuție pe loturi. Lot 2 atinge Acâș (intravilan + extravilan).	n/s în document (de completat din indicatorii CJ)	Crește conectivitatea rutieră și accesibilitatea către comună. Rezultate: acces mai bun dinspre rețeaua județeană, condiții îmbunătățite pentru trafic turistic, ciclism și vizitare.
3	Cadastru sistematic (PNCCF) – măsurători pe sectoare cadastrale	Programul Național de Cadastru și Carte Funciară	În derulare pe sectoare cadastrale. Anunțuri periodice ale Primăriei privind	n/a (program național; valoarea variază pe sectoare)	Clarifică situația juridică a terenurilor și facilitează investițiile (cazare, agrement, infrastructură). Rezultate:

Nr . cr t.	Proiect (denumire și localizare)	Progra m / finanțat or	Stadiu & documente	Valoare estimată	Relevanță pentru turism și rezultate scontate
		(ANCPI) – PNCCF	măsurătorile.		reducerea riscurilor juridice, creșterea atractivității pentru investitori, accelerarea autorizărilor.
4	Centru Comunitar Multifuncțional – corp nou C4 la Primărie (extindere clădire, accesibilizare, dotări)	POR 2014– 2020 (SMIS 1152921)	Finalizat (decembrie 2023). Recepționat și închis administrativ în decembrie 2023.	n/s în document (de completat din contract/raport are SMIS)	Poate susține evenimente locale, informare publică, servicii pentru comunitate și vizitatori. Rezultate: spații funcționale pentru activități comunitare/cultu rale, posibil Info- Point, întâlniri cu operatori turistici.

– Proiecte de viitor (portofoliu
2025–2035)
Comuna Acâș, Județul Satu Mare

1. Sinteză portofoliu

Structură pe etape (TIER): TIER 1 (2025–2028) – proiecte cu impact rapid; TIER 2 (2028–2031) – consolidare; TIER 3 (2032–2035) – maturizare.

Număr proiecte: 8 (TIER 1: 4, TIER 2: 2, TIER 3: 2).

Buget total orientativ (interval): 10.2–18.7 mil. EUR (estimativ, necesită validare prin SF/DALI).

Bugete orientative pe etape:

TIER 1 (2025–2028): 4.1–7.5 mil. EUR

TIER 2 (2028–2031): 4.3–7.7 mil. EUR

TIER 3 (2032–2035): 1.8–3.5 mil. EUR

2. Criterii de analizare urmărește: (i) coerența cu obiectivele strategice; (ii) impact turistic și economic local; (iii) fezabilitate tehnică și administrativă; (iv) eligibilitatea și calendarul de finanțare; (v) sustenabilitate și riscuri; (vi) sinergii între proiecte (trasee–patrimoniu–evenimente–digital).

3. Tabel – Proiecte de viitor (enumerare și detalieri)

Nr. /TI ER	Denum ire proiect	Scop și rezultat e așteptat e	Componen te cheie	Cale ndar prop us	Buge t orien tativ	Surse de finanțare eligibile	Respon sabili/Parte neri (propuși)	KPI principali
---------------	-------------------------	---	----------------------	----------------------------	-----------------------------	------------------------------------	---	-------------------

1 / TIE R 1 (20 25– 202 8)	Coridor ul verde & trasee ciclotur istice Acâș– Mihăie ni– Unimăt	Realizar ea unei rețele continue de piste/be nzi ciclabile și poteci pietonal e care conecte ază centrele de sat, zonele de interes (patrimo niu, natură, agremen t) și legături cu comune /orașe vecine.	Amenajări ușoare: marcaje , semnali stică turistică bilingvă, hărți, panouri interpre tative. Puncte de odihnă: foișoare , bănci, rastele biciclete , iluminat econom ic. Huburi de închirier e biciclete și e- bike; stații de încărcar e. Legături cu trasee județen e/regio nale existent e (acolo unde e posibil	Studi u de feza bilita te 2025 , exec uție 2026 – 2027 , oper ațion al 2028	1,2– 2,0 mil. €	POR Nord- Vest 2021– 2027 (mobilita te/piste), AFM, buget local, sponsoriz ări	Respon sa bil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonar e Parteneri: CJ Satu Mare; ADR Nord- Vest; administ rator drumuri (după caz); operatori locali/ON G-uri de ciclism	≥ 25 km trasee omol ogate ≥ 10.000 utiliza tori/a n după 2 ani ≥ 15 locuri de munc ă create /menț inute
--	---	--	---	---	-----------------------	---	---	--

Nr. /TI ER	Denum ire proiect	Scop și rezultat e așteptat e	Componen te cheie	Cale ndar prop us	Buge t orien tativ	Surse de finanțare eligibile	Responsa bili/Parte neri (propuși)	KPI principali
			legal și tehnic).					

2 / TIE R 1 (20 25– 202 8)	Reabilitare și valorificare patrimoniu: biserică /complex monastic medieval Acâș + centru de vizitare	Intervenții pentru conservare, iluminat arhitectural, securizare și interpretare digitală a patrimoniului religios-istoric, cu spațiu de primire și micro-muzeu (AR/VR, tur ghidat).	Lucrări de conservare/restaurare conform avizelor de specialitate. Centru de vizitare (recepție, expoziție multimedie, suveniruri locale). Program de tururi ghidate și educație pentru comunitate și școli. Iluminat arhitectural eficient energetic.	DALI /SF 2025 – 2026 , execuție 2027 – 2028	1,5–3,0 mil. €	POR – patrimoniu cultural; Institutul Național al Patrimoniului; parteneriate culte/ONG	Responsabil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonare Parteneri: Direcția Județeană pentru Cultură; cult/parohie; Institutul Național al Patrimoniului; ONG-uri culturale	≥ 20.000 vizitatori/an după 2 ani ≥ 5 ghizi/media teorii culturale angajați/formați ≥ 3 evenimente culturale majore/an la obiectiv
--	---	--	--	--	----------------	---	---	--

Nr. /TIER	Denumire proiect	Scop și rezultate așteptate	Componențe cheie	Calendar propus	Buget orientativ	Surse de finanțare eligibile	Responsabili/Parteneri (propuși)	KPI principali
3 / TIER 1 (2025–2028)	Bază de agrement și camping ușor „La iarbă verde”	Amenajare zonă de agrement multifuncțională cu camping, mini-lac/iazul existent, terenuri sportive ușoare, loc de joacă, food-court cu producători locali.	Camping (30–40 locuri) cu grupuri sanitare, dușuri, utilități, puncte RV. Foișoare BBQ, platforme pentru rulote, panouri fotovoltaice, sistem apă gri. Loc de joacă tematic, terenuri multi-sport, ponton/lac (unde e permis).	SF 2025, execuție 2026 – 2027, deschiderile 2027	0,8–1,5 mil. €	GAL, AFIR (LEADER), buget local, PPP pentru operare	Responsabil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonare Parteneri: GAL / Grup de Acțiune Locală; operator privat (PPP – operare); operatori utilități	≥ 15.000 utilizatori/an ≥ 12 noi locuri de muncă Grad ocupare camping ≥ 35% sezon

Nr. /TIER	Denumire proiect	Scop și rezultate așteptate	Componențe cheie	Calendar propus	Buget orientativ	Surse de finanțare eligibile	Responsabili/Parteneri (propuși)	KPI principali
4 / TIER 1 (2025–2028)	Program „Case primitoare” – agroturism & gastronomie locală	Granturi mici pentru gospodării/pensiuni (clasificare, camere, băi, micro-SPA, bucătării), plus formare în ospitalitate, igienă, marketing și rute gastronomice.	Schema de micro-granturi 5.000–30.000 € pentru 20–30 gospodării. Ateliere: ospitalitate, branding, digital, siguranța alimentelor. Rețea de produse locale (miere, conserve, brânzeturi) cu brand comun.	Lansare 2025, rundele 2026 – 2028	0,6–1,0 mil. €	AFIR, PNRR Pilonul Social (unde eligibil), buget local	Responsabil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonare Parteneri: AFIR/LEADER; operatori locali; asociații producători; DSP/DSVSA (conformări)	≥ 100 locuri de cazare noi/modernizate ≥ 50 operatori certificați Cheltuială medie /zi turist: +20%

Nr. /TIER	Denumire proiect	Scop și rezultate așteptate	Componențe cheie	Calendar propus	Buget orientativ	Surse de finanțare eligibile	Responsabili/Parteneri (propuși)	KPI principali
5 / TIER 2 (2028–2031)	Wellness rural & balneo-lacuri – centru de sănătate și relaxare	Dezvoltarea unui centru de wellness (bazat pe resurse locale acolo unde sunt validate legal și tehnic) cu saune, saline, bazine cu apă caldă, terapii complementare, legat de traseele verzi.	Clădire eficientă energetică, sisteme fotovoltaice și pompe de căldură. Zone de tratament/relaxare, servicii medicale ușoare (parteneriate). Integrare cu produse locale (fitoterapie, gastronomie sănătoasă).	Studii resurse 2028, SF 2029, execuție 2030 – 2031	4,0–7,0 mil. €	POR 2028–2034, PPP, fonduri norvegiene/SEE (unde eligibil)	Responsabil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonare Parteneri: CJ Satu Mare; DSP; partener privat (PPP); unități medicale/kineto (parteneriate)	≥ 60.000 vizitatori/an ≥ 40 locuri de muncă directe Sezon extins 10–11 luni/an

Nr. /TIER	Denumire proiect	Scop și rezultate așteptate	Componențe cheie	Calendar propus	Buget orientativ	Surse de finanțare eligibile	Responsabili/Parteneri (propuși)	KPI principali
6 / TIER 2 (2028–2031)	Rețea de evenimente „Zilele Acâșului” – cultură, sport, gastronomie	Calendar anual de festivaluri: patrimoniu & muzică, târg meșteșuguri, maraton ciclistic/tail, sărbători culinare de sezon.	Branding unitar și bilete/pachete combo. Infrastructură evenimente (scenă mobilă, standuri, logistică). Parteneriate cu instituții culturale și asociații sportive.	Pilot 2028, extindere 2029 – 2031	0,3–0,7 mil. € (multianual)	AFCN, CJ/Consiliul Județean, sponsorizări, bilete	Responsabil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonare Parteneri: AFIR/LEADER; operatori locali; asociații producători; DSP/DSVSA (conformări); Cămin cultural/școli; AFCN (după caz); asociații culturale și sportive; sponsori	≥ 25.000 participanți/an ≥ 15% vizitatori din afara județului Indice satisfacție > 4,5/5

Nr. /TIER	Denumire proiect	Scop și rezultate așteptate	Componențe cheie	Calendar propus	Buget orientativ	Surse de finanțare eligibile	Responsabili/Parteneri (propuși)	KPI principali
7 / TIER 3 (2032–2035)	Ecomuzeu al satelor Acâș–Mihăieși–Unimăte	Rețea de micro-puncte muzeale în clădiri existente (șuri, case tradiționale) cu tematizări: agricultură, viața de odinioară, multiculturalitate, natură.	Achiziții/renovări punctuale, colecții locale, ghidaj comunitar. Aplicație digitală cu trasee audio, realitate augmentată, bilete integrate. Ateliere meșteșugărești pentru turiști și elevi.	Pregătire 2032 – 2033, execuție 2034 – 2035	1,0–2,0 mil. €	POR patrimoniu/educație, programe culturale europene, ONG	Responsabil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonare Parteneri: bibliotecă /școli; IMM-uri locale; furnizori IT; CJ/MDLPA (după apel)	≥ 10 puncte muzeale funcționale ≥ 30.000 vizitatori/an ≥ 25 voluntari/ghizi comunitari activi

8 / TIE R 3 (20 32– 203 5)	Hub turistic digital & centru de conferin țe mic (50–80 locuri)	Centru modern pentru informar e turistică, rezervări , coworki ng și micro- conferin țe (agro, patrimo niu, sănătate) integrat cu platform e de promova re online.	Sistem digital de rezervări i cazare/ experie nțe. Sala multifu nțională, studio media, training pentru operatori locali. Promovare internațională (târguri, influen cieri, partene riate).	Proiectare 2032 – 2033 , execu ție 2034 – 2035	0,8– 1,5 mil. €	POR digitaliza re/IMM, fonduri private, CJ/MDLP A	Respon sabil: Primăria Comunei Acâș (UAT) – coordonar e Parteneri: bibliotecă /școli; IMM-uri locale; furnizori IT; CJ/MDLPA (după apel)	≥ 5000 rezervări/an prin platformă ≥ 20 eveniment e/an Creștere trafic web >100 %/an în 2 ani Proiecte orizon tale (cross - cutting) • Semn alistică turistică unitară, brand de destina ție, websi te și aplica ție
--	--	--	--	---	-----------------------	---	---	--

Nr. /TI ER	Denumire proiect	Scop și rezultat e așteptate	Componen te cheie	Cale ndar prop us	Buge t orien tativ	Surse de finanțare eligibile	Responsa bili/Parte neri (propuși)	KPI principali
								mobilă. • Îmbunătățirea accesibilității: parcuri satelit, stații de încărcare vehicule electrice, transport public la cerere.

13. Bugetul multianual estimativ al strategiei (investiții, cheltuieli operaționale, cofinanțări)

Bugetul este estimativ (scenariu de bază 2026–2028) și se actualizează după SF/DALI/PT și după publicarea ghidurilor de finanțare.

13.1 Ipoteze de bugetare

Orizont analizat: 2026–2028.

Investiții (CAPEX) + cheltuieli operaționale (OPEX) pentru management, promovare și mentenanță.

Cofinanțare orientativă: 2%–15% (în funcție de program) + cheltuieli neeligibile (după caz).

Rezervă de risc inclusă în estimări: 10% pentru proiectele incipiente.

13.2 Buget multianual estimativ – scenariu de bază

Categorie	2026	2027	2028	Total (lei)
Investiții – infrastructură turistică (M1)	2 000 000	3 000 000	1 000 000	6 000 000
Investiții – patrimoniu și interpretare (M2)	800 000	1 200 000	800 000	2 800 000
Investiții – slow/ecoturism & recreere (M3)	1 200 000	2 000 000	800 000	4 000 000
Investiții – digital & marketing (M4)	250 000	250 000	200 000	700 000
Investiții – mobilitate & acces (M5)	1 500 000	3 000 000	1 500 000	6 000 000
Investiții – parteneriate/proiecte comune (M6)	300 000	800 000	800 000	1 900 000
Cheltuieli operaționale (management, promovare, mentenanță)	350 000	450 000	500 000	1 300 000
TOTAL	6 400 000	10 700 000	5 600 000	22 700 000

13.3 Structura surselor de finanțare (orientativ)

Finanțări nerambursabile: 80%–90% din total investiții (în funcție de eligibilitate).
Cofinanțare locală și neeligibile: 10%–20% (buget local, parteneri, sponsorizări).
OPEX anual: predominant buget local + sponsorizări/parteneriate.

13.4 Recomandări pentru management financiar

Linie bugetară dedicată „Dezvoltare turistică” (proiectare, cofinanțări, promovare).
Pregătirea documentațiilor pentru proiectele mari înainte de lansarea apelurilor.
Fond de cofinanțare/rezervă pentru fluctuații de preț și cheltuieli neeligibile.
Mentenanță planificată pentru investițiile realizate, cu indicatori de calitate a serviciilor.

Strategia de dezvoltare turistică – Comuna Acâș, județul Satu Mare

Capitolele 14–15: Monitorizare, evaluare și managementul riscurilor

14. Monitorizare și evaluare

Implementarea strategiei necesită un mecanism de monitorizare transparent, cu responsabilități clare, indicatori măsurabili și un calendar de raportare. Monitorizarea urmărește progresul măsurilor/proiectelor, calitatea execuției și impactul asupra economiei locale și a experienței turistice.

14.1. Mecanismul de raportare

Mecanismul de raportare se bazează pe un flux intern de date (administrativ, financiar, tehnic) și pe consultări periodice cu actorii locali (operatori economici, ONG-uri, instituții publice, comunitate). Raportarea se realizează prin note de progres și rapoarte semestriale/anuale, aprobate prin dispoziții/rapoarte ale compartimentelor de specialitate și prezentate Consiliului Local.

Nivel / document	Conținut minim	Frecvență	Responsabil	Format	Destinatar
Notă de progres proiect	stadiu execuție, achiziții, probleme, următorii pași	lunar (proiecte active)	manager proiect / diriginte / compartiment investiții	fișă standard (1-2 pag.)	Primar + compartimente
Raport semestrial implementare strategie	agregare proiecte, buget, riscuri, KPI cheie	semestrial	coordonator strategie (turism/dezvoltare) + economic	raport (10-15 pag.) + anexă tabelară	CL + public (rezumat)
Raport anual de performanță	KPI, impact, lecții învățate, plan anual următor	anual (T1 anul următor)	coordonator strategie + parteneri	raport (15-25 pag.)	CL + public
Consultare stakeholderi	feedback operatori / comunitate, validare priorități	min. 1/an + ad-hoc	Primărie + parteneri	proces-verbal / minute	CL + echipa de implementare

Instrumente recomandate: registru proiecte (Excel/Google Sheets), tabloul de bord KPI, arhivă digitală a documentelor (achiziții, procese-verbale, fotografii, rapoarte), ședințe trimestriale de coordonare.

14.2. Indicatori de progres

Indicatorii sunt grupați pe patru dimensiuni: (i) realizări/outputs, (ii) rezultate/outcomes, (iii) impact local, (iv) guvernanta și calitate. Valorile de bază (baseline) se stabilesc la începutul implementării (T0), folosind date administrative și surse publice.

Dimensiune	Indicator (KPI)	Definiție / formulă	Baseline (T0)	Țintă 2027	Sursă date	Frecvență	Responsabil
Outputs	Nr. proiecte finalizate	proiecte închise cu recepție / raport final	de stabilit	min . 6	registru proiecte	semestrial	coordonator strategie
Outputs	Km trasee/alei amenajate	km marcați/amenajați (semnalistică, refugii)	de stabilit	min . 10 km	PV recepție + GIS	anual	investiții + parteneri
Outcomes	Nr. evenimente turistice anuale	evenimente recurente, cu promovare și participare	de stabilit	+2 față de T0	calendar local	anual	cultură/turism
Outcomes	Grad de ocupare mediu (sezon)	ocupare medie în structuri de	de stabilit	+10 - 20 %	sondaj operatori	semestrial	turism + privat

Dimensiune	Indicator (KPI)	Definiție / formulă	Basel ine (T0)	Țin tă 202 7	Sursă date	Frecve nță	Responsabil
		cazare (estimativ)					
Impact	Cheltuia lă turistică locală (proxy)	indicator proxy: vânzări/bonur i la servicii locale (eșantion)	de stabili t	+10 %	sondaj/part eneri	anual	dezvoltare
Impact	Satisfac ție vizitator i	scor mediu (1-5) din chestionare/r ecenzii	de stabili t	≥4, 3	chestionare + online	semest rial	turism/mar keting
Guverna nță	Rata de execuți e bugetar ă	cheltuieli realizate/plan anual (%)	de stabili t	≥85 %	contabilitat e	trimest rial	economic
Digital	Vizibilit ate online	trafic site + urmăritori + interacțiuni (index)	de stabili t	+30 %	analytics/s ocial	lunar	comunicare

14.3. Revizuirea strategiei

Strategia se revizuieste anual (revizuire operațională) și ori de câte ori apar schimbări majore: noi linii de finanțare, modificări legislative, crize (inundații/secetă), schimbări semnificative în cererea turistică, proiecte regionale care afectează comuna. Revizuirea vizează: prioritățile, calendarul, bugetele, indicatorii și măsurile de mitigare a riscurilor.

Flux recomandat de revizuire: (1) colectare date și KPI, (2) consultare stakeholderi, (3) propunere actualizare, (4) avizare internă, (5) aprobare în Consiliul Local, (6) comunicare publică (rezumat).

15. Riscuri și măsuri de mitigare

Managementul riscurilor urmărește prevenirea blocajelor, reducerea întârzierilor și protejarea mediului și a resurselor locale. Riscurile sunt evaluate prin probabilitate (P) și impact (I) pe o scală: Scăzut/Moderat/Ridicat. Nivelul riscului se stabilește orientativ ($P \times I$) și se actualizează în raportările semestriale.

Registrul de riscuri (Risk Register)

Risc	Categorie	P	I	Nivel	Măsuri de mitigare (prevenire)	Măsuri corective	Responsabil	Termen	Indicator de avertizare
Întârzieri în achiziții publice / contestații	Operațional	M	R	Ridicat	plan anual achiziții; caiete de sarcini clare; consultare piață; calendar realist	replanificare; lotizare; asistență juridică; utilizare acord-cadru unde e permis	achiziții + investiții	pe durata proiectelor	termen depășit >15 zile / contestații
Capacitate administrativă insuficientă (resursă umană)	Administrativ	M	M	Moderat	roluri clare; formare; parteneriate; externalizare servicii specializate	redistribuire sarcini; contractare expertiză; prioritizare portofoliu	UAT (conducere)	T0-T+6 luni	întârzieri repetate / supraîncărcare compartimente
Cofinanțare locală insuficientă / presiune bugetară	Financiar	M	R	Ridicat	buget multianual; etapizare; identificare surse alternative; proiecte cu	reducere scope; reeșalonare; transfer pe finanțări alternative	economic + CL	anual	execuție <70% / deficit la investiții

Risc	Categorie	P	I	Nivel	Măsuri de mitigare (prevenire)	Măsuri corective	Responsabil	Termen	Indicator de avertizare
					costuri O&M controlabile				
Creșteri de prețuri la materiale/servicii	Financiar	M	M	Moderat	estimări actualizate; rezervă 5-10%; clauze ajustare; proiectare completă înainte de execuție	acte adiționale; optimizări tehnice; rebugetare	investiții + economic	în execuție	oferte > buget cu >10%
Degradarea resurselor naturale / presiune asupra habitatelor	Mediu	S	R	Moderat	reguli de vizitare; semnalistică; colectare deșeuri; monitorizare; educație	restricționare acces; refacere ecologică; sancțiuni	mediu + parteneri	permanent	deșeuri crescute / plângeri / eroziune
Evenimente meteo extreme (inundații, caniculă, furtuni)	Mediu	M	R	Ridicat	plan de continuitate; proiectare adaptată; întreținere	intervenții rapide; relocare evenimente; reparații	SVSU + investiții	sezonier	coduri meteo / incidente repetate

Risc	Categorie	P	I	Nivel	Măsuri de mitigare (prevenire)	Măsuri corective	Responsabil	Termen	Indicator de avertizare
					rigole/podețe; avertizări				
Lipsa implicării mediului privat / comunității	Social	M	M	Moderat	consultare; micro-parteneriate; evenimente comune; comunicare	recalibrare proiecte; campanii de informare; atragere lideri locali	turism + cabinet primar	anual	participare scăzută la consultări
Performanță digitală slabă (site/marketing ineficient)	Tehnologic	M	M	Moderat	strategie digitală; conținut constant; SEO; parteneriate OMD/DMO	audit; relansare campanii; schimbare furnizor; training	comunicare	T0-T+12 luni	trafic stagnant 3 luni / engagement scăzut

15.1. Riscuri operaționale

Principalele riscuri operaționale sunt legate de implementarea proiectelor și de funcționarea serviciilor turistice:

întârzieri în achiziții și execuție; lipsa ofertanților; contestații;
calitate neconformă a lucrărilor/serviciilor; recepții întârziate;
sezonalitate și fluxuri variabile de vizitatori; suprasolicitare punctuală;
lipsa procedurilor de întreținere (O&M) pentru obiectivele realizate.
Măsuri recomandate: planificare realistă, standardizare fișe de proiect,
proceduri O&M, contracte de mentenanță și audituri periodice de calitate.

15.2. Riscuri financiare

Riscurile financiare pot afecta cofinanțarea, cash-flow-ul și sustenabilitatea operațională:

insuficiența cofinanțării locale sau întârzieri la rambursări;
creșteri de prețuri; depășiri de buget; costuri neeligibile;
costuri operaționale (utilități, mentenanță) mai mari decât estimările;
capacitate redusă de atragere a veniturilor proprii din turism.
Măsuri recomandate: buget multianual, rezervă de risc, etapizare, mix de
finanțări, model de operare cu costuri controlabile și indicatori de eficiență
(cost/beneficiar, cost/obiectiv).

15.3. Riscuri de mediu

Riscurile de mediu vizează protecția resurselor naturale și adaptarea la schimbări climatice:

degradarea peisajului/solului (eroziune), depozitări necontrolate de deșeuri;
 impact asupra biodiversității în zone sensibile; deranj faună;
 evenimente meteo extreme (inundații, caniculă) care afectează accesul și
 siguranța;
 poluare fonică/luminoasă în zone de liniște.

Măsuri recomandate: reguli de vizitare, semnalistică, puncte de colectare și
 informare, plan de intervenție SVSU, infrastructură verde/albastră și educație
 ecologică.

15.4. Riscuri administrative

Riscurile administrative sunt asociate guvernancei, documentațiilor și
 conformității:

întârzieri la avize/autorizații; necorelări PUG/PUZ; documentații tehnice
 incomplete;
 schimbări instituționale și rotație de personal; continuitate redusă;
 conformitate legală (achiziții, ajutor de stat, proprietate/servituți);
 comunicare insuficientă între compartimente și cu partenerii.

Măsuri recomandate: calendar de avizare, check-list de conformitate,
 desemnarea unui coordonator de strategie, proceduri interne de raportare și
 arhivare digitală.

Capitolul 16 – Forme de turism, unicitate și turism „slow”

16.1. Formele de turism practicate în Comuna Acâș

Comuna Acâș valorifică un mix de resurse naturale, culturale și rurale, care susțin forme de turism cu intensitate diferită pe parcursul anului. Mai jos sunt sintetizate formele de turism identificate ca fiind practicate (în mod curent) sau ușor de activat prin îmbunătățiri minime.

Turism balnear și wellness (relaxare/recuperare) – bază termală locală (Băile Termale Acâș), utilizare sezonieră extinsă; potențial pentru pachete „spa + gastronomie”.

Turism cultural și de patrimoniu – vizite la monumente și obiective de arhitectură/istorie; punct de atracție: biserica reformată (templu romanic) și interpretarea istorică locală.

Turism rural și experiențial – experiențe în gospodării, produse locale, ateliere/mini-evenimente comunitare.

Turism de weekend / city-break regional – fluxuri din Satu Mare și localități apropiate, motivat de relaxare, plimbări și vizite la obiective.

Turism recreativ în aer liber – plimbări, ciclism, alergare; necesită amenajări ușoare: puncte de odihnă, semnalistică, trasee scurte.

Turism gastronomic și enologic (în parteneriat regional) – pachete comune cu ofertă enologică și degustări din proximitate (ex. zona viticolă Beltiug) + produse locale.

Turism educațional – vizite tematice pentru elevi/studenți (istorie locală, patrimoniu, apă termală, tradiții) – nevoie de ghidaj și materiale interpretative.

Turism de evenimente (cultural, sportiv, comunitar) – manifestări locale/zonale; oportunitate de calendar anual și brand de eveniment pentru comună.

Tabelul de mai jos evidențiază formele de turism, resursele-cheie, publicul-țintă, sezonul predominant și nevoile prioritare de dezvoltare.

Formă de turism	Resurse/atracțiuni	Public-țintă	Sezon	Nevoi prioritare
Balnear & wellness	Băi termale; servicii de relaxare	familii; seniori	tot anul (vârf: vară)	standardizare; igienă; pachete; rezervări
Cultural-patrimonial	Biserica reformată; istorie locală	excursionisti; pasionați	tot anul	program; ghidaj; panouri; materiale bilingve
Rural/experiențial	gospodării; produse; ateliere	familii; turiști „slow”	primăvară –toamnă	rețea gazde; micro-standarde; promovare
Recreativ aer liber	plimbări/ciclism; spații verzi	tineri; familii	primăvară –toamnă	trasee scurte; puncte odihnă; hărți
Evenimente	festivaluri; manifestări comunitare	public regional	calendar anual	brand; logistică; parteneriate; comunicare

16.2. Unicitatea Comunei Acâș

Unicitatea (USP – Unique Selling Proposition) trebuie formulată clar și utilizată coerent în comunicare (semnalistică, materiale, online), precum și în pachetele turistice. Pe baza resurselor identificate, Acâș poate fi poziționată ca o destinație de patrimoniu și relaxare termală în nord-vestul României, cu experiențe rurale autentice.

Elemente de unicitate și diferențiere:

Monument de patrimoniu cu valoare regională: biserica reformată (templu roman, vechi de circa 800+ ani), reper de arhitectură medievală în județ.

Resursă balneară locală: ape minerale-termale folosite pentru relaxare și terapie (Băile Termale Acâș) – avantaj competitiv pentru turismul de weekend.

Identitate multiculturală specifică zonei (română/maghiară) și potențial pentru produse culturale bilingve (ghidaj, expoziții, evenimente).

Poziționare favorabilă pentru circuite regionale (Satu Mare – Tășnad – Carei – Țara Oașului), cu acces rutier facil pentru turism de proximitate.

Peisaj rural de câmpie cu potențial pentru mobilitate lentă (ciclism, plimbări), experiențe gastronomice și interacțiuni cu comunitatea.

Propunere de mesaj de brand (variantă de lucru):

„Acâș – patrimoniu viu și relaxare termală, pe îndelete, în inima câmpiei sătmărene.”

Direcții de consolidare a unicității (2025–2027):

Standardizarea experienței de vizitare la obiective (program, ghidaj, interpretare, reguli de conduită).

Pachete integrate „Patrimoniu + Termal + Gastronomie” (minim 2–3 produse turistice clar definite).

Semnalistică unitară și identitate vizuală comună (intrări, centru, obiective, rute scurte).

Calendar anual de micro-evenimente (tururi ghidate, zilele comunei, târguri de produse locale, competiții sportive ușoare).

Parteneriate cu actori regionali (crame/degustări, muzee, operatori de turism, asociații culturale).

16.3. Turismul „slow” în Comuna Acâș

Turismul „slow” pune accent pe experiențe autentice, ritm lent, consum local, impact redus asupra mediului și relație directă cu comunitatea. Pentru Acâș, conceptul este potrivit deoarece resursele locale favorizează activități de proximitate (plimbare, ciclism, vizite culturale, relaxare termală, gastronomie).

Principii „slow” aplicabile local:

Timp: vizite și activități cu durată suficientă, fără aglomerare (programare, grupuri mici).

Local: produse și servicii din comună și micro-regiune (mâncare, suveniruri, ghizi).

Autentic: povești locale, patrimoniu, tradiții, interacțiuni cu comunitatea.
 Responsabil: reducerea deșeurilor, protejarea spațiilor publice, reguli clare pentru vizitare.

Mobilitate lentă: mers pe jos/bicicletă, rute scurte, puncte de odihnă.

Produse turistice „slow” recomandate (exemple de pachete):

Slow & Spa (1 zi): Băi termale + plimbare ușoară + masă cu produse locale;
 opțional: tur ghidat la biserica reformată.

Weekend „Patrimoniu pe îndelete” (2 zile / 1 noapte): Ziua 1: vizită la monument, tur de sat, cină locală. Ziua 2: baie termală + traseu de ciclism scurt.

„Gust de Satu Mare” (gastronomie & tradiții): Meniu sezonier + ateliere (pâine/produse tradiționale) + mini-târg; conectare cu ofertă enologică din proximitate prin parteneriat.

Itinerarii orientative (de folosit în promovare):

Itinerar	Activități principale	Durată / sezon
Circuit scurt cultural	Biserica reformată + puncte de interes + fotografiere	2–3 ore / tot anul
Zi de relaxare	Băi termale + masă locală + plimbare	4–6 ore / tot anul
Ciclism ușor	Bucă de bicicletă + opriri	1,5–3 ore / primăvară–toamnă
Weekend slow	Patrimoniu + spa + gastronomie + producători	2 zile / tot anul

Recomandări operaționale pentru implementare:

Numirea unui responsabil local pentru „produsul slow” (coordonare pachete, calendar, relație cu furnizorii).

Set minim de materiale: hartă A4, trasee scurte, program vizitare obiectiv, contact rezervări.

Dezvoltarea unei pagini web/landing page cu 3–5 pachete și rezervare/solicitare ofertă.

Standard minim pentru experiențe: curățenie, semnalistică, puncte de odihnă, toalete funcționale, coșuri selectiv.

Monitorizare feedback: chestionar scurt (QR) și indicatori simpli (vizitatori/zi, satisfacție, cheltuială medie estimată).

Surse consultate (online)

Ákosi református templom (Temple Acâș) – informații vizitare și istoric: temple-akos.ro

Consiliul Județean Satu Mare – prezentare biserica reformată din Acâș: cjsm.ro

Harta Băi Termale – Băile Acâș: hartabaitermale.ro

Wikipedia – Comuna Acâș, județul Satu Mare (date generale): ro.wikipedia.org

Comuna Acâș, județul Satu Mare

Lista monumentelor istorice (LMI) și lista siturilor naturale / Natura

1. Metodologie și surse

Documentul compilează informații publice din: Lista Monumentelor Istorice (LMI) – județul Satu Mare; Repertoriul Arheologic Național (RAN); și lista consolidată a siturilor Natura 2000 / ariilor naturale protejate publicată de autoritățile de mediu. Pentru utilizare oficială (Anexa 4 / documentații MEAT), recomandăm validarea finală prin suprapunere GIS a limitelor UAT Acâș cu limitele siturilor/ariilor protejate și confirmare la DJC Satu Mare / ANANP.

2. Lista monumentelor istorice din Comuna Acâș (conform LMI)

Tabelul include monumentele identificate în LMI pentru satele din comuna Acâș (Acâș, Unimăt), inclusiv siturile arheologice și edificiile de cult.

2.1. Monumente arheologice (LMI + RAN)

Cod LMI	Cod RAN	Denumire	Localitate	Punct / Localizare	Perioadă / Datare	Observații
SM-I-s-B-05160	136722.06	Situl arheologic de la Acâș	sat Acâș (com. Acâș)	La ~300 m S de moară, pe malul	Epoca bronzului; Latène;	Include mai multe așezări pe același

		– punct „Moară”		stâng al râului Crasna	Epoca romană (sec. II–III); sec. I a.Chr.–sec. I p.Chr.; sec. VIII; sec. I–IV p.Chr.	punct (subcoduri LMI SM-I-m-B-05160.01–.04).
SM-I-m-B-05160.01	136722.06	Așezare (componentă a sitului „Moară”)	sat Acâș (com. Acâș)	La ~300 m S de moară, pe malul stâng al râului Crasna	sec. VIII	Componentă a sitului SM-I-s-B-05160.
SM-I-m-B-05160.02	136722.06	Așezare (componentă a sitului „Moară”)	sat Acâș (com. Acâș)	La ~300 m S de moară, pe malul stâng al râului Crasna	sec. II–III p.Chr.	Componentă a sitului SM-I-s-B-05160.
SM-I-m-B-05160.03	136722.06	Așezare (componentă a sitului „Moară”)	sat Acâș (com. Acâș)	La ~300 m S de moară, pe malul stâng al râului Crasna	sec. I a.Chr.–sec. I p.Chr.	Componentă a sitului SM-I-s-B-05160.
SM-I-m-B-05160.04	136722.06	Așezare (componentă a sitului „Moară”)	sat Acâș (com. Acâș)	La ~300 m S de moară, pe malul stâng al râului Crasna	Epoca bronzului (Cultura Otomanii)	Componentă a sitului SM-I-s-B-05160.

SM-I-s-B-05161	136722.06 (asociat în listări)	Așezare (în zona punctului „Moară”)	sat Acâș (com. Acâș)	La ~1 km S de moară, pe malul stâng al râului Crasna	sec. I–IV p.Chr.	Menționat separat în LMI pentru zona „Moară”.
----------------	-----------------------------------	-------------------------------------	----------------------	--	------------------	---

2.2. Monumente de arhitectură / edificii de cult (LMI)

Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresă	Datare	Stil / caracteristici	Coordonate / Note
SM-II-m-A-05253	Biserica reformată din Acâș (inițial romano-catolică)	sat Acâș (com. Acâș)	Str. Mihăienilor nr. 236	prima jumătate a sec. XIII; restaurări 1896–1902; declarat monument 1953	Stil romanic; bazilică cu trei nave; două turnuri pe latura V; zidărie aparentă din cărămidă; frize cu arcuri semicirculare	≈ 47.540553 N, 22.782093 E (coord. Wikipedia).
SM-II-m-B-05369	Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”	sat Unimăt (com. Acâș)	Str. De Sus nr. 50	1779 (datare în LMI/CIMEC)	Edificiu de cult ortodox; descrieri locale indică elemente baroc (absidă semicirculară, turn pătrat)	Înregistrat ca monument istoric (cod LMI) și în baza CIMEC – Lăcașuri de cult.

3. Lista siturilor naturale / Natura 2000

3.1. Situri naturale locale (inventariere orientativă – neechivalentă cu statut de arie protejată)

Această listă inventariază elemente naturale cu potențial turistic/educațional de pe teritoriul comunei. Pentru includere ca arii protejate sau pentru măsuri de conservare, este necesară documentație de specialitate și avizare.

Element / sit natural	Tip	Localizare orientativă	Valoare turistică / educațională	Recomandări de valorificare
Lunca râului Crasna	Coridor riparian, pajiști umede	Pe cursul Crasnei în intravilan/extravilan Acâș	Plimbări, observare natură, interpretare peisaj	Amenajare puncte de popas, panouri interpretative, traseu

				cicloturistic în luncă.
Pajiști și terenuri agricole mozaicate	Peisaj rural agrar	Periferia satelor Acâș și Unimăt	Turism rural, fotografie, tradiții agricole	Trasee „sat-câmp”, tururi ghidate în sezon (recoltă), produse locale.
Perdele forestiere / pâlcuri de vegetație	Veget. forestieră, microhabitate	În extravilan (zone cu arbori/pâlcuri)	Educație ecologică, birdwatching (sezonier)	Puncte de observare, ghiduri locale, măsuri anti-deșeuri.
Iazuri / bălți / canale locale (acolo unde există amenajări)	Zone acvatice antropice	În extravilan, în funcție de amenajări	Pescuit recreativ (unde e permis), observare păsări	Regulament de vizitare, micro-infrastructură (bânci, foișor), semnalizare.

3.2. Natura 2000 și arii naturale protejate relevante în județ (proximitate / parteneriate)

În lista consolidată consultată, comuna Acâș nu apare ca UAT inclus într-un sit Natura 2000. Mai jos sunt indicate situri Natura 2000 importante din județul Satu Mare, utile pentru proiecte comune (trasee, promovare, educație, ecoturism).

Cod sit	Denumire sit	Tip	UAT-uri incluse (extras)	Observații pentru Acâș
ROSCI0020	Câmpia Careiului	SAC (fost SCI)	Carei; Căpleni; Ciumești; Foieni; Sanislău; Urziceni	Posibile parteneriate județene pentru ecoturism / conservare; necesită

				verificare distanțe și rute.
ROSCI0021	Câmpia Ierului	SAC (fost SCI)	Andrid; Carei; Ciumești; Foieni; Pir; Sanislău; Săuca; Tiream; Urziceni	Proiecte tematice (birdwatching, interpretare zone umede/pajiști) prin colaborare intercomunală.
ROSPA0016	Câmpia Nirului – Valea Ierului	SPA	Andrid; Carei; Căpleni; Ciumești; Foieni; Pir; Sanislău; Săuca; Tiream; Urziceni	Promovare comună a turismului responsabil și a observației faunei; necesită coordonare cu administratorii sitului.

AGREMENT ȘI INFRASTRUCTURA DE VIZITARE

1. Facilități de agreement și obiective de vizitare

1.1. Agreement balnear – Ștrand Mihăieni (Băile Termale, sat Mihăieni)

Principalul pol de agreement al comunei este complexul termal din satul Mihăieni, promovat ca destinație de relaxare și recreere pentru toate vârstele. Conform informațiilor publicate de operator, accesul este disponibil pe tot parcursul anului, iar programul afișat este zilnic 08:00–20:00.

Adresă/Contact (public): Comuna Acâș, sat Mihăieni, nr. 1/A; tel. 0769 005 476 / 0261 871 240; e-mail: contact@strandmihaieni.ro; program zilnic 08:00–20:00.

Bazine cu apă termală și apă rece; tobogan; zone verzi pentru plajă și relaxare; parc/zonă pentru copii.

Cazare integrată: hotel, cabane și pensiune; zone de camping pentru rulote și corturi.

Servicii conexe: restaurant, plăcintărie și zonă grill; sală de evenimente (botezuri, aniversări, team-building, nunți).

Facilități suplimentare: teren pentru tenis cu piciorul; masaj și saună; magazin cu accesorii/îmbrăcăminte de plajă; terase acoperite; parcuri private.

Informații de acces: operatorul recomandă acces auto pe ruta E81; pentru tren – consultarea mersului trenurilor CFR.

Sinteză (facilități menționate pe site-ul operatorului):

Categorie	Elemente (exemple)
Aqua & wellness	piscine (termal/rece), tobogan, masaj, saună
Agrement familie	parc copii, zone verzi, terase acoperite
Cazare	hotel, cabane, pensiune, camping (cort/rulotă)
Alimentație	restaurant, plăcintărie, zonă grill
Evenimente	sală de evenimente (privat/corporate)
Sport	tenis cu piciorul
Acces/Logistică	parcuri private, indicații acces auto/tren

Sursă principală: website Ștrand Mihăieni (secțiuni: Acasă/Facilități/Contact), accesat la data documentului.

1.2. Obiectiv cultural major – Biserica reformată din Acâș (Templul Ákos)

Biserica reformată din Acâș este un monument medieval reprezentativ pentru romanicul transilvănean, inclus pe Lista Monumentelor Istorice (cod LMI: SM-II-m-A-05253). Conform prezentărilor instituționale, obiectivul a fost reabilitat printr-un proiect european în parteneriat cu Parohia Reformată Acâș și este vizitat de iubitori de istorie și arhitectură.

Imagine – exterior (sursă foto: Consiliul Județean Satu Mare / Revista Daibau):

Sursa imaginii: daibau.ro (articol despre Biserica Reformată din Acâș), preluat din materialul Consiliului Județean Satu Mare.

Imagine – interior (sursă foto: Consiliul Județean Satu Mare / Revista Daibau):

Sursa imaginii: daibau.ro (articol despre Biserica Reformată din Acâș), preluat din materialul Consiliului Județean Satu Mare.

Elemente de interes pentru vizitare:

Arhitectură: bazilică din cărămidă, cu trei nave și fațadă vestică cu două turnuri; abside și portaluri semicirculare.

Interpretare și experiență: vizite ghidate pentru grupuri (la solicitare); broșură/galerie online; posibilitate de digitalizare și aplicații dedicate (conform site-ului obiectivului).

Program/contact comunicat public: luni–sâmbătă 09:00–18:00; tel. +40 361 881 081; e-mail: refakos@yahoo.com; adresă: 447005 Acâș, str. Mihăienilor nr. 235.

Surse principale: temple-akos.ro (secțiuni: Scurt istoric/În atenția vizitatorilor/Contact), cjsm.ro (prezentare obiectiv), LMI 2015.

1.3. Agrement memorial și identitar (comemorări și patrimoniu local)

În comună sunt consemnate activități de comemorare a eroilor, în cadrul programelor județene dedicate memoriei istorice. Aceste acțiuni pot fi integrate ca produse turistice de tip „memorie și identitate”, în legătură cu cimitire/morminte de război și ceremonii publice.

Exemplu de activitate publică documentată: comemorare la Acâș în cadrul programului județean „Comemorarea Eroilor Neamului” (anul 2022).

1.4. Agrement comunitar (bibliotecă, activități culturale, sport de masă)

Infrastructura comunitară contribuie la oferta de vizitare prin servicii de cultură, educație și activități de timp liber. În lipsa unui inventar complet public, acest capitol prezintă elemente confirmate din surse publice și recomandări de completare de către UAT.

Biblioteca Comunală Acâș – funcționează în clădirea Primăriei (din anul 2000) și a fost dotată cu calculatoare prin programul Biblionet (conform prezentării bibliotecii).

Spații/activități culturale (de completat de UAT): cămin cultural, săli multifuncționale, scenă pentru evenimente, activități ale școlilor și asociațiilor locale.

Sport de masă (de completat de UAT): terenuri de sport (fotbal/handbal/volei), activități recreative pentru tineri, competiții locale.

1.5. Activități outdoor – potențial de dezvoltare (neomologat în acest document)

Poziționarea comunei în Câmpia Crasnei oferă premise pentru activități de tip plimbări/ciclism în peisaj agrar, observarea naturii de câmpie și micro-rute tematice (patrimoniu, gastronomie, ferme). Pentru includere în documentații oficiale, aceste activități trebuie fundamentate prin trasee descrise, hărți și parteneriate (UAT/ONG/operatori).

2. Infrastructura de vizitare (acces, servicii, facilități pentru turiști)

2.1. Acces rutier și feroviar

Conform prezentărilor publice, comuna Acâș este accesibilă rutier pe ruta E81, iar pentru acces feroviar există stație/halta „Acâș”, pe linia ferată dintre Carei și Jibou (menționată în prezentări publice despre localitate și obiective).

Pentru Ștrand Mihăieni, operatorul recomandă deplasarea cu autoturismul pe E81 și consultarea mersului trenurilor CFR pentru acces feroviar.

2.2. Parcări, fluxuri și facilități de primire în punctele principale

Ștrand Mihăieni: dispune de parcări private (menționat pe site-ul operatorului).

Biserica reformată: recomandat inventar UAT privind parcările publice din proximitate, traseele pietonale, iluminatul și accesul pentru autocare/grupuri.

2.3. Semnalizare turistică și informare

Pentru o experiență coerentă de vizitare, se recomandă un set minimal de infrastructură interpretativă: panouri de orientare, panouri de interpretare (RO/HU/EN), hărți locale, QR-code către pagini oficiale și materiale PDF.

Semnalizare rutieră către Mihăieni (ștrand) și către Biserica reformată (Templul Ákos).

Panouri de interpretare în puncte-cheie: biserică, ștrand, centru comunal.

Punct de informare (poate fi integrat în Primărie/Bibliotecă) + materiale tipărite (leaflet).

Prezență digitală coerentă: pagină oficială UAT cu secțiune Turism + hărți Google actualizate.

2.4. Servicii pentru vizitatori: alimentație, cazare, igienă, siguranță

Serviciile turistice sunt concentrate în jurul complexului termal, care oferă alimentație și cazare integrată. Pentru restul teritoriului comunei, evidențele de servicii (magazine, alimentație publică, puncte gastronomice locale, cazare privată) trebuie completate de UAT.

Alimentație publică: restaurant, plăcintărie și zonă grill (în incinta Ștrand Mihăieni).

Cazare: hotel, cabane și pensiune + camping (în incinta complexului termal).

Evenimente: sală de evenimente (în incinta complexului termal).

Recomandare UAT: registru local al unităților de alimentație/cazare + verificare clasificare/autorizații.

2.5. Accesibilitate și incluziune

Pentru vizitatori cu mobilitate redusă, sunt recomandate soluții de accesibilizare graduală: rampe la intrări, trasee pietonale fără obstacole, toalete adaptate, materiale de informare cu font lizibil și pictograme. Implementarea trebuie confirmată prin audit tehnic la nivel local.

STUDIU BIOCLIMATIC COMUNA ACÂȘ, JUDEȚUL SATU MARE

1. Scop și metodologie

Studiul bioclimatic pentru Comuna Acâș (jud. Satu Mare) oferă o evaluare integrată a condițiilor meteorologice cu relevanță pentru sănătatea populației, activitățile turistice și planificarea calendarului de evenimente. Documentul este redactat pentru utilizare în documentații de turism (inclusiv Anexa 4 la HG 852/2008) și în strategiile locale (2025–2030).

Metodologia urmărește: (i) descrierea cadrului climatic regional; (ii) interpretarea bioclimatică pe baza indicilor de confort/stres termic (ex.: THI – Temperature Humidity Index, UTCI – Universal Thermal Climate Index); (iii) evidențierea factorilor naturali de cură; (iv) recomandări de management turistic sezonier și măsuri de adaptare.

2. Poziționare geografică și factori influenți

Acâș este situată în partea sud-estică a Câmpiei Someșului, în nord-vestul României, la altitudini joase specifice câmpiei. Morfologia plană și deschiderea către câmpie favorizează circulația maselor de aer și apariția inversiunilor radiative în nopțile senine de toamnă-iarnă. Influențele oceanice atenuate pătrund dinspre vest, cu ierni relativ blânde pentru interiorul țării și veri calde, uneori caniculare.

3. Cadrul climatic regional – caracteristici sintetice

Tip climatic: temperat-continental moderat, cu influențe oceanice. Clase Köppen-Geiger regionale: tranziție între Cfb/Dfb la câmpie, în funcție de pragurile termice multianuale.

Indicatori climatici orientativi (norme multianuale regionale, ordine de mărime):

Indicator	Valoare orientativă	Observații
Temperatura medie anuală	≈ 9.5–10.5 °C	Valori tipice câmpiei din NV României
Precipitații anuale	≈ 550–650 mm	Maxime în mai–iunie; minime iarna
Zile cu ninsoare/an	≈ 20–35 zile	Persistență redusă la câmpie
Durata medie a stratului de zăpadă	≈ 15–25 zile	Ani cu variații mari
Zile tropicale ($T_{\max} \geq 30^{\circ}\text{C}$)	≈ 20–35/an	Vârf în iulie–august
Zile de îngheț ($T_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$)	≈ 60–90/an	Vârf în decembrie–februarie
Fenomene de ceață	≈ 20–30 zile/an	Frecvente toamna, în luncile locale

Notă: valorile sunt orientative pentru câmpia județului Satu Mare; pentru calcule oficiale se recomandă utilizarea seriilor ANM 1991–2020 pentru cea mai apropiată stație meteo.

4. Indici bioclimatici și confort/stres termic

a) THI (Temperature-Humidity Index) – indică disconfortul termic combinat (căldură + umiditate). Praguri orientative: THI < 72 – confort; 72–78 – disconfort ușor; 78–82 – disconfort accentuat; >82 – potențial risc pentru persoane vulnerabile.

b) UTCI (Universal Thermal Climate Index) – oferă o clasificare standardizată a stresului termic. În câmpie, primăvara târzie și toamna timpurie apar frecvent în zona „confort/ ușor răcoros”, vara pot apărea episoade „călduros–foarte călduros”, iar iarna „răcoros–rece” cu episoade „foarte rece” în valuri de aer polar.

Fereastra anuală de confort turistic estimată pentru activități în aer liber (drumeție ușoară, cicloturism, vizitare):

Sezon	Interval estimat	Caracterizare bioclimatică
Primăvară	aprilie–iunie	Confort termic bun; episoade pluviale în mai–iunie
Vară	iulie–august	Risc de stres termic/ caniculă în zilele tropicale
Toamnă	septembrie–octombrie	Confort bun; nopți răcoroase, ceață punctuală
Iarnă	noiembrie–martie	Răcoros–rece; disconfort la vânt/umezeală

5. Factori naturali de cură

- Aer curat de câmpie, încărcare moderată de polen primăvara; benefic pentru activități cardio-respiratorii ușoare.
- Microclimat de luncă în proximitatea apelor locale, cu efect relaxant psihic.
- Insolație bună în sezonul cald – utilă pentru agrement, rute velo, evenimente outdoor.

6. Riscuri bioclimatice și populații sensibile

- Valuri de căldură (iulie–august): risc de deshidratare/hipertermie; necesare puncte de apă, umbrire, programare matinală.
- Episoade de frig/viscol (ianuarie–februarie): disconfort accentuat la vânt; necesară protecție și semnalizare adecvată.
- Ceață toamna: vizibilitate redusă; necesară informarea prealabilă a vizitatorilor și adaptarea programelor.

7. Recomandări pentru turism și evenimente

- Calendar optim: aprilie–iunie și septembrie–octombrie (festivaluri, rute culturale, cicloturism).
- Vara: activități matinale/serale, rute umbrite, puncte de hidratare, spații de răcorire.
- Iarna: turism cultural/gastronomic interior, programe scurte, trasee tematice scurte.
- Semnalistică: panouri locale cu indice de disconfort termic (THI/UTCI) în sezonul cald.

PATRIMONIUL CULTURAL

1. Context și delimitări

Prezentul document sintetizează patrimoniul cultural al comunei Acâș (jud. Satu Mare) într-o formă utilizabilă pentru monografie/strategie locală, cu accent pe elementele clasate ca monumente istorice și pe principalele repere culturale locale. Comuna Acâș este alcătuită din satele Acâș (reședința), Ganaș, Mihăieni și Unimăt.

Notă metodologică: Pentru elementele clasate, informațiile de bază (cod, localizare, date) sunt preluate din lista monumentelor istorice publicată online, iar descrierile sunt formulate pe baza prezentărilor publice și a caracteristicilor generale ale patrimoniului rural din zonă.

2. Patrimoniul cultural imobil

2.1. Monumente istorice clasate (Lista Monumentelor Istorice – LMI)

2.1.1. Biserica reformată din Acâș

Cod LMI: SM-II-m-A-05253

Localizare: sat Acâș, comuna Acâș, Str. Mihăienilor nr. 236

Datare: sfârșitul secolului al XIII-lea (cu restaurări/transformări în secolele XVII și XIX)

Tipologie: lăcaș de cult (monument de arhitectură)

Biserica reformată din Acâș este cel mai important reper de patrimoniu construit al comunei, un monument romanesc de tip bazilical, reprezentativ pentru arhitectura medievală timpurie din nord-vestul României. În literatura de prezentare este asociată, în context istoric, cu tradiția așezării medievale și cu evoluția confesiunilor din zonă, iar statutul de monument istoric impune măsuri permanente de protecție și întreținere.

Elemente de interes patrimonial (orientativ): volumetria masivă specifică romanului, compoziția bazilicală, detalii de zidărie și proporțiile navei; intervențiile ulterioare (restaurări) care reflectă etape succesive de utilizare și adaptare. În practică, biserica poate funcționa ca „ancoră” pentru un mic circuit cultural local (vizitare ghidată, panouri de interpretare, materiale de promovare).

Stare și management (orientativ): fiind un monument istoric, orice intervenție (reparații, amenajări, semnalistică, iluminat arhitectural) trebuie realizată cu avizele prevăzute de lege, în colaborare cu Direcția Județeană pentru Cultură și specialiști atestați.

2.1.2. Situl arheologic de la Acâș – punct „Moară”

Cod LMI (sit): SM-I-s-B-05160 – Situl arheologic de la Acâș, punct „Moară”

Localizare (sit): la cca. 300 m sud de moară, pe malul stâng al râului Crasna

Componente consemnate în LMI (selectiv):

- SM-I-m-B-05160.01 (așezare, sec. VIII)
- SM-I-m-B-05160.02 (așezare, sec. II–III p. Chr.)
- SM-I-m-B-05160.03 (așezare, sec. I a. Chr. – I p. Chr.)
- SM-I-m-B-05160.04 (așezare, Epoca bronzului – cultura Otomani)

Situl arheologic „Moară” evidențiază o locuire de lungă durată în lunca/terasele Crasnei, cu niveluri și contexte arheologice atribuite mai multor epoci istorice. Valoarea patrimonială a sitului este dată de potențialul de cercetare și de integrarea lui într-o interpretare istorică a evoluției așezărilor din Câmpia de Vest.

Recomandări de protecție (orientativ): marcarea în documentațiile urbanistice (PUG/PUZ), informarea proprietarilor/administratorilor terenurilor, evitarea intervențiilor care pot afecta stratigrafia (excavații necontrolate), precum și cooperarea cu instituțiile de profil (Muzeu/servicii de arheologie) pentru supraveghere arheologică atunci când se derulează lucrări.

2.1.3. Așezare arheologică – punct „Moară” (la cca. 1 km sud de moară)

Cod LMI: SM-I-s-B-05161

Localizare: la cca. 1 km sud de moară, pe malul stâng al râului Crasna

Datare: secolele I–IV p. Chr.

Așezarea arheologică înregistrată separat în LMI completează imaginea continuității locuirii în arealul Crasnei, fiind relevantă pentru delimitarea zonelor cu potențial arheologic și pentru fundamentarea măsurilor de protecție în planificarea teritorială locală.

2.2. Alte elemente de patrimoniu construit (neclasate, cu potențial de inventariere)

Pe lângă monumentele clasate, patrimoniul cultural imobil al comunei poate include elemente care, deși nu sunt în prezent clasate, au valoare identitară și pot fi inventariate la nivel local:

gospodării tradiționale și anexe (șuri, hambare, porți) care păstrează tehnici/volume specifice zonei;
 cruci și troițe de hotar, monumente comemorative locale;
 clădiri publice vechi (școli, sedii administrative, case parohiale) cu valoare memorială;
 peisaje culturale rurale (aliniamente, drumuri istorice, relația așezării cu râul Crasna).

Pentru aceste elemente se recomandă un inventar local (fișe, fotografii, localizare GIS), care poate sta la baza unor proiecte de conservare, reabilitare și punere în valoare.

3. Patrimoniul cultural mobil

Patrimoniul mobil (obiecte și colecții) se referă, în principal, la bunuri cu valoare istorică, artistică sau documentară aflate în lăcașuri de cult, instituții publice sau în colecții private. În cazul comunei Acâș, principalele categorii de interes, care merită inventariate, sunt:

obiecte de cult și mobilier bisericesc (icoane, cărți vechi, obiecte liturgice);
 piese de port popular, textile, țesături și obiecte gospodărești tradiționale;
 documente locale (fotografii, registre, hărți, corespondență) relevante pentru istoria comunității;
 descoperiri arheologice (acolo unde există cercetări/colecții instituționalizate).
 Inventarierea patrimoniului mobil, cu sprijin de specialitate, poate conduce la micro-expoziții locale (în spații publice, bibliotecă, cămin cultural) și la proiecte de digitizare.

4. Patrimoniul cultural imaterial

Patrimoniul imaterial cuprinde practicile, expresiile, cunoștințele și meșteșugurile transmise în comunitate și asociate identității locale. În contextul comunei Acâș, un cadru de prezentare relevant include:

obiceiuri de peste an (colindat, urături, practici de sărbători religioase, ritualuri familiale);
 folclor local: cântece, jocuri, repertorii instrumentale, dansuri și forme de socializare comunitară;
 meșteșuguri și ocupații tradiționale (lucrul lemnului, cusături/țesături, prelucrarea alimentelor);
 gastronomie locală (rețete transmise în familie, produse de sezon, preparate specifice zonei);
 multiculturalitate și patrimoniu lingvistic (acolo unde comunitatea păstrează tradiții ale diferitelor grupuri etnice).

Recomandare: organizarea unei documentări locale (interviuri cu vârstnici, fotografii de arhivă, colecții de rețete, repertorii de cântec/dans) pentru a fixa și promova elementele specifice comunei.

5. Instituții culturale și infrastructură de cultură

5.1. Biblioteca Comunală Acâș

Rol: acces la lectură și informare, activități educaționale și culturale la nivel local

Adresă (conform registrului bibliotecilor publice): Str. Principală nr. 129, 447007, comuna Acâș, jud. Satu Mare

Colecții (indicator public): carte românească și străină – 9.322 u.b. (unități bibliografice)

Biblioteca comunală poate funcționa ca nod cultural pentru comunitate: activități cu elevii, cluburi de lectură, expoziții tematice (fotografie veche, port popular), arhivare și digitizare locală, precum și diseminarea de materiale despre patrimoniul comunei.

5.2. Spații și actori culturali (orientativ)

În mod obișnuit, infrastructura culturală rurală include cămine culturale, săli multifuncționale, spații școlare utilizate pentru evenimente, precum și parohiile/lăcașurile de cult care susțin activități comunitare. Pentru comuna Acâș se recomandă centralizarea într-un registru local a spațiilor disponibile, a calendarului de evenimente și a principalilor parteneri (școli, asociații, parohii, voluntari).

6. Direcții de protecție și valorificare (propuneri)

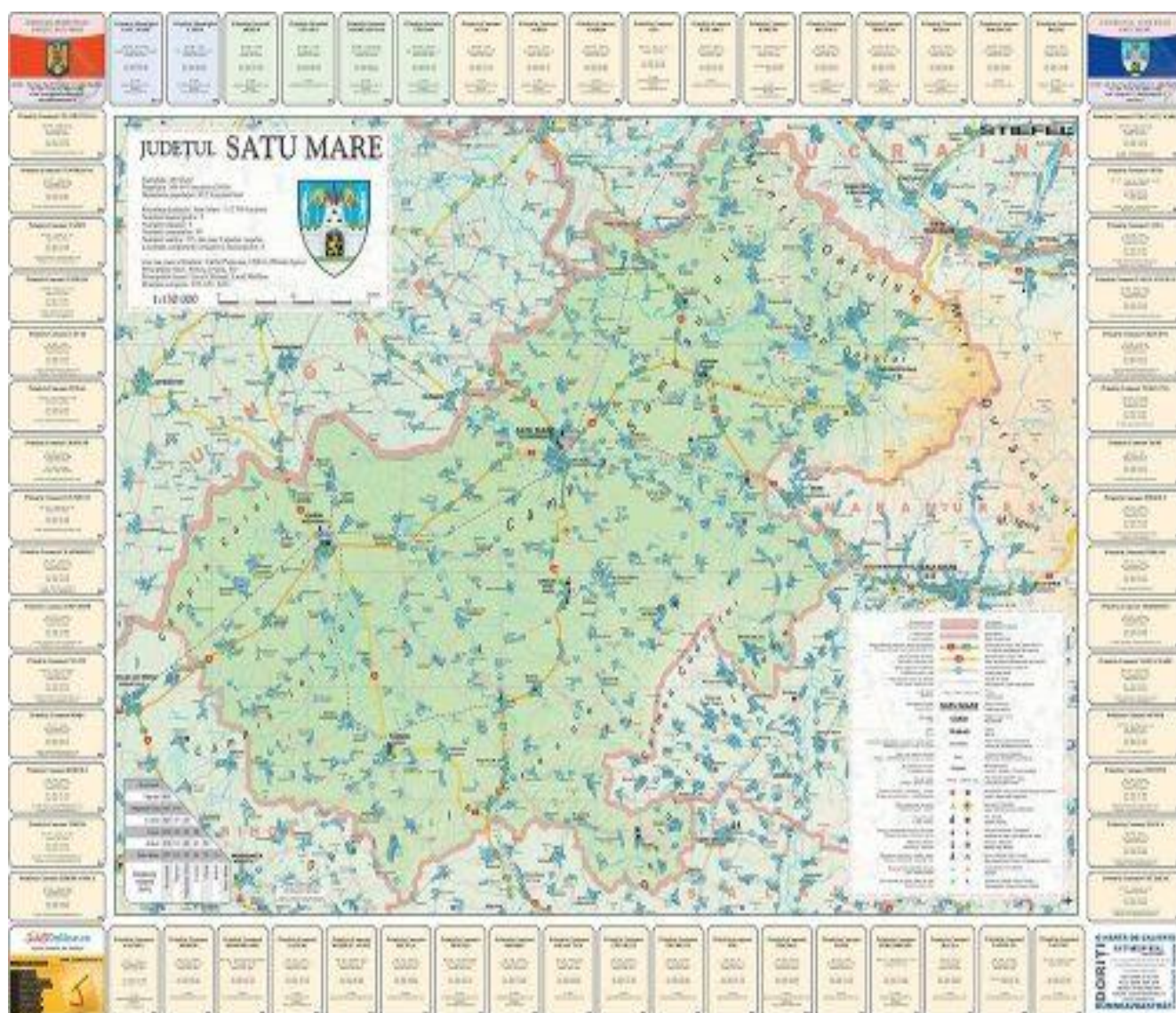
Semnalizare și interpretare: panouri la Biserica reformată și în zona siturilor arheologice (fără afectarea terenului).

Circuit cultural local: includerea bisericii monument și a punctelor de interes într-o rută tematică (istorie-arheologie).

Educație patrimonială: activități cu școala și biblioteca, concursuri/ateliere, „ziua patrimoniului local”.

Digitizare și arhivare: colectare de fotografii, documente, povești orale; realizarea unei arhive digitale a comunei.

Proiecte de finanțare: reabilitare/întreținere monument, amenajări de vizitare, materiale promoționale, evenimente culturale.

TABELE STATISTICE
Comuna Acâș, județul Satu Mare

1. Populație

Tabel 1.1 – Populația rezidentă (RPL 2011 vs. RPL 2021) – comună și localități componente

UAT / Localitate	2011	2021	Diferență 2021–2011	Observații
Comuna Acâș (total)	2827	2728	-99	Scădere moderată a populației rezidente
Acâș (sat)	1934	1927	-7	Sat reședință de comună
Mihăieni (sat)	447	435	-12	Localitate cu resursă balneară (ape termale)
Unimăt (sat)	408	361	-47	Scădere mai accentuată
Ganaș (sat)	38	5	-33	Sat foarte mic (populație rezidentă redușă)

Sursă principală: CityPopulation (prelucrări după date INS – RPL 2011/RPL 2021); pentru satul Ganaș – Wikipedia (date RPL 2011/RPL 2021).

Tabel 1.2 – Indicatori demografici de bază (RPL 2021)

Indicator	Valoare	Observații
Populație rezidentă (2021)	2728	
Suprafață UAT (km ²)	63.78	valoare utilizată în unele baze de date statistice; pot exista diferențe față de alte surse cartografice
Densitate (loc./km ²)	42.8	calcul: populație / suprafață
Localități componente	4 sate	Acâș, Ganaș, Mihăieni, Unimăt

2. Infrastructură

Tabel 2.1 – Transport și accesibilitate

Element	Descriere/Valoare	Observații
Drum național	DN 19A (axă regională)	asigură conectarea cu municipiul Satu Mare / Carei și zona de frontieră
Cale ferată	linie ferată în zonă (stație/halta Acâș – după surse locale)	de verificat în documentele CFR/INFRASTRUCTURĂ locală
Drumuri județene/comunale	n/d (km)	se completează din PUG/registrul drumurilor UAT
Transport public	n/d	rute și frecvențe – de completat din operatori/ADI transport

Tabel 2.2 – Utilități publice (indicatori operaționali)

Serviciu / rețea	Stare (sinteză)	Indicator numeric (dacă este public)	Observații
Alimentare cu apă	funcțională / în extindere	n/d	se recomandă completare din operatorul regional (ex. Apaserv/companie județeană)
Canalizare + epurare	investiții / proiecte raportate pentru stație de epurare și rețele	n/d	existența proiectelor/investițiilor este menționată în surse județene/locale
Gaze naturale	extindere/în pregătire (proiecte raportate la nivel județean/local)	n/d	de confirmat în documentele de investiții și contracte de concesiune

Energie electrică	acoperire generală	n/d	indicatorii cantitativi se iau din ANRE/distribuitor
Internet / comunicații	acoperire generală	n/d	completare din rapoarte ANCOM / operatori

Tabel 2.3 – Servicii publice (educație, sănătate, cultură)

Domeniu	Unități/servicii (sinteză)	Indicator numeric	Observații
Educație	școală/școli și grădiniță/grădinițe (conform evidențelor locale)	n/d	se recomandă completare cu lista unităților și capacități
Sănătate	cabinet MF / punct farmaceutic – n/d	n/d	se completează pe baza DSP/contracte CNAS și evidențe UAT
Cultură	cămin cultural / bibliotecă – n/d	n/d	de completat din inventarul UAT
Sport	terenuri / baze sportive – n/d	n/d	

3. Indicatori turism (sinteză pentru completare Anexa 4 / analiză)

Tabel 3.1 – Oferta turistică: structură de cazare și alimentație (surse publice)

Categorie	Indicator	Valoare	Observații
Cazare	Structuri de primire turistică clasificate (MEAT/SITUR)	n/d (verificare punctuală necesară)	Catalogul SITUR este actualizat periodic; pentru raportare oficială se extrage lista filtrată pe „Acâș/Mihăieni/Unimăt/Ganaș”
Alimentație publică	Structuri clasificate (MEAT/SITUR)	n/d	ex.: unități asociate Ștrandului Termal Mihăieni pot figura în listări
Agrement	Bază de agrement / ștrand termal	Ștrand Termal Mihăieni	resursă principală de vizitare și agrement local

Tabel 3.2 – Cererea turistică (indicatori standard INS)

Indicator	UM	Valoare – Comuna Acâș	Observații
Sosiri turiști	număr	n/d	INS publică, de regulă, indicatori pe localitate doar unde există raportări ale structurilor de cazare
Înnoptări	număr	n/d	
Durata medie a șederii	zile	n/d	calcul: înnoptări / sosiri

Indice de utilizare netă a capacității	%	n/d	conform metodologiilor INS
--	---	-----	----------------------------

Tabel 3.3 – Indicatori de potențial și produse turistice (calitativi)

Componentă	Indicator	Stare/descriere
Resursă naturală	Ape termale / balneare	Mihăieni – utilizare în scop de agrement/balneare (ștrand termal)
Resursă culturală	Patrimoniu construit / tradiții	n/d (de completat cu inventarul monumentelor/obiectivelor locale)
Evenimente	Evenimente repetitive	n/d (de completat cu calendar anual UAT)
Trasee	Drumeție/ciclism	n/d (propunere: trasee locale tematice în câmpia/podișul zonei)

Surse de finanțare europene pentru UAT-uri din România

Fișă de sinteză pentru primari, consilieri locali și aparatul de specialitate – principalele programe europene relevante pentru administrațiile publice locale din România (2021–2027 / PNRR).

Tabel sintetic – Programe europene relevante pentru UAT-uri

Program / Instrument	Ce finanțează (pe scurt)	Cine poate aplica / rol UAT	Site / portal (orientativ)
Politica de Coeziune – FEDR, FSE+, FC (Programe Regionale și naționale)	Infrastructură locală (drumuri, apă-canal, utilități), regenerare urbană/rurală,	UAT-uri (comune, orașe, municipii, consilii județene) ca beneficiari direcți, singuri sau în parteneriat	Autoritățile de management pentru PR/PO; portal național: oportunitati-ue.gov.ro

	turism, digitalizare, eficiență energetică, servicii sociale și educație, incluziune socială.	cu alte UAT-uri, ONG-uri, instituții publice, IMM-uri.	
PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență (Mecanismul de Redresare și Reziliență – RRF)	Investiții „verzi” și digitale: eficiență energetică clădiri publice, educație, sănătate, infrastructură socială, mobilitate urbană verde, digitalizare administrație, energie regenerabilă la nivel local.	UAT-uri ca beneficiari direcți sau parteneri în apelurile dedicate (componenta valului de renovare, gestionare deșeuri, educație, sănătate, digitalizare etc.).	Site PNRR România; portal Funding & Tenders (pentru RRF la nivel UE)
Interreg (Cooperare teritorială europeană) – RO–HU, RO–BG, RO–RS, URBACT, Interreg Europe etc.	Proiecte transfrontaliere și transnaționale: turism, rute culturale, ecoturism, mobilitate, mediu, digitalizare, schimb de bune practici, planificare strategică comună.	UAT-uri ca parteneri sau lideri în consorții internaționale (împreună cu UAT-uri din alte țări, ONG-uri, universități etc.).	Site-urile programelor Interreg; portal: interreg.eu Funding & Tenders pentru unele componente.
CERV – Citizens, Equality, Rights and Values	Proiecte pentru cetățenie activă, participare	UAT-uri ca aplicanți direcți (city twinning,	Portal Funding & Tenders; secțiunea CERV.

	civică, valori UE, drepturi fundamentale, egalitate, memorie europeană, rețele de orașe, înfrățiri.	rețele de orașe) sau parteneri în proiecte împreună cu ONG-uri și alte instituții din UE.	
LIFE – Programul pentru mediu și climă	Proiecte pentru natură și biodiversitate, adaptare la schimbări climatice, economie circulară, gestionare deșeuri, energie curată locală.	UAT-uri ca beneficiari sau parteneri în proiecte pentru arii protejate, management deșeuri, energie verde, adaptare climatică.	ec.europa.eu/life + Funding & Tenders (apeluri LIFE).
Horizon Europe (componenta demonstratori / „missions”, smart cities, climate)	Proiecte de inovare și demonstrare la scară locală: orașe verzi, mobilitate inteligentă, soluții digitale, sănătate, adaptare climatică.	UAT-uri ca „living labs” / „demo city” în consorții cu universități, institute de cercetare, companii și ONG-uri.	Funding & Tenders – program Horizon Europe.
Europa Creativă / Culture (+ inițiative CulturEU)	Proiecte culturale, festivaluri, rețele de orașe culturale, patrimoniu, industrii creative, cooperare transnațională în cultură.	UAT-uri ca organizatori de evenimente culturale, parteneri în rețele culturale europene și proiecte transnaționale.	Portal Europa Creativă; CulturEU (ghid de finanțări pentru cultură).

CEF – Connecting Europe Facility (Transport, Energie, Digital)	Proiecte majore de infrastructură de transport (drumuri, căi ferate, noduri multimodale), energie și conectivitate digitală.	UAT-uri în special ca parteneri, mai ales pentru proiecte de infrastructură cu impact regional/național, împreună cu ministere și alți operatori.	Funding & Tenders – secțiunea CEF.
Digital Europe Programme	Proiecte pentru digitalizare avansată, centre de inovare digitală, competențe digitale, servicii publice digitale transfrontaliere.	UAT-uri ca beneficiari sau parteneri în proiecte de digitalizare, interoperabilitate și servicii publice digitale.	Funding & Tenders – Digital Europe.
PAC – Politica Agricolă Comună (Pilon II) – Plan Strategic PAC / dezvoltare rurală	Investiții în dezvoltare rurală: infrastructură mică, servicii locale, turism rural, modernizare fermelor, diversificare economică în mediul rural.	UAT-uri ca beneficiari (în anumite măsuri) sau ca parteneri în proiecte de dezvoltare rurală; rol cheie în GAL/Leader.	MADR / AFIR – secțiunea PS PAC; site-urile GAL/Leader.
Leader / GAL – Grupuri de Acțiune Locală	Proiecte de mică anvergură pentru dezvoltare rurală integrată: turism, servicii, spații publice, patrimoniu local, activități culturale și sociale.	UAT-uri ca membri ai GAL și beneficiari de proiecte (investiții mici) sau parteneri cu ONG-uri și IMM-uri locale.	Site-urile GAL; AFIR – secțiunea Leader.

InvestEU, BEI / EIF, alte instrumente financiare	Împrumuturi avantajoase, garanții și instrumente financiare pentru proiecte de infrastructură, energie, mobilitate, digitalizare, regenerare urbană.	UAT-uri ca beneficiari de împrumuturi sau parteneri în proiecte structurate (de obicei pentru investiții mai mari sau parteneriate public-private).	bei.org (Banca Europeană de Investiții); InvestEU portal.
--	--	---	---

Fișă de sinteză pentru primari, consilieri locali și aparatul de specialitate – principalele programe europene relevante pentru administrațiile publice locale din România (2021–2027 / PNRR).

Tabel sintetic – Programe europene relevante pentru UAT-uri

Program / Instrument	Ce finanțează (pe scurt)	Cine poate aplica / rol UAT	Site / portal (orientativ)
Politica de Coeziune – FEDR, FSE+, FC (Programe Regionale și naționale)	Infrastructură locală (drumuri, apă-canal, utilități), regenerare urbană/rurală, turism, digitalizare, eficiență energetică, servicii sociale și educație, incluziune socială.	UAT-uri (comune, orașe, municipii, consilii județene) ca beneficiari direcți, singuri sau în parteneriat cu alte UAT-uri, ONG-uri, instituții publice, IMM-uri.	Autoritățile de management pentru PR/PO; portal național: oportunitati-ue.gov.ro
PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență (Mecanismul de Redresare și	Investiții „verzi” și digitale: eficiență energetică clădiri publice, educație,	UAT-uri ca beneficiari direcți sau parteneri în apelurile dedicate (componenta valului de	Site PNRR România; portal Funding & Tenders (pentru RRF la nivel UE)

Reziliență – RRF)	sănătate, infrastructură socială, mobilitate urbană verde, digitalizare administrație, energie regenerabilă la nivel local.	renovare, gestionare deșeuri, educație, sănătate, digitalizare etc.).	
Interreg (Cooperare teritorială europeană) – RO–HU, RO–BG, RO–RS, URBACT, Interreg Europe etc.	Proiecte transfrontaliere și transnaționale: turism, rute culturale, ecoturism, mobilitate, mediu, digitalizare, schimb de bune practici, planificare strategică comună.	UAT-uri ca parteneri sau lideri în consorții internaționale (împreună cu UAT-uri din alte țări, ONG-uri, universități etc.).	Site-urile programelor Interreg; portal: interreg.eu Funding & Tenders pentru unele componente.
CERV – Citizens, Equality, Rights and Values	Proiecte pentru cetățenie activă, participare civică, valori UE, drepturi fundamentale, egalitate, memorie europeană, rețele de orașe, înfrățiri.	UAT-uri ca aplicanți direcți (city twinning, rețele de orașe) sau parteneri în proiecte împreună cu ONG-uri și alte instituții din UE.	Portal Funding & Tenders; secțiunea CERV.
LIFE – Programul pentru mediu și climă	Proiecte pentru natură și biodiversitate, adaptare la schimbări climatice,	UAT-uri ca beneficiari sau parteneri în proiecte pentru arii protejate, management	ec.europa.eu/life + Funding & Tenders (apeluri LIFE).

	economie circulară, gestionare deșeuri, energie curată locală.	deșeuri, energie verde, adaptare climatică.	
Horizon Europe (componenta demonstratori / „missions”, smart cities, climate)	Proiecte de inovare și demonstrare la scară locală: orașe verzi, mobilitate inteligentă, soluții digitale, sănătate, adaptare climatică.	UAT-uri ca „living labs” / „demo city” în consorții cu universități, institute de cercetare, companii și ONG-uri.	Funding & Tenders – program Horizon Europe.
Europa Creativă / Culture (+ inițiative CulturEU)	Proiecte culturale, festivaluri, rețele de orașe culturale, patrimoniu, industrii creative, cooperare transnațională în cultură.	UAT-uri ca organizatori de evenimente culturale, parteneri în rețele culturale europene și proiecte transnaționale.	Portal Europa Creativă; CulturEU (ghid de finanțări pentru cultură).
CEF – Connecting Europe Facility (Transport, Energie, Digital)	Proiecte majore de infrastructură de transport (drumuri, căi ferate, noduri multimodale), energie și conectivitate digitală.	UAT-uri în special ca parteneri, mai ales pentru proiecte de infrastructură cu impact regional/național, împreună cu ministere și alți operatori.	Funding & Tenders – secțiunea CEF.
Digital Europe Programme	Proiecte pentru digitalizare avansată, centre de inovare digitală,	UAT-uri ca beneficiari sau parteneri în proiecte de digitalizare,	Funding & Tenders – Digital Europe.

	competențe digitale, servicii publice digitale transfrontaliere.	interoperabilitate și servicii publice digitale.	
PAC – Politica Agricolă Comună (Pilon II) – Plan Strategic PAC / dezvoltare rurală	Investiții în dezvoltare rurală: infrastructură mică, servicii locale, turism rural, modernizare fermelor, diversificare economică în mediul rural.	UAT-uri ca beneficiari (în anumite măsuri) sau ca parteneri în proiecte de dezvoltare rurală; rol cheie în GAL/Leader.	MADR / AFIR – secțiunea PS PAC; site-urile GAL/Leader.
Leader / GAL – Grupuri de Acțiune Locală	Proiecte de mică anvergură pentru dezvoltare rurală integrată: turism, servicii, spații publice, patrimoniu local, activități culturale și sociale.	UAT-uri ca membri ai GAL și beneficiari de proiecte (investiții mici) sau parteneri cu ONG-uri și IMM-uri locale.	Site-urile GAL; AFIR – secțiunea Leader.
InvestEU, BEI / EIF, alte instrumente financiare	Împrumuturi avantajoase, garanții și instrumente financiare pentru proiecte de infrastructură, energie, mobilitate, digitalizare, regenerare urbană.	UAT-uri ca beneficiari de împrumuturi sau parteneri în proiecte structurate (de obicei pentru investiții mai mari sau parteneriate public-private).	bei.org (Banca Europeană de Investiții); InvestEU portal.

Tabel sintetic cu principalele programe naționale de finanțare destinate administrațiilor publice locale, complementare fondurilor europene.

Tabel – Programe naționale de finanțare pentru UAT-uri

Program / Instrument național	Ce finanțează (pe scurt)	Cine poate aplica / rol UAT	Instituție / site (orientativ)
Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”	Drumuri județene și locale, poduri, podețe, sisteme de alimentare cu apă și canalizare, alte lucrări de infrastructură tehnico-edilitară.	UAT-uri (comune, orașe, municipii, consilii județene) – depun cereri de finanțare și încheie contracte prin MDLPA.	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA); secțiunea dedicată programului.
CNI – Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS)	Construcția și reabilitarea de săli de sport, baze sportive, cămine culturale, sedii de primărie, creșe, unități sanitare, consolidări de clădiri publice etc.	UAT-uri – transmit solicitări pentru includerea obiectivelor pe listele de sinteză; CNI derulează proiectele ca investitor.	Compania Națională de Investiții (cni.ro) – secțiunile programe și stadiu proiecte.
Programele Administrației Fondului pentru Mediu (AFM) pentru UAT-uri	Eficiență energetică pentru clădiri publice (în special școli), iluminat public cu LED, infrastructură pentru vehicule electrice, gestionare deșeuri,	Autorități publice locale – aplicanți direcți sau în parteneriat; programele se lansează periodic prin ghiduri de finanțare.	Administrația Fondului pentru Mediu (afm.ro) – secțiunea „Programe de finanțare”.

	programe „Rabla local”, proiecte de energie regenerabilă la nivel local.		
Programe naționale sectoriale (Educație, Sănătate, Cultură, Sport)	Investiții în școli, grădinițe, campusuri școlare, unități sanitare, infrastructură culturală și sportivă, derulate prin alocări de la bugetul de stat sau prin programe speciale.	UAT-uri – depun cereri/propuneri de proiecte către ministerele de linie sau în parteneriat cu acestea; unele proiecte se implementează prin CNI.	Site-urile ministerelor de linie (Educație, Sănătate, Cultură, Sport) și MDLPA.
Fonduri județene pentru asocieri și cofinanțări	Cofinanțarea unor proiecte locale (infrastructură, cultură, turism, sport, social) sau realizarea în comun a unor obiective de interes județean.	UAT-uri – încheie contracte de asociere cu consiliul județean, în baza hotărârilor CJ și a Legii finanțelor publice locale.	Site-urile consiliilor județene – secțiunile „asocieri”, „finanțări nerambursabile”, „parteneriate”.
Finanțări nerambursabile locale/județene – Legea 350/2005	Proiecte ale ONG-urilor, cultelor, cluburilor sportive și altor entități non-profit în domenii precum cultură, sport, tineret, social, educație.	UAT-uri (primării, consilii județene) – NU ca beneficiari, ci ca autorități care lansează apeluri și contractează proiecte de interes local / județean.	Ghidurile de finanțare nerambursabilă aprobate prin HCL/H CJ și publicate pe site-urile UAT/CJ.

Tabel sintetic cu principalele programe europene gestionate direct de Comisia Europeană sau agențiile ei, relevante pentru proiecte de turism și destinații turistice, în care UAT-urile pot fi aplicanți sau parteneri.

Tabel – Programe UE directe pentru turism (2021–2027)

Program / Inițiativă UE	Ce finanțează (legat de turism)	Rol posibil pentru UAT	Site / portal (orientativ)
Single Market Programme (SMP) – componenta Turism (fost COSME)	Proiecte pentru digitalizarea și modernizarea destinațiilor turistice, sprijin pentru IMM-uri din turism, dezvoltarea de produse și rute turistice europene, training, marketing și instrumente digitale pentru destinații.	Orașe/comune ca parteneri sau coordonatori de consorții, împreună cu camere de comerț, asociații de turism, IMM-uri și ONG-uri.	Portal Funding & Tenders (program SMP) și paginile dedicate turismului pe site-ul Comisiei.
European Capital of Smart Tourism & European Green Pioneer of Smart Tourism	Competiții ale Comisiei Europene care premiază destinații urbane inovatoare în turism (sustenabilitate, digitalizare, accesibilitate, patrimoniu cultural).	Municipii/orașe care îndeplinesc criteriile de populație pot aplica cu dosare de candidatură și planuri de acțiune în turism.	smart-tourism-capital.ec.europa.eu + paginile Comisiei privind smart tourism.
CERV – Citizens, Equality,	Înfrățiri, rețele de orașe, evenimente cu	Primării ca aplicanți direcți sau	Funding & Tenders – program CERV; fișele apelurilor Town

Rights and Values („Town Twinning”, „Networks of Towns”)	cetățeni, festivaluri, proiecte pe patrimoniu european, identitate europeană, turism cultural și memorial.	parteneri în proiecte cu alte orașe/comune din UE; posibilă finanțare pentru evenimente, schimburi, promovare culturală.	Twinning / Networks of Towns.
Creative Europe – componenta Culturală	Proiecte de cooperare culturală europeană, festivaluri, rețele de operatori culturali, inițiative care combină patrimoniul cultural cu turismul (evenimente, rute culturale, produse culturale europene).	UAT-uri ca organizatori sau co-organizatori, alături de teatre, muzee, ONG-uri culturale, ca parte a consorțiilor transnaționale.	culture.ec.europa.eu – secțiunea Creative Europe; Project Results Platform pentru exemple de proiecte.
LIFE – mediu și climă (subprogramele Natură & Biodiversitate, Economie circulară,	Proiecte pentru protejarea naturii și habitatelor, managementul vizitatorilor în arii protejate, infrastructură verde, turism responsabil/eco turism,	UAT-uri, administrații de arii protejate, ONG-uri și universități – în consorții care dezvoltă modele de	cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en + fișele apelurilor LIFE.

Adaptare climatică)	reducerea impactului turismului asupra mediului.	ecoturism și management al vizitatorilor.	
Horizon Europe (în special Cluster 2 – cultură și turism, și inițiative smart cities / destinations)	Proiecte de cercetare și inovare pentru destinații inteligente, turism cultural, managementul fluxurilor de vizitatori, soluții digitale pentru turism, noi modele de business și guvernare a destinațiilor.	Orașe/comune ca „living labs” sau „destinații demonstrator”, în consorții cu universități, institute de cercetare și firme de tehnologie.	Funding & Tenders – program Horizon Europe; work programmes (Cluster 2, cluster climate, smart cities etc.).
URBACT și Interreg Europe (axat pe turism, patrimoniu, destinații)	Rețele de orașe care schimbă bune practici privind turismul, regenerarea centrelor istorice, spații publice, mobilitate turistică, planuri de destinație.	Primării ca parteneri în rețele, cu obligația de a elabora și implementa planuri de acțiune locale în turism și dezvoltare urbană.	urbact.eu și interregeurope.eu – secțiunile dedicate apelurilor pentru rețele de orașe.
Erasmus+ (componenta educație și formare profesională – turism)	Mobilități și parteneriate pentru formarea profesională a elevilor/studentilor și lucrătorilor din turism (ghizi,	Școli, universități, centre de formare, în parteneriat cu UAT-uri și operatori	erasmus-plus.ec.europa.eu – secțiunea privind educația și formarea profesională.

	personal hotelier, administrație), schimburi de experiență și curricula noi.	din turism; primăriile pot fi parteneri asociați sau direcți în proiecte locale de formare.	
--	---	---	--

FIȘĂ DE SINTEZĂ

Programe de finanțare relevante pentru UAT-uri (UE 2021–2027 / PNRR + programe naționale complementare)

1. Cum se folosește fișa (în 2 minute)

- Identificați domeniul proiectului (infrastructură, turism, digital, mediu, social, educație, cultură).
- Alegeți tipul de finanțare: grant nerambursabil (apel) sau instrument financiar (împrumut/garanție).
- Verificați dacă programul este gestionat în România (apeluri naționale/regionale) sau direct de Comisia Europeană (consorții).
- Intrați pe portalul indicat și urmăriți apelurile deschise/viitoare, ghidurile și calendarul.

Notă: Linkurile sunt orientative și pot suferi actualizări. Pentru fiecare apel, criteriile finale sunt cele din ghidul solicitantului.

2. Tabel sintetic – Programe europene relevante pentru UAT-uri

Program / instrument	Ce finanțează (pe scurt)	Cine poate aplica / rol UAT	Site / portal (orientativ)
Politica de Coeziune – FEDR, FSE+, FC (Programe Regionale + programe naționale)	Infrastructură locală (drumuri, apă–canal, utilități), regenerare urbană/rurală, turism, digitalizare, eficiență energetică, servicii sociale/educație, incluziune.	UAT-uri ca beneficiari direcți (singuri/parteriat cu UAT-uri, ONG-uri, instituții publice, IMM-uri). Depunere și management în platforme naționale.	Oportunități/ghiduri: https://oportunitati-ue.gov.ro Depunere: https://mysmis2021.gov.ro
PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență (RRF)	Investiții „verzi” și digitale: renovare clădiri publice, educație, sănătate, infrastructură socială, mobilitate verde, digitalizare administrație, energie regenerabilă.	UAT-uri ca beneficiari direcți sau parteneri, în apelurile dedicate componentelor PNRR.	Platformă proiecte: https://proiecte.pnrr.gov.ro Info PNRR (MIPE): https://mfe.gov.ro/pnrr/
Interreg – Cooperare	Proiecte transfrontalier	UAT-uri ca parteneri sau	Portal Interreg: https://interreg.eu

teritorială europeană (RO–HU/RO–BG/RO–RS etc.; URBACT, Interreg Europe)	e/transnațional e: turism, rute culturale, ecoturism, mediu, digital, mobilitate, schimb de bune practici, planuri comune.	lideri în consorții internaționale (cu UAT-uri/ONG/universități din alte țări).	Programe: https://interreg.eu/programmes/
PAC – Plan Strategic PAC (Pilon II / dezvoltare rurală)	Investiții în dezvoltare rurală: servicii locale, infrastructură mică (în intervenții eligibile), turism rural, diversificare economică, modernizare.	UAT-uri în anumite intervenții sau ca parteneri; rol cheie în ecosistemul rural și în GAL/Leader.	MADR (PS PAC): https://www.madr.ro/ AFIR (implementare): https://www.afir.ro/
LEADER / GAL – Grupuri de Acțiune Locală	Proiecte mici pentru dezvoltare rurală integrată: turism, servicii, spații publice, patrimoniu local, activități culturale/social e.	UAT-uri ca membri ai GAL și beneficiari (investiții mici) sau parteneri cu ONG/IMM-uri.	AFIR – LEADER/PS PAC: https://www.afir.ro/ Site-urile GAL locale

Digital Europe Programme (DIGITAL)	Digitalizare avansată: competențe digitale, AI, cybersecurity, servicii publice digitale, interoperabilitate, hub-uri de inovare digitală.	UAT-uri ca beneficiari/parteneri în consorții (în funcție de apel).	Funding & Tenders: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/ Program: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/digital
CEF – Connecting Europe Facility (Transport/Energie/Digital)	Proiecte majore de infrastructură europeană (transport, energie, conectivitate digitală), de regulă cu impact regional/național.	UAT-uri mai ales ca parteneri (cu ministere/companii/instituții), pentru proiecte mari.	Prezentare program (CE): https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/connecting-europe-facility_en
InvestEU / BEI / EIF – instrumente financiare	Împrumuturi, garanții, blending, advisory pentru investiții (energie, mobilitate, regenerare, digital, infrastructură).	UAT-uri ca beneficiari de împrumut/garanție sau parteneri în proiecte structurate (PPP, investiții mari).	InvestEU Portal: https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-portal_en BEI: https://www.eib.org/ EIF: https://www.eif.org/

Horizon Europe	Inovare/demonstrare: soluții smart cities/destinații, mobilitate inteligentă, adaptare climatică, digital, sănătate, cultură și turism (în consorții).	UAT-uri ca „living labs”/demonstratori în consorții cu universități, institute, companii și ONG-uri.	Funding & Tenders: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/
CERV – Citizens, Equality, Rights and Values	Cetățenie activă, participare civică, valori UE, rețele de orașe, înfrățiri (Town Twinning), memorie europeană.	UAT-uri ca aplicanți direcți (înfrățiri/rețele) sau parteneri cu alte UAT/ONG din UE.	Program (F&T): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cerv
LIFE – Programul pentru mediu și climă	Natură & biodiversitate, economie circulară, calitatea vieții, adaptare climatică, tranziție energetică curată.	UAT-uri ca beneficiari/parteneri, inclusiv în proiecte de management de vizitatori/ecoturism responsabil.	CINEA LIFE: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en

Europa Creativă (Creative Europe) – Cultură/MEDIA	Cooperare culturală, festivaluri, rețele culturale, patrimoniu, industrii creative (posibil integrat cu turismul).	UAT-uri ca organizatori/co-organizatori sau parteneri în consorții transnaționale .	Program: https://culture.ec.europa.eu/creative-europe Funding & Tenders: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/crea
---	--	---	--

3. Tabel sintetic – Programe naționale de finanțare pentru UAT-uri (complementare UE)

Program / instrument național	Ce finanțează (pe scurt)	Cine poate aplica / rol UAT	Instituție / site (orientativ)
Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” (MDLPA)	Drumuri locale/județene, poduri/podețe, apă–canal, infrastructură tehnico-edilitară.	UAT-uri depun cereri; finanțare prin MDLPA, în baza procedurilor or programul ui.	https://www.mdlpa.ro/pages/anghelsaligny
CNI – Programul Național de Construcții	Săli de sport, baze sportive, cămine culturale, creșe,	UAT-uri transmit solicitări pentru	https://www.mdlpa.ro/pages/pncips https://www.cni.ro/

de Interes Public sau Social (PNCIPS)	sedii publice, clădiri publice etc. (în funcție de subprograme).	includere pe liste; CNI derulează proiectele ca investitor.	
AFM – Programe pentru UAT-uri (Administrația Fondului pentru Mediu)	Iluminat public LED, stații de reîncărcare, eficiență energetică clădiri publice, proiecte de mediu, deșeuri etc. (în apeluri periodice).	UAT-uri ca aplicanți direcți; depunere conform ghidurilor de finanțare.	https://www.afm.ro/Programe: https://www.afm.ro/program_e_finantate.php
Programe naționale sectoriale (Educație, Sănătate, Cultură, Sport)	Investiții în școli, grădinițe, unități sanitare, infrastructură culturală și sportivă (buget de stat / programe speciale).	UAT-uri depun propuneri/caiete sau implementează în parteneriat cu ministerele ; uneori prin CNI.	Site-urile ministerelor de linie + MDLPA/CNI (după caz)
Fonduri județene pentru asocieri/cofinanțări (CJ)	Cofinanțări pentru proiecte locale (infrastructură, cultură, turism, sport, social)	UAT-uri încheie contracte de asociere cu CJ (în baza	Site-ul CJ relevant (secțiuni: asocieri/finanțări/parteneriate)

	sau obiective comune de interes județean.	hotărârilor CJ și a legii finanțelor publice locale).	
Finanțări nerambursabile locale/județene – Legea 350/2005	Proiecte ale ONG-urilor/cultelor/cuburilor sportive etc. (cultură, sport, tineret, social, educație).	UAT-uri NU ca beneficiari, ci ca autorități finanțatoare (lansează apeluri și contractează proiecte locale).	Ghidurile aprobate prin HCL/H CJ și publicate pe site-urile UAT/CJ

4. Tabel – Programe UE directe relevante pentru turism și destinații (2021–2027)

Program / inițiativă UE	Ce finanțează (legat de turism)	Rol posibil pentru UAT	Site / portal (orientativ)
Single Market Programme (SMP) – componenta Turism	Digitalizarea și modernizarea destinațiilor, dezvoltare produse/rute,	UAT-uri ca parteneri sau coordonatori în consorții cu asociații de turism, camere de comerț, IMM-uri, ONG-uri.	Funding & Tenders (SMP): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/

competențe,
marketing,
sprijin
pentru
ecosisteme
e/IMM-uri
din turism.

European Capital of Smart Tourism & European Green Pioneer of Smart Tourism	Competiții ale CE pentru destinații (sustenabilitate, accesibilitate, digitalizare, patrimoniu și creativitate).	În principal orașe (criterii de eligibilitate variază); UAT-urile pot aplica cu dosare de candidatură.	https://smart-tourism-capital.ec.europa.eu/
CERV – Town Twinning / Networks of Towns	Înfrățiri, rețele de orașe, evenimente cu cetățeni, proiecte de memorie europeană și identitate;	UAT-uri ca aplicanți direcți sau parteneri în proiecte transnaționale.	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cerv

poate
sprijini
turism
cultural
prin
eveniment
e.

Creative Europe – Cultură	Proiecte culturale europene, festivaluri, rețele, patrimoniu; integrare cu turismul prin evenimente și produse culturale.	UAT-uri ca organizatori/co-organizatori sau parteneri cu instituții culturale și ONG-uri.	https://culture.ec.europa.eu/creative-europe
LIFE – Natură & biodiversitate / Economie circulară / Adaptare climatică	Protejarea naturii, management vizitatori în arii naturale, infrastructură verde, turism responsabil,	UAT-uri/administrații arii protejate/ONG/universități – în consorții.	https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en

reducerea
impactului
turismului
asupra
mediului.

Horizon Europe (smart cities/destinații, cultură și turism)	Cercetare–inovare: destinații inteligente, soluții digitale pentru managementul fluxurilor, mobilitate, adaptare climatică.	UAT-uri ca demonstrator / living lab în consorții (universități, institute, companii).	https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/
URBACT & Interreg Europe (rețele de orașe / schimb de bune practici)	Rețele de orașe pentru bune practici (inclusiv turism, regenerare, mobilitate), cu planuri de acțiune locale.	Primării ca parteneri în rețele (obligație de plan local și implementare).	URBACT: https://urbact.eu/ Interreg Europe: https://www.interregeurope.eu/

Erasmus+ (VET/educație, competențe în turism)	Mobilități și parteneriate pentru formare: ghizi, ospitalitate, competențe digitale în turism, curricula, schimburi de experiență .	Școli/centre de formare/universități; UAT-urile pot fi parteneri sau parteneri asociați, împreună cu operatori din turism.	https://erasmus-plus.ec.europa.eu/
---	---	--	---

5. „Potrivire rapidă” – domeniu proiect → programe recomandate

Domeniu / proiect	UE (granturi / direct) – recomandat	Național – complementar
Apă–canal, drumuri, utilități	Cohesion (PR/PO), Interreg (secundar), InvestEU (împrumut)	Anghel Saligny
Eficiență energetică clădiri publice / iluminat	Cohesion, PNRR, LIFE (complementar), InvestEU	AFM
Turism: destinație, infrastructură vizitare, rute	Cohesion, Interreg, SMP (direct UE), Creative Europe (evenimente), LIFE (eco)	CJ cofinanțări; buget local; Legea 350/2005 (evenimente prin ONG)

Digitalizare administrație / servicii publice	PNRR, Cohesion, Digital Europe (direct UE)	—
Cultură: festivaluri, patrimoniu, rețele	Creative Europe, CERV, Cohesion (în anumite apeluri)	CNI (infrastructură), Legea 350/2005 (finanțări ONG)
Mediu: biodiversitate, deșeuri, adaptare climatică	LIFE, Cohesion, PNRR (după componente)	AFM
Educație / competențe	Cohesion, PNRR, Erasmus+	Programe sectoriale

6. Checklist UAT înainte de aplicare

- HCL/Dispoziție pentru inițiere proiect (și pentru parteneriat, dacă e cazul).
- Clarificarea proprietății/administrării terenului/clădirii și a dreptului de intervenție.
- Buget estimativ + surse de cofinanțare; verificare încadrări bugetare (plafonări/limitări, dacă există).
- Studiu de fezabilitate / DALI / PT (după apel) și avizele obligatorii (mediu, ISU, utilități).
- Pentru programe UE directe: cont EU Login și înregistrarea organizației (PIC) în Funding & Tenders.
- Plan de achiziții și resurse interne (manager proiect, achiziții, tehnic, financiar, comunicare).
- Indicatori (KPIs) și plan de sustenabilitate (operare, mentenanță, personal, costuri).
- Comunicare: pagină proiect/destinație, date corecte în Google Maps, materiale minime (foto, descrieri).

CONCLUZII

Privind atestarea Comunei Acâș, județul Satu Mare, ca stațiune turistică de interes local

Analiza resurselor turistice, a infrastructurii și a cadrului instituțional evidențiază premise solide pentru încadrarea Comunei Acâș în categoria stațiunilor turistice de interes local, conform cadrului național aplicabil. Concluziile de mai jos sintetizează argumentele favorabile rezultate din evaluare.

1. Coerență teritorială și accesibilitate

Comuna Acâș dispune de o poziționare favorabilă la nivelul județului, cu legături rutiere funcționale către orașe și noduri de transport regionale, susținând fluxuri turistice de tip excursie și sejur scurt.

Structura așezărilor și apropierea de zone rurale cu profil agricol și cultural creează un cadru coerent pentru dezvoltarea unei destinații de interes local, ușor de înțeles și de promovat.

Accesul relativ facil pentru vizitatori favorizează turismul de weekend și circuitele tematice (culturale, gastronomice, natură și tradiții).

2. Resurse naturale și peisaj cultural rural

Peisajul rural specific Câmpiei de Vest, alternanța terenurilor agricole cu zone verzi și elemente naturale de microrelief oferă un cadru agreabil pentru recreere în aer liber și turism lent.

Calitatea ambiantului rural și caracterul așezărilor susțin experiențe autentice, apreciate în tendințele actuale de călătorie (turism de proximitate, experiențe locale, ritm moderat).

Contextul natural și rural permite diversificarea activităților pentru familii, seniori și grupuri mici (plimbări, ciclism, observarea naturii, experiențe în gospodării).

3. Patrimoniul construit și repere identitare

Comuna valorifică repere patrimoniale și elemente de identitate locală care pot ancora narațiunea destinației și pot genera interes pentru vizitare și revenire.

Prezența edificiilor și a elementelor de patrimoniu local susține turismul cultural de interes local și completarea ofertelor de agrement cu componente educaționale.

Memoria locului și continuitatea comunității contribuie la diferențierea destinației prin autenticitate, nu doar prin infrastructură.

4. Tradiții, comunitate și economie locală cu relevanță turistică

Tradițiile locale, obiceiurile și cultura rurală reprezintă o resursă majoră pentru experiențe turistice credibile, cu potențial de a deveni produse turistice locale.

Economia agricolă și micile activități gospodărești susțin oferta de turism gastronomic, agroturism și experiențe de tip „de la producător la consumator”.

Implicarea comunității și disponibilitatea actorilor locali (instituții, antreprenori, asociații) constituie o bază favorabilă pentru funcționarea unei destinații de interes local.

5. Bază de servicii și capacitate de primire

Existența și/sau consolidarea structurilor de primire turistică și a serviciilor conexe indică o capacitate realistă de a găzdui vizitatori în regim de sejur scurt și mediu.

Oferta locală poate susține cererea pentru turism de proximitate, cu accent pe ospitalitate, liniște, gastronomie și experiențe rurale.

Contextul de dezvoltare permite integrarea serviciilor locale (alimentar, transport, evenimente, producători) într-o ofertă coerentă, specifică stațiunilor de interes local.

6. Potențial de agrement și activități pentru vizitatori

Comuna prezintă un potențial bun pentru activități de agrement cu impact redus asupra mediului și cu costuri de operare moderate, potrivite destinațiilor de interes local.

Diversitatea activităților posibile (natură, cultură, gastronomie, experiențe locale) favorizează extinderea duratei de ședere și creșterea cheltuielii medii pe vizitator.

Caracterul prietenos al zonei pentru familii și grupuri mici sprijină dezvoltarea unui profil de destinație sigură și accesibilă.

7. Guvernanță locală și capacitate administrativă

Există premise pentru o abordare integrată la nivel local (planificare, parteneriate, comunicare) care susține obiectivul de stațiune turistică de interes local.

Alinierea strategică între direcțiile de dezvoltare locală și obiectivele turistice creează coerență și predictibilitate în evoluția destinației.

Gradul de organizare instituțională și orientarea către proiecte locale sprijină implementarea etapizată a demersului de atestare.

8. Imagine, poziționare și diferențiere

Comuna Acâș are elemente clare de diferențiere prin autenticitate rurală, peisaj cultural și identitate comunitară, relevante pentru turismul de interes local.

Poate fi poziționată ca destinație de proximitate pentru relaxare și experiențe locale, complementară destinațiilor urbane sau consacrate din regiune.

Coerența resurselor (natură - cultură - gastronomie - comunitate) permite construirea unei narațiuni turistice unitare și credibile.

9. Sustenabilitate și compatibilitate cu dezvoltarea locală

Profilul turistic prefigurat este compatibil cu principiile dezvoltării durabile: activități cu impact redus, valorificarea resurselor locale și respect pentru specificul comunității.

Turismul de interes local poate genera efecte pozitive asupra ocupării, antreprenoriatului și veniturilor locale, fără presiuni majore asupra mediului, printr-un model de creștere moderat.

Destinația se pretează la dezvoltare etapizată, cu menținerea calității experienței turistice și a calității vieții pentru rezidenți.

10. Concluzie generală

În ansamblu, Comunei Acâș îi sunt specifice resurse și condiții favorabile pentru funcționarea ca destinație turistică de interes local: un cadru rural autentic, repere identitare și culturale, accesibilitate adecvată, premise de servicii și activități pentru vizitatori, precum și o capacitate de organizare locală care poate susține consolidarea profilului turistic. Din această perspectivă, comuna se conturează ca o candidatură viabilă pentru atestarea ca stațiune turistică de interes local.

CAPITOLUL IV BIBLIOGRAFIE

1. Cadru legislativ și normative relevante (România)

Guvernul României. Hotărârea Guvernului nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/99056> (accesat 19.12.2025).

Guvernul României. Hotărârea Guvernului nr. 120/2024 privind atestarea unor localități/părți din localități ca stațiuni turistice și modificarea/completarea HG nr. 852/2008. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/public/DetaliiDocument/279386> (accesat 19.12.2025).

Guvernul României. Hotărârea Guvernului nr. 1.264/2024 privind modificarea și completarea art. IV din HG nr. 120/2024. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/289713> (accesat 19.12.2025).

Guvernul României. Hotărârea Guvernului nr. 1.193/2024 privind aprobarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea turismului 2025–2035. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/289236> (accesat 19.12.2025).

- Guvernul României. Strategia națională pentru dezvoltarea turismului 2025–2035 (publicată în Monitorul Oficial nr. 1008 bis/09.10.2024). Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/289428> (accesat 19.12.2025).
- Guvernul României. Ordonanța Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/15492> (accesat 19.12.2025).
- Guvernul României. Ordonanța de urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/81262> (accesat 19.12.2025).
- Parlamentul României. Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/30844> (accesat 19.12.2025).
- Guvernul României. Ordonanța de urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/67634> (accesat 19.12.2025).
- Parlamentul României. Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul. Portal Legislativ. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/29453> (accesat 19.12.2025).

2. Strategii și politici publice naționale și europene (turism, durabilitate, digitalizare)

- European Commission. (2022). Transition Pathway for Tourism. https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/tourism/tourism-transition-pathway_en (accesat 19.12.2025).
- European Commission. (2019). The European Green Deal (COM/2019/640 final). EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52019DC0640> (accesat 19.12.2025).
- European Commission. (2023). 2030 Digital Decade Policy Programme (summary). EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal->

content/summary/2030-digital-decade-policy-programme.html (accesat 19.12.2025).

European Commission. (n.d.). Digital Decade policy programme – overview. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-decade-policy-programme> (accesat 19.12.2025).

UN Tourism (UNWTO). (n.d.). Sustainable development in tourism / Sustainable tourism. <https://www.unwto.org/sustainable-development> (accesat 19.12.2025).

United Nations. (n.d.). Tourism and the Sustainable Development Goals (SDGs). <https://www.un.org/sustainabledevelopment/tourism/> (accesat 19.12.2025).

Global Sustainable Tourism Council (GSTC). (n.d.). GSTC Industry Criteria – Hotels and Tour Operators (overview / revision materials). <https://www.gstc.org/> (accesat 19.12.2025).

3. Documente strategice regionale și județene (Satu Mare / Regiunea Nord-Vest)

Consiliul Județean Satu Mare. (2014). Strategia pentru valorizarea turistică a patrimoniului județului Satu Mare 2014–2020 (PDF). <https://www.cjsm.ro/storage/ddr/strategii/strategia-pentru-valorizarea-turistica-a-patrimoniului-judetului-satu-mare.pdf> (accesat 19.12.2025).

Consiliul Județean Satu Mare. (2021). Strategia de dezvoltare a județului Satu Mare pentru perioada 2021–2030 (pagina de prezentare). <https://www.cjsm.ro/strategia-de-dezvoltare-a-judetului-satu-mare-pentru-perioada-2021-2030> (accesat 19.12.2025).

ADR Nord-Vest. (2022). Strategia Sectorială de Turism 2021–2027 pentru Regiunea Nord-Vest (PDF). <https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2022/10/Strategia-sectoriala-in-domeniul-Turismului-la-nivelul-Regiunii-Nord-Vest-2021-2027-site-1.pdf> (accesat 19.12.2025).

ADR Nord-Vest / AM PR Nord-Vest. (n.d.). Programul Regional Nord-Vest 2021–2027 (prezentare). <https://adr.regionordvest.ro/regio-2021-2027/> (accesat 19.12.2025).

AM PR Nord-Vest. (n.d.). Apeluri de proiecte și calendar orientativ (2025) – platformă program. <https://regionordvest.ro/apeluri-de-proiecte/> (accesat 19.12.2025).

4. Baze de date și publicații statistice (demografie, economie, turism)

Institutul Național de Statistică (INSSE). (n.d.). TEMPO-Online – baza de date statistică. <https://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/> (accesat 19.12.2025).

Institutul Național de Statistică (INSSE). (n.d.). Comunicate / publicații privind turismul (sosiri, înnopțări, capacitate de cazare). <https://insse.ro/cms/ro/content/turism> (accesat 19.12.2025).

Eurostat. (n.d.). Tourism statistics – nights spent at tourist accommodation establishments. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics_-_nights_spent_at_tourist_accommodation_establishments (accesat 19.12.2025).

Eurostat Data Browser. (n.d.). Nights spent at tourist accommodation establishments (datasets). https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tour_occ_ninat/default/table?lang=en (accesat 19.12.2025).

INSSE Satu Mare. (2024). Anuarul statistic al județului Satu Mare 2023 (PDF). https://satumare.insse.ro/wp-content/uploads/2024/05/Anuar_2023-SM.pdf (accesat 19.12.2025).

5. Surse oficiale privind structurile turistice (clasificare / autorizare)

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului / Turism.gov.ro. (n.d.). Autorizare turism – liste structuri de primire turistice. <https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/> (accesat 19.12.2025).

SITUR – OpenData (MEAT). (n.d.). Lista structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare (actualizări periodice). <https://se.situr.gov.ro/OpenData/OpenDataList?type=listaCazari> (accesat 19.12.2025).

SITUR – OpenData (MEAT). (n.d.). Catalog rapoarte / verificare structuri autorizate. <https://se.situr.gov.ro/OpenData/OpenDataMain> (accesat 19.12.2025).

6. Patrimoniul cultural și arheologie (monumente, situri, baze de date)

Ministerul Culturii. (n.d.). Lista Monumentelor Istorice (LMI) – pagină de acces. <https://www.cultura.ro/lista-monumentelor-istorice/> (accesat 19.12.2025).

Ministerul Culturii. (n.d.). Lista Monumentelor Istorice – Județul Satu Mare (LMI-SM) (PDF). https://www.cultura.ro/wp-content/uploads/old_cultura/files/inline-files/LMI-SM.pdf (accesat 19.12.2025).

Direcția Județeană pentru Cultură Satu Mare. (n.d.). Lista Monumentelor Istorice (informații județene). <https://www.djcsm.ro/lista-monumentelor-istorice/> (accesat 19.12.2025).

Institutul Național al Patrimoniului. (n.d.). Repertoriul Arheologic Național (RAN) – baza de date. <https://ran.cimec.ro/> (accesat 19.12.2025).

cIMeC / INP. (n.d.). Server cartografic pentru patrimoniul cultural național. <https://map.cimec.ro/> (accesat 19.12.2025).

7. Arii naturale protejate, Natura 2000 și biodiversitate

ANANP – Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate. (n.d.). Ariile naturale protejate ale României (informații generale). <https://ananp.gov.ro/ariile-naturale-protejate-ale-romaniei/> (accesat 19.12.2025).

Ministerul Mediului (MMAP). (n.d.). Portal GIS – Situri Natura 2000 (hărți interactive). <https://mmediu.ro/en/portal-gis/harti-interactive/situri-natura-2000/> (accesat 19.12.2025).

European Environment Agency (EEA). (n.d.). Natura 2000 Viewer (map). <https://natura2000.eea.europa.eu/> (accesat 19.12.2025).

European Environment Agency (EEA). (n.d.). Natura 2000 – spatial data (download). <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/natura-14/natura-2000-spatial-data> (accesat 19.12.2025).

BISE – Biodiversity Information System for Europe. (n.d.). Explore Natura 2000 (link către viewer). <https://biodiversity.europa.eu/europes-biodiversity/protected-areas/explore-natura-2000> (accesat 19.12.2025).

8. Cartografie, geospațial și infrastructură de date (GIS)

ANCPI – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară. (n.d.). Geoportal ANCPI. <https://geoportal.ancpi.ro/> (accesat 19.12.2025).

INSPIRE Geoportal (UE). (n.d.). Ortofotoplan color scara 1:5000 – set de date/serviciu (România). <https://inspire-geoportal.ec.europa.eu/srv/api/records/%7BA06F08BB-764D-4E9D-95C4-E82E1C5C81C1%7D> (accesat 19.12.2025).

OpenStreetMap Foundation. (n.d.). OpenStreetMap – copyright & license (ODbL). <https://www.openstreetmap.org/copyright> (accesat 19.12.2025).
Open Data Commons. (n.d.). Open Database License (ODbL) v1.0. <https://opendatacommons.org/licenses/odbl/1-0/> (accesat 19.12.2025).

9. Surse locale (UAT Acâș) și transparență publică

Primăria Comunei Acâș. (n.d.). Site oficial UAT Acâș. <https://www.primariaacas.ro/> (accesat 19.12.2025).
MDLPA / DPFL. (n.d.). Monitorul Oficial Local – UAT-uri din județul Satu Mare (index). <https://www.dpfl.mdrap.ro/SM-MO-local.html> (accesat 19.12.2025).
Consiliul Județean Satu Mare. (n.d.). Proiecte, planuri, programe și strategii (secțiune). <https://www.cjsm.ro/proiecte-si-strategii> (accesat 19.12.2025).

